

ОДБРАНА

Година VII ■ Број 139 ■ 1. јул 2011. ■ цена 100 динара ■ 1,20 евра

Међународни сајам
наоружања и војне опреме
„Партнер 2011“

**Светска војна
технологија
у Београду**

ВОЈСКА СРБИЈЕ

Пријави се! ☎ 011 20 63 432

www.mod.gov.rs

КО СМЕ ТАЈ МОЖЕ...

БУДИ ПРОФЕСИОНАЛАЦ

www.budiprofesionalac.rs

Покупи 50%

Тврди повез, ф. 20×29, 288 стр.
Шифра: 111047
Цена 2.160,00 дин.
Са попустом 1.080,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 216 стр.
Шифра: 111049
Цена 1.890,00 дин.
Са попустом 945,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 240 стр.
Шифра: 111050,
Цена 1.998,00 дин.
Са попустом 999,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 160 стр.
Шифра: 111052
Цена 1.620,00 дин.
Са попустом 810,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 364 стр.
Шифра: 111057
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 358 стр.
Шифра: 111062
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 248 стр.
Шифра: 111067
Цена 2.106,00 дин.
Са попустом 1.053,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 180 стр.
Шифра: 111068
Цена 1.728,00 дин.
Са попустом 864,00 дин.

Комплет
8.397,00 дин.
на 8 месечних рата

НАРУЧБЕНИЦА МЦ „ОДБРАНА“

Браће Југовића 19, 11000 Београд • тел. 011/3201-995, 3241-009
Телефакс: 011/3241-363 • Жиро-рачун: 840-49849-58

Купац _____
ЈМБГ _____, број личне карте _____
издате у МУП _____
Адреса становања: _____
Телефон: _____
Потпис наручиоца _____

Наручујем следећа издања (навести шифру/ количину):

у укупној вредности од _____ динара.
Издања ћу платити (заокружити број):
1. одједном (плаћање унапред)
2. на кредит у _____ месечних рата (највише 8) по _____ дин.
(мин. рата 1.000,00 дин.), путем административне забране.
Код плаћања унапред послати доказ о уплати целокупног износа,
након чега испоручујемо књиге. Купци на кредит достављају
попуњен и оверен образац административне забране. Купљена
издања биће достављена путем Пост експреса, на терет купца.

„Одбрана“ наставља традицију „Ратника“, првог војног листа у Србији, чији је први број изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутавшић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, мајор

Уредници

Мира Шведић
Душан Глишић
Александар Петровић, поручник

Стални сарадници

Станислав Арсић, мр Себастиан Балаш,
мр Славиша Влацић, Мирослав Ц. Ђорђевић,
Владица Крстић, др Милан Мијалковски,
мр Зоран Милодиновић, мр Миљан Милкић,
Крсман Милошевић, др Милан Милошевић,
Никола Остојић, Никола Оташ, Иштван Пољанац,
Будимир М. Поподић, Влада Ристић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),
Станислава Струњаш, Бранко Сиљевски,
Марија Марић и Слободан Михаиловић
(технички уредници)

Фотографија

Даримир Банда (уредник)
Горан Станковић и Јово Мамула (фоторепортери)

Језички редактор

Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809
Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808
Секретар редакције 3201-809; 23-079
Прелом 3240-019; 23-583
Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765
Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

e-mail

odbrana@mod.gov.rs
redakcija@odbrana.mod.gov.rs

Internet

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ
месечно 160 динара.
За претплатнике преко Поштанске штедионице
месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,

Македонска 29
ОДБРАНА ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења војних новинара

БРОЈ 139

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ:

Специјалци Војске Србије на заједничкој вежби са полицијом у Нишу, на Видовдан, 28. јуна

Снимио Саша Ђорђевић

САДРЖАЈ

■ АКТУЕЛНО

6 Завршна вежба кадета и кадеткиња Војне академије „Дипломац 2011“

КРУНА ВЕЛИКОГ РАДА

10 Сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“

СВЕТСКА ВОЈНА ТЕХНОЛОГИЈА У БЕОГРАДУ

Пети међународни сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“ окупио је, од 28. јуна до 1. јула, више од 90 излагача из земље и иностранства и четири пута више страних делегација него пре две године. Покровитељ сајма је Министарство одбране, а координатор Југоимпорт – СДПР.

14 Потписан Споразум о вршењу верске службе у Војсци Србије

УВОЂЕЊЕ ОФИЦИРА СВЕШТЕНИКА

16 Заједничка вежба војске и полиције у Нишу

ЈЕДИНСТВЕН ОДГОВОР НА ПРЕТЊЕ

■ ИНТЕРВЈУ

20 Бригадни генерал Јовица Драганић, начелник Управе за обуку и доктрину (Ј-7)

ИЗГРАДЊА НОВИХ СПОСОБНОСТИ

26 Завршено школовање официра 54. класе Генералштабног усавршавања

ПОСВЕЋЕНОСТ ВРЕДНОСТИМА МИРА

30 Посета министра одбране и начелника Генералштаба Ушћу и Краљеву

ОТВОРЕНА РЕНОВИРАНА АМБУЛАНТА

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ

Центар за обуку путем симулација Војске Србије

реч уредника

ДОГАЂАЈИ

5

На Видовдан, 28. јуна, у Нишу су министар одбране Драган Шутановац и патријарх српски Иринеј потписали Споразум о вршењу верске службе у Војсци Србије, којим се у Војску уводе официри верске службе. То је и наставање традиције српске војске, али и усклађивање са стандардима организације модерних војски. После споразума са СПЦ, овакви споразуми биће потписани са још шест традиционалних цркава и верских заједница.

Велику пажњу привукао је Пети међународни сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“, који је окупио више од 90 излагача из земље и иностранства и четири пута више страних делегација него пре две године. Изложено је најмодерније наоружање светских произвођача и новитети српске одбрамбене индустрије која је у експанзији и извози 93 одсто укупне производње.

У Дому Народне скупштине одржана је свечаност поводом завршетка школовања полазника 54. класе Генералштабног усавршавања Школе националне одбране. Овај највиши облик стручног усавршавања у систему одбране, ове године завршило је 30 припадника Министарства одбране и Војске Србије, два оружаних снага Босне и Херцеговине и по један официр из оружаних снага Аустрије, Турске и Црне Горе.

У Краљеву поново ради гарнизонска амбуланта, на радост више од 9.000 војних осигураника који сада здравствену заштиту имају у модерно опремљеној медицинској установи. Амбуланта је, као и бројни објекти у Краљеву и околини, тешко оштећена у прошлогодишњем земљотресу. У њено реновирање и набавку нове опреме уложено је 57 милиона динара.

А Војска Србије је у знаку обуке и демонстрације достигнутих нивоа оспособљености. Студенти Војне академије, подржани од више састава Министарства и Војске, извели су сложу вежбу „Дипломац 2011“ на Пасуљанским ливадама. У Нишу, на вежби „Заједнички подухват“, припадници војске и полиције приказали су могућности јединственог одговора у супротстављању унутрашњим претњама безбедности и помоћи цивилним структурама у случају елементарних непогода, техничко-технолошких и других несрећа. Падобранци су вежбали заједно са америчким колегама, извиђачи су били на Власинском језеру...

А на Четврто спортском првенству Војске Србије вештину су одмериле екипе Министарства одбране, Генералштаба, Копнене војске, Ваздухопловства и ПВО и Команде за обуку. Више од 400 припадника такмичило се у војном вишебоју, стрељаштву, оријентирингу, цудоу, атлетици, одбојци и фудзалу. Прво место у укупном пласману и прелазни пехар освојила је екипа Команде за обуку, на другом је екипа Копнене војске, а на трећем екипа Генералштаба. Награда за фер плеј припала је успешном организатору овогодишњег првенства – Ваздухопловству и ПВО. ■

Раденко МУТАВИЋИЋ

ТЕМА

32 Србија и неексплодирана убојна средства ДОНАЦИЈЕ ЗА БЕЗБЕДНУ ЗЕМЉУ

50 Војска Србије помаже мештанима села Мазараћ код Владичиног Хана

МОСТ РЕШАВА НЕВОЉЕ

Министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић посетили су општину Владичин Хан и том приликом отворили мост на Јужној Морави у селу Мазараћ

52 Пети стручни скуп „Безбедност војних учесника у саобраћају“

НОВЕ СМЕРНИЦЕ

ОДБРАНА

56 Заједничка обука српских и америчких падобранаца

НОВИ САДРЖАЈИ

СВЕТ

60 Обезбеђење приступа „глобалним добрима“ ИЗАЗОВ НОВЕ ДЕЦИНИЈЕ

Разумевање заједничких интереса у погледу развоја способности за осигурање приступа „глобалним добрима“ – морима, међународном ваздушном простору, космосу и сајберпростору – допринеће унапређењу управљања у сва четири домена и ојачати међународне норме одговорног понашања држава

72 Четврто спортско првенство Војске Србије ФИЗИЧКА ОБУКА ПОМЕРА ГРАНИЦЕ

У одличној организацији Ваздухопловства и ПВО, на теренима Војне академије је од 20. до 24. јуна одржано Четврто спортско првенство Војске Србије

Завршна вежба кадета и кадеткиња Војне академије

Круна великог

Основни задатак јесте приказ оспособљености кадета и кадеткиња свих смерова Војне академије за реализацију мисија Војске Србије и обучености за извршавање задатака на почетним официрским дужностима

Кадети и кадеткиње завршне године Војне академије извели су 30. јуна на интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“ вежбу „Дипломац 2011“.

У присуству министра одбране Драгана Шутановца, начелника Генералштаба Војске Србије генерала Милоја Милетића, начелника Војне академије бригадног генерала Младена Вуруне и чланова колегијума, будући потпоручници приказали су висок ниво оспособљености за дужности командира на које ће бити постављени за неколико месеци.

Министар одбране Драган Шутановац оценио је да су кадети и кадеткиње Војне академије успешно

извели вежбу у тешким временским условима, чиме су показали да је Војна академија једна од најelitнијих војнообразовних установа у региону.

– Присуствовали смо најкомплекснијој вежби коју су до сада извели припадници Војске Србије и кадети Војне академије, у реалним временским условима и са највећим бројем људи и технике – рекао је министар Шутановац.

– Војска се обучава да у свим условима извршава задатке који су дефинисани законом. Част ми је да кажем да је ово завршна вежба генерације у којој се налазе девојке официри које ће од септембра бити део командног кадра – рекао је министар одбране и додао да то пред-

„Дипломац 2011“

рада

ставља важан реформски корак у области едукације и војног школства. Према његовим речима, Војна академија је овом вежбом потврдила своје високе могућности, јер оно што су извели кадети и кадеткиње не може да се види ни на много престижнијим војним академијама.

Министар Шутановац честитао је начелнику Генералштаба генералу Милоју Милетићу, начелнику Војне академије бригадном генералу Младену Вуруни и свим учесницима вежбе на успешној реализацији.

Генерал Милетић истакао је да је „Дипломац 2011“ изванредна вежба на којој су кадети Војне академије потврдили практични део оспособљености.

– Ово је само један од сегмената нашег школства и један од начина да наши кадети потврде своју оспособљеност за оно што раде. Најодговорније старешине Генералштаба активно укључене су у процес образовања и рад Војне академије – рекао је Милетић и нагласио да са нестрпљењем очекује учеснике вежбе у јединицама.

Приказ оспособљености

Тема овогодишње вежбе била је „Тактичка група у одбрани са преласком у противнапад“. Основни задатак јесте приказ оспособљености кадета и кадеткиња свих смерова Војне академије за реализацију мисија Војске Србије и обучености за

извршавање задатака на почетним официрским дужностима.

Вежба је почела дејством непријатељске артиљерије, после чега су извиђачке снаге „црвеног“ почеле наступање у маршевском распореду. Снаге „плавог“ одговориле су ватром из топова 20 mm са борбеног возила пешадије М 80 и минобацачима 120 mm.

Наступање противничких снага захтевало је дејство противоклопним средствима, па су кадети почели дејство ракетама 9К11 и наставили дејство минобацачима 82 mm и хаубицама 152 mm. Уследио је одговор непријатељске артиљерије по предњем крају одбране у рејону Добрих вода, због чега је командант издао наређење за дејство по непријатељевој артиљерији из хаубица 152 mm, минобацача 84 mm и 120 mm и тенкова М 84.

С циљем заустављања напада, пешадија из састава наших снага изашла је из заклона и посела положаје и почела дејство бацачима граната, аутоматским пушкама и снајперским пушкама. Снаге непријатеља биле су представљене специјалним метама на даљинско управљање.

Здруженим дејством пешадије, артиљерије и оклопних јединица прво је неутралисана артиљеријска група противника, а затим је ус-

ледило снажно дејство по његовим положајима.

За посматраче је посебно атрактивно било дејство тенкова М 84 топовима 120 милиметара и противоклопним средствима *маљушка* и *фагош*.

Провера наученог

На вежби „Дипломац“ кадеткиња старији водник Мирјана Боровица била је командир техничке службе као специјалиста за убојна средства. Кадети техничке службе развијали су станицу за снабдевање и одржавање у чијем саставу су били одељци за снабдевање погонским и убојним средствима.

– Нашим учешћем у вежби на најбољи начин желели смо да покажемо где је место логистике у систему одбране. Били смо на радној тачки 2, где смо представљали позадину и показали како функционише подршка у војсци – нагласила је Боровина.

Кадет водник Никола Перовић, командир станице за одржавање логистичке подршке, руководио је радом одељака за одржавање наоружања, мототехнике и одељка за одржавање средстава везе и електронике.

– Наша улога била је техничка испомаћ основним јединицама у основном одржавању, на првом и

другом техничком прегледу и у оквиру техничког одржавања подршке јединицама.

За кадета старијег водника Сашу Стефановића, који је на „Дипломцу“ командовао тенковским водом, вежба је осим примене стечених знања на Војној академији била значајна и због тога што је његова функција на вежби била уско повезана са темом његовог дипломског рада – „Тенковски вод у нападу са тактичком вежбом са бојним гађањем“.

Припрема за командовање

Кадет старији водник прве класе Марко Ћетановић био је на вежби командир првог механизованог вода.

– Задатак мог вода био је одбрана са преласком у противнапад. Кренули смо из очекујућег рејона на самом почетку вежбе. Затим смо заузели места за одбрану и по сигналима и по поступку другог механизованог вода почели са извлачењем на

АБХ службе, на „Дипломцу“ је радио на реализовању задатка радиолошке деконтаминације тенка, наоружања и техничких средстава на простору за деконтаминацију наоружања и техничких средстава. Ову вежбу извео са шест колега који су били у улози командира вода.

Кадет старији водник прве класе Милош Ристић, Смер инжењерије, на вежби „Дипломац“ био је командир инжењеријског вода.

– Задаци нашег вода били су изградња две фугасе, обележавање предњег краја одбране наше одбране, борбено осигурање и имитациони апарат у смислу налета и артиљерије.

За Милоша, ова вежба била је јединствена прилика да обједини знање из све четири године Војне академије и практично провери своје способности.

Кадет старији водник прве класе Горан Новаковић, командир вода четне ватрене групе на „Дипломцу“, са својом групом коју су сачињавала два одељења минобацача, ватреним дејством по непријатељу остварио је услове да јединице изврше задатак. Том приликом четна ватрена група испалила је око тридесет пројектила.

Кадет старији водник прве класе Ненад Кушатора, Смер пешадија, био је посматрач у Команди где је сагледао документа која се израђују за извођење, организацију и ток вежбе.

– Моја улога на вежби била је везана за дипломски рад који се односи на борбена документа која се користе у једној пешадијској чети за време извођења борбених дејстава и штабних послова везаних за извођење вежбе. У току припрема за извођење вежбе радио сам као командир стрељачког вода на тактичкој вежби са бојним гађањем – наступање и решавање задатака у директној ситуацији. Вежба попут „Дипломца“ врхунац је обуке и крунисање мог образовања на Војној академији. ■

Александар ПЕТРОВИЋ

Никола ДРАЖОВИЋ

Фото ОДБРАНА, ТАНЈУГ, ФОНЕТ

– Био сам командир тенковског вода на тактичкој вежби бојним гађањем. Моја улога била је да се организује живот и рад попуном погонских средстава и попуном муницији у очекујућем рејону, да известим о спремности тенковског вода за извршење напада. На дати сигнал кренули смо у напад. Након дејства заузели смо место у заклону и подржавали увођење трећег и четвртог тенковског вода у напад. Са та два вода кренули смо у гоњење непријатеља. Ова вежба за мене представља круну и врхунац школовања на Војној академији, могућност да применимо сва стечена знања и практична увежбавања која смо имали на полигонима током школовања на Војној гимназији и Војној академији – рекао је кадет Саша Стефановић.

резервни ватрени положај, након чега смо са тенковском четом прешли у противнапад.

Кадет старији водник Слободан Хорњак, командир другог механизованог вода, нашао се у улози борбеног осигурања.

– Мој задатак је био да након уочавања непријатеља који започиње напад, известим команданта борбене групе, на чији сигнал је мој вод почео са повлачењем у очекивани рејон, након чега смо извели противнапад. Изабран сам на ово место јер радим дипломски рад на тему „Механизовани вод у улози борбеног осигурања“, а учешће у вежби посматрам као практичну одбрану мог дипломског рада.

Кадет старији водник прве класе Рајко Гујанчић, у оквиру Смера

Сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“

Светска војна техно

Пети међународни сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“ окупио је, од 28. јуна до 1. јула, више од 90 излагача из земље и иностранства и четири пута више страних делегација него пре две године.

Покровитељ сајма је Министарство одбране, а координатор Југоимпорт – СДПР.

На свечаном отварању на Београдском сајму, министар одбране Драган Шутановац изразио је велико задовољство што је у прилици да са осталим посетиоцима манифестације буде сведок трајања успешне војнопривредне међународне манифестације „Партнер 2011“.

– Константно повећање броја учесника и изложбених експоната, али и све веће интересовање у региону за ову манифестацију, сведочи о томе да се у време сложених привредних и економских околности, од локалног до глобалног нивоа, могу постићи позитивни и завидни резултати у овој области. Томе доприносе и протекле године успешног опоравка одбрамбене индустрије наше земље, која се квалитетом и асортиманом својих производа и услуга враћа на захтевно светско тржиште – истакао је министар Шутановац,

ЕКСПАНЗИЈА ОДБРАМБ

Обраћајући се новинарима, након обиласка изложбених експоната, министар Шутановац истакао је да присуствујемо највећој одбрамбеној манифестацији која је до сада одржана на Београдском сајму.

– Ово је пети по реду сајам наоружања и војне опреме који је окупио највећи број излагача до сада – њих готово стотину, што из земље што из иностранства, као и четири пута више страних делегација него пре две године. Изузетно ми је драго да је цео регион овде, а имамо и делегације из Азије, Северне Америке и Африке. То је показатељ да је српска одбрамбена индустрија заиста у експанзији и да је један од највитаљнијих делова наше привреде. Као што знате, она је била девастирана 1999. године, али се веома

ЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ

брзо вратила на светско тржиште. Све доци смо да су изложени производи највећег и најбољег квалитета, са одговарајућом ценом и верујемо да ће сајам допринети да се склопе одређени послови, односно да наша роба и даље иде на тржишта других земаља – поручио је министар Шутановац.

Он је изразио задовољство и што је сајам сваке године све посећенији и што су производи све бољи.

– Тренутно најсложенији техничко-технолошки производ који Србија производи је управо производ одбрамбене индустрије – авион „ласта“, а вероватно најскупљи појединачни производ српске привреде уопште је хаубица „НОРА“ 155 милиметара – нагласио је министар Шутановац.

додајући да одбрамбена индустрија омогућава нашој земљи да, осим повећања укупног извозног салда, истовремено допринесе одговорима демократских снага на све безбедносне изазове и ризике у савременом свету.

– Чињеница да се савремени изазови, ризици и претње стално мењају, угрожавајући безбедност свих нас, ствара потребу за непрестаним развојем и иновативношћу одбрамбене индустрије, што нам сајам и показује – истакао је минис-

тар Шутановац. Према његовим речима, „Партнер“ је идеално место да се корисници и стручњаци из земље и иностранства информишу о потребама и о производним достигнућима у овој области.

– Овогодишњи „Партнер“ је од сајамске манифестације борбене технике прерастао у сајам одбране. Ово је и прилика да се упознамо са достигнућима степеном реформе система одбране наше земље, нарочито у области војне медицине, војне географије и војне логистике уоп-

ВИТАЛНИ ДЕО ПРИВРЕДЕ

Према речима министра економије и регионалног развоја Небојше Ђирића, наменска индустрија један је од виталнијих делова српске економије.

– Влада је чврсто при становишту да треба и даље развијати наменску индустрију која запошљава велики број људи и да треба наћи начина како повећати извоз којим се знатно смањује трговински дефицит – рекао је министар Ђирић.

ште – поручио је министар Шутановац, наглашавајући да је намера да научне и развојне капацитете Војске Србије и капацитете Универзитета одбране ставимо у функцију не само нашег система, већ безбедности уопште.

Говорећи на отварању сајма, генерални директор *Југоимпорт* – СДПР Стеван Никчевић рекао је да сајам „Партнер“ прераста у традиционалну манифестацију на којој та фирма, као интегратор одбрамбене индустрије Србије, наступа са свим произвођачима који су носиоци производње одређених одбрамбених технологија.

Председник Привредне коморе Србије Милош Бугарин нагласио је да је одбрамбена индустрија једна од најбрже извозних грана у порасту у Србији, која је за последње четири године забележила спектакуларан раст.

– Око 93 одсто укупне производње одбрамбене индустрије заврши у извозу, што смањује спољнотрговински дефицит који Србија има. Манифестације, као што је овај сајам, прилика су да се покажу капацитети и потенцијали ове гране привреде и да се са иностраним партнерима направи добра комуникација како бисмо се вратили на тржишта

ОДГОВОРИ НА НОВИНАРСКА ПИТАЊА

На новинарско питање колики су губици одбрамбене индустрије због ситуације у Либији, министар Шутановац одговорио је да Србија није коначно закључила уговоре са том земљом.

– Нажалост, ситуација у Либији је уздрмала наше планове јер смо се договорили око изградње војне болнице која не би била само грађевински подухват, већ би и на дуги низ година везала српско и либијско здравство. Надамо се да ће се по окончању кризе наставити преговори у том правцу. Међутим, ми не стојимо у месту и увелико разговарамо са другим партнерима о могућности ширења нашег војног здравства и изградње војних болница на територији Африке и Азије – додао је министар Шутановац.

Министар је истакао да ће бити велики успех ако ове године Србија извезе робу у вредно-

сти од 200 милиона долара у области војне индустрије.

– Све државе бележе пад извоза. У последње две године српска одбрамбена индустрија имала је највећи извозни раст, када је отприлике извезено робе у вредности од око 250 милиона долара по години. Добро је што имамо велики број уговора који ће се реализовати у наредним годинама. Ипак, текућа година биће тешка за одбрамбену индустрију јер су се отворила нека светска ратна жаришта. Ми смо одређене послове већ били склопили, а мораћемо да их одложимо на одређено време – рекао је Шутановац и изразио жељу да се на овом сајму појави и српска грађевинска индустрија, која учествује у изградњи војних постројења широм света, јер је и она део понуде у оквиру одбрамбене индустрије.

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ НА САЈМУ

где смо некада били јако присутни. Ово је прилика да се ступи и на нова тржишта, која су високо захтевна – рекао је Милош Бугарин.

Током церемоније отварања присутни су имали прилику да премијерно погледају филм о развоју војне индустрије на овим просторима.

Отварању сајма присуствовали су министар економије и регионалног развоја Небојша Ђирић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић, представници организацијских целина Министарства одбране и Генералштаба, дипломате и изасланици одбране акредитовани у нашој земљи. ■

Биљана МИЉИЋ
Сергеј КОМНЕНИЋ
Снимили Горан СТАНКОВИЋ
и Јово МАМУЛА

Паралелно са изложбеним делом сајма одвија се и пратећи програм, у оквиру кога су првог сајамског дана посетиоци могли да слушају низ предавања. Најпре су излагали представници Техничког опитног центра. Капетан Небојша Вучићевић је поредио три методе испитивања близинског упаљача које се обављају у ТОЦ-у, капетан Александар Ђурић говорио је о теренским испитивањима борбених и неборбених возила, капетан Небојша Лукић осврнуо се на падобрански аквизициони систем „луна“ који је развијен у ТОЦ-у, а тема предавања Милице Ђоковић била је приказ радио-комуникационог система РКС службе трагања и спасавања, који је донација Краљевине Данске.

О могућностима новог 3Д балистичког радара, који је недавно набављен у ТОЦ-у, говорио је представник произвођача – фирме WEIBEL.

У оквиру презентације *Југоимпорт* – СДПР излагали су др Ненад Милорадовић и Александар Лијаковић. Милорадовић је гово-

рио о систем интеграторима и системима од система које развија Југоимпорт, а Лијаковић о стратегији маркетиншког наступа Југоимпорта на сајмовима наоружања и војне опреме.

На крају првог сајамског дана, представници Војнотехничког института одржали су предавање о беспосадним платформама. Био је то приказ од прве беспилотне летелице коју је ВТИ развијао осамдесетих година до најновије тактичке беспилотне летелице дугог домета – ТБЛ „пегаз“, која је изложена на овогодишњем сајму. Излагач је био Александар Микић.

И остале сајамске дане обележило је низ излагања: о развоју артиљеријских система и муниције, новој генерацији теренских возила, значају увођења НАТО кодификационог система, енергетским материјалима и осталим материјалима за производњу НВО, фузији података у мултисензорским системима, развоју телекомуникационо-информационих система и развоју ГИС-а и базе геопросторних података.

Потписан Споразум о вршењу верске службе у Војсци Србије

Увођење официра свештеника

Овај споразум учвршћује односе Војске Србије и Српске православне цркве и први пут у нашој историји уводи верску службу у војсци, односно официре верске службе – рекао је министар Шутановац, додајући да је то у складу са српском традицијом али и стандардима организације модерних војски, наводећи да СПЦ већ има официре-свештенике у армијама других држава, Холандије, САД и Велике Британије.

Министар одбране Драган Шутановац и патријарх српски Иринеј потписали су на Видовдан, 28. јуна, у Дому војске у Нишу „Споразум о вршењу верске службе у Војсци Србије са Српском православном црквом“. Тим споразумом уређују се међусобни односи Министарства одбране и Српске православне цркве у вези са вршењем верске службе у Војсци Србије.

После споразума са СПЦ, министар је најавио у наредним месецима потписивање споразума са још шест традиционалних цркава и верских заједница.

Шутановац је рекао да се верска служба успоставља као потреба припадника Војске Србије и да ће свештеници

официри морати да буду високо образовани и да прођу официрску обуку. Према његовим речима, припадници Војске Србије ће се представницима СПЦ обраћати у складу са њиховим свештеничким звањем. Министар одбране је додао и да је почетни чин за свештенике у Војсци капетан, а да теоријски могу да добију чин пуковника.

Патријарх Иринеј благословио је Споразум и том приликом истакао да је потписивање „историјски значајно“ не само за СПЦ, већ и за Војску Србије.

– Увођењем свештеника биће омогућено и увођење традиционалне културе и духовности у нашу армију и војни свештеници ће унети један виши смисао служења војске, као и дух родољубља и духовности – рекао је патријарх Иринеј и указао на симболику што је Споразум потписан баш на Видовдан, национални празник народа и цркве.

После потписивања Споразума, министар Шутановац присуствовао је Видовданској академији у Саборној цркви у Нишу.

Уочи Видовданске академије, у порти Саборне цркве, припадници Гарде Војске Србије извели су егзерцир у присуству великодостојника Српске православне цркве и грађана Ниша. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ
Снимио Р. ПОПОВИЋ

Министру Шутановцу – Орден цара Константина

На Видовданској академији у Саборној цркви у Нишу, патријарх српски Иринеј уручио је министру Шутановцу највише одликовање Нишке епархије Српске православне цркве – Орден светиог цара Константина.

Патријарх српски Иринеј је у својој беседи подсетио на поруке Видовдана, да никада не заборавимо трајне вредности, попут љубави према отаџбини, вери и светињама својим.

– То нас чини познатим међу народима - рекао је српски патријарх - чиме се поносимо, то је оно што смо наследили и оно што треба да оставимо нашим потомцима.

Патријарх Иринеј је истакао да је потписивањем Споразума о вршењу верске службе у Војсци Србије обављен «велики историјски задатак враћања онога што је некада красило нашу војску,

јер црква је увек представљала душу српског народа».

– Тим поводом дала ми се прилика да господина Шутановца, министра војске, не само зато што је највише допринео овом чину, већ и због родољубља и односа према цркви и народу, одликујемо највишим одликовањем нишке епархије - Орденом светог цара Константина.

Захваљујући на признању, министар Шутановац је рекао:

– Бог ми је сведок да сам да-

нас у Ниш дошао да завршимо један велики посао, а враћам се кући, на част моју, мојих синова и породице, са одликовањем које ми је доделила Његова светост. У своје име и свих оних, који вечерас нису одликовани, а заслужни су подједнако колико и ја, поједини чак и више од мене, желим да вам кажем да је ово изузетно велика част за све нас. Данас смо урадили један велики историјски посао, који се спремао више година и који ће своју доброту тек показати у будућем времену – рекао је Шутановац, наглашавајући да ће официри свештеници служити како цркви, духовности и народу, тако и војсци, и да због тога треба да буду поносни. ■

Презентација NTF пројекта за Србију

Делегација Министарства одбране, коју је предводио државни секретар Игор Јовичић, на састанку Комитета Евроатлантског партнерства одржаног 21. јуна у Бриселу, реализовала је презентацију НАТО/ПзМ Поверилачког фонда за помоћ вишку војног кадра у Републици Србији (NTF пројекат). Том приликом, представницима око педесет НАТО/ПзМ земаља обратио се државни секретар Јовичић који је истакао значај овог пројекта и оспособљеност Министарства одбране Србије за реализацију подршке у промени каријере, захваливши се земљама донаторима на пруженој подршци.

Директор Дирекције за промену каријере, потпуковник Драган Милковић и пројект менаџер NTF пројекта Ђанлука Роко, презентовали су главна достигнућа пројекта, у оквиру кога је саветовано више од 6.000 бивших припадника МО и ВС, а финансијску подршку је добило више од 4.500 лица.

NTF пројекат у Србији је оцењен као један од најуспешнијих пројеката те врсте и представља добар модел за сличне пројекте у региону и шире. Кроз излазну стратегију овог пројекта, који је завршена 30. јуна, Министарство одбране преузима део процедура и капацитета NTF пројекта за даљу реализацију подршке у промени каријере. ■

Сусрет са резервним војним старешинама

У новосадском Дому војске одржан је традиционални сусрет резервних војних старешина Новог Сада, општина Јужнобачког округа и припадника Војске Србије.

Присутне је најпре поздравио Бошко Пилиповић из организације резервних војних старешина Града Новог Сада, а затим је начелник Управе за стратегијско планирање генерал-мајор др Божидар Форца одржао предавање о Белој књижи одбране Републике Србије.

Сусрету резервних војних старешина и припадника Војске Србије присуствовали су генерал-мајор Видоје Живковић, заменик команданта Копнене војске, бригадни генерал Ђокица Петровић, командант Прве бригаде КоВ, пуковник Слађан Ристић, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране, капетан бојног брода Небојша Јоксимовић командант Речне флотиле и мр Ђорђе Маленковић, председник Савеза РВС Србије. ■

Б. М. П.

Заједничка вежба војске и полиције у Нишу

Јединствен одговор

У нишкој касарни „Књаз Михаило“ одржана је вежба „Заједнички подухват“ на којој су припадници Војске Србије и Министарства унутрашњих послова приказали достигнути ниво оспособљености јединица за пружање подршке цивилним властима у супротстављању претњама безбедности и извршавању наменских задатака.

на претње

Вежби у Нишу, на Видовдан, 28. јуна, присуствовали су министар одбране Драган Шутановац, министар унутрашњих послова Ивица Дачић, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић, градоначелник Ниша Милош Симоновић, чланови колегијума министра одбране и начелника Генералштаба, представници локалне власти и бројни грађани Ниша.

На вежби је учествовало више од 450 старешина и војника Војске Србије из Специјалне бригаде, Треће бригаде КоВ, Гарде, 98. и 204. ваздухопловне бригаде, 250. ракетне бригаде за ПВД, Бригаде везе, Центра за обуку логистике, батаљона војне полиције специјалне намене „Кобре“, 3. батаљона војне полиције и 246. батаљона АБХО, док је из Министарства унутрашњих послова ангажовано 200 припадника Сектора за ванредне ситуације, Жандармерије, полициј-

ске бригаде Београда, саобраћајне полиције, противтерористичке јединице, САЈ-а, хеликоптерске јединице, оркестра МУП-а и коњичке јединице.

Циљ вежбе је био да јединице Војске Србије и МУП-а, пре свега оне које су намењене за извршавање задатака у супротстављању унутрашњим претњама безбедности, покажу способност да помогну цивилним структурама у борби против тероризма, сепаратизма и организованог криминала и у случају елементарних непогода, техничко-технолошких и других несрећа.

Вежба „Заједнички подухват“ започела је летом параавиона ловачке авијације МиГ-29, ради контроле и остваривања превласти у ваздухопловном простору, да би се потом посетиоци уверили у ефикасност дејства противтерористичких тимова Специјалне бригаде, Жандармерије и

Интегрисани систем

Након вежбе министар Шутановац је истакао да је она показала да су системи одбране и унутрашњих послова интегрисани у заједнички систем безбедности који на све ризике, изазове и претње могу јединствено да одговоре. Он је изразио задовољство због великог присуства грађана и најавио да ће сличне вежбе бити организоване и у другим градовима Србије у циљу промовисања и популарисања војске и полиције.

Сарадња на високом нивоу

Министар унутрашњих послова Ивица Дачић рекао је да је сарадња МУП-а са Министарством одбране и Војском Србије на веома високом нивоу. Он је нагласио да су и на вежби грађани могу да виде потенцијале два министарства, додавши да је то најбољи показатељ да су одбрамбене снаге способне и спремне да одбране земљу.

Противтерористичке јединице МУП-а у урбаним срединама и при ослобађању талаца из возила у покрету.

Пажњу публике привукао је приказ садржаја обуке противтерористичких јединица и рад на мешовитом контролном пункту са отварањем ватре, ангажовањем службеног пса при откривању експлозива у картонској кутији и коришћењем робота за преносење експлозива до места за уништавање.

Оспособљеност војника и полицајаца за пружање помоћи цивилним структурама у случају природних непогода и других несрећа најбоље се видела у сегментима вежбе са приказима гашења пожара из ваздуха хеликоптерима, употребом опреме за претраживање и средстава за спасавање и транспорт, спасавањем лица са крова уз употребу ваздушног јастука као и повређеног лица са високоспратница уз употребу хидраулично телескопске платформе.

Санирање последица техничко-технолошких несрећа демонстрирали су припадници 246. батаљона АБХО и екипе Сектора за ванредне ситуације МУП-а, који су приказали и вештину у гашењу пожара и спасавању повређених из саобраћајног средства.

Међу најатрактивнијим била је демонстрација дејства непосредног обезбеђења штићене личности на испољену претњу, током које су припадници батаљона војне полиције специјалне намене „Кобре“ приказали спретност и способност да заштите штићену личност од дејства из масе и одговоре на ватру.

Грађани Ниша после вежбе могли су да обиђу изложено наоружање и опрему Војске и МУП-а Србије и виде велики број средстава, наоружања, војне и полицијске опреме. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Снимили Р. ПОПОВИЋ, С. ЂОРЂЕВИЋ и Д. ОСТОЈИЋ

Додељени кључеви за 75 станова на Бежанијској коси

Ове године 600 НОВИХ СТАНОВА

На свечаном уручивању кључева за 75 станова на Бежанијској коси у Београду, министар одбране Драган Шутановац је рекао да је то „само део од 600 станова колико планирамо да поделимо током ове године, а половина од укупног броја који се завршавају у овом насељу“.

У станове ће се са породицама уселити 39 војних пензионера, 36 активних припадника система одбране, међу којима и четири генерала, што потврђује да данас високи војни службеници немају приоритет у односу на остале, што ће бити тренд и у будуће.

– Нажалост, као што знате, недостатак финансијских средстава онемогућио нас је у реализовању свих планова. Без обзира на то, трудимо се да све буде урађено квалитетно, па ће број завршених станова у овој години бити рекордан у последње две деценије – поручио је министар Шутановац.

Од поменутог броја од 600 планираних станова, истакао је министар, током јула биће завршено и 450 станова ван Београда, најављујући да ће прве месеце наредне године обежити подела 450 станова у бившој

касарни „4. јули“, чиме ће се остварити максимум додељених станова у последњих двадесет година.

Према речима потпуковника Веселина Гредића, који ради у Центру за командно-информационе системе и информатичку подршку, на решење стамбеног питања чекао је скоро три деценије.

– До сада смо били подстанари, а било је и разних варијанти војног смештаја, а за то време је на станарину потрошено више десетина хиљада евра – истакао је поручник Гредић који ће се са својом породицом уселити у троипособни стан од 89 квадратних метара у новоизграђеној згради.

Комшије породице Гредић биће и породица мајора Дејана Живановића, pilota авиона миг 21 на аеродрому „Батајница“.

– Решење за овај стан добио сам још 2001. још као самац, а ево данас, након деценије, усељавам се са супругом и сином – рекао је мајор Живановић, изражавајући захвалност Министарству одбране и Војсци Србије што су, ипак, у последњој фази испоштовали пројектоване рокове. ■

Б. М.

Сарадња са Немачком у области војне историје

19

Делегација Управе за војноисторијска истраживања Министарства одбране СР Немачке боравила је у посети Институту за стратегијска истраживања (ИСИ) од 20. до 22. јуна. У делегацији су били начелник Управе, пуковник др Ханс-Хубертус Мак и др Михаел Епкенхас, начелник Одељења за научноистраживачки рад.

Немачку делегацију примили су директор ИСИ др Јованка Шарановић и начелник Одељења за војну историју др Милан Терзић. У току разговора договорено је да се настави са разменом научних публикација, чланака за објављивање у научним часописима и међусобним позивањем на научне конференције и округле столове из области војне историје у организацији обе стране.

Размотрена је и могућност израде заједничког зборника радова о немачко-југословенским војно-политичким односима у XX веку као и учешћа наших војних историчара на конференцијама и радним столовима посвећеним балканским и Првом светском рату.

Немачка страна показала је изузетно интересовања за пројекат Одељења за војну историју ИСИ „Југословенска војска и Трећи рајх 1933–1941“ и спремност да материјално подржи завршна истраживања на овом пројекту у СР Немачкој у току 2012. године. У току боравка у Републици Србији немачка делегација обишла је и Војни музеј и Војни архив. ■

М. Д.

Снимио Јово МАМУЛА

Бригадни генерал

Нове

Оптималан одговор на комплексне безбедносне изазове не укључује прост збир националних или регионалних способности. Он подразумева синергију способности снага које учествују. У том смислу одговор на било коју регионалну или глобалну безбедносну кризу захтева од припадника Војске Србије да говоре истим војничким језиком и имају компатибилне процедуре и обуку не само са војскама суседних земаља, већ и са општеприхваћеним стандардима савремених војски.

Почетком јуна у Центру за обуку путем симулација, који је у саставу Управе за обуку и доктрину (Ј-7) Генералштаба Војске Србије, одржана је прва вежба подржана рачунарским симулацијама. Поседујући овакав центар Војска Србије сврстала се у ред војски које имају потенцијал савременог оспособљавања команди различитог нивоа, што знатно доприноси партнерском кредибилитету наше земље.

То је повод за разговор са бригадним генералом Јовицом Драгани-

ћем, који је од почетка ове године начелник Управе за обуку и доктрину (Ј-7), у којој се осмишљавају кључни правци изградње нових способности Војске Србије.

■ *Господине генерале, какав значај центар за симулације има за даље унапређење процеса обуке?*

– Оснивање Центра за обуку путем симулација још је једна потврда да је обука у Војсци Србије процес који је, с правом бих рекао, у експанзији. После фазе реформи у стратегијско-

доктринарној и организационој сфери било је неопходно створити и адекватан систем обуке. Бенефити успостављања оваквог центра су вишеструки. Симулационе вежбе су моћан инструмент који замењује скупа увежбавања и даје могућности објективне анализе борбених радњи и поступака појединца, али и јединице као целине. Истовремено, ангажовање појединаца и јединица поуздан је алат за процену оптималности одлука команде која вежба на симулираним сценаријима.

Сценарији који су приближни или идентични онима које срећемо у

СПОСОБНОСТИ

реалности, у симулацијама нису више прва непозната безбедносних једначина. Ово знатно олакшава војна решења наведених једначина. Заиста, ово је један од ефикаснијих начина да моделујемо сценарије што приближније реалним, прикупимо поуке и искуства из обуке, преточимо их у систем научених лекција и синтетисамо искуства и знања за наредне циклусе и нивое обучавања. Наравно, вежбе подржане симулацијама само су један од начина оспособљавања наших јединица и команди. Војнички речено, вежба на терену је ипак врхунац обуке.

■ *Реформа подразумева доградњу нових функционалних доктрина и уједињавање. Шта је сада актуелно у нормативном уређењу?*

– Чињеница је да су савремене војске и системи одбране у целини непрекидно у процесу реформи. Непрекидне реформе подразумевају и континуирану анализу, вредновање, доградњу и оптимизацију доктрина и те активности одвијају се у два тежишна правца. У једном правцу усмере-

ни смо на нормативно уређење процеса израде и усвајања доктрина различитог нивоа. После дужег времена на добром смо путу да ускоро нормативну уређеност ове области учинимо ефикасном, координираном и ефективном. Овим активностима дефинишу се надлежности, рокови и одговорности свих чинилаца система одбране за доктринарну уређеност.

Говорећи о другом правцу на коме радимо, истакао бих да је тежиште тренутно на доктринама видова и функционалним доктринама. Ово је процес који приводимо крају, а паралелно са њим већ се развијају и доктрине нижих нивоа, све до оних које војничким језиком називамо упутствима и правилима.

■ *Нови изазов је обучавање професионалних састава. Како оцењујете тај процес?*

– Професионализација војске дала је процесу успостављања стабилног система обуке посебну важност. Опредељујући се за професионализацију војске били су нам потпуно присутни сви аспекти, укључујући и озбиљне промене у систему

обуке, како појединца тако и колективне обуке. Обука у Војсци Србије је новим решењима потпуно усмерена на достизање оних способности који омогућавају извршавање задатака који проистичу из мисије која је додељена јединици. Из овако додељених мисија опредељују се тежишни задаци чијим извршењем се омогућава остварење мисије.

Даљи квалитет новог система је тај што се додељује потпуна слобода, али и одговорност командантима и командирима јединица за степен њихове оспособљености за извршење тежишних задатака. Обука је на тај начин до извесне мере децентрализована, што је омогућило потпуно фокусирање на додељене мисије и изведене задатке.

Оперативни циклус јединица подељен је у три периода: период интензивне обуке, период ангажовања и период дезангажовања јединице. Уважавајући и искуства савремених војски партнерских земаља, дошли смо до закључка да овако структурирана и организована обука омогућава потребну обученост и готовост јединица. Наравно да је и овај процес непрекидан и да је пред нама још доста посла да би систем обуке био још бољи и ми смо спремни за тај изазов.

■ *Заједничке вежбе са другим армијама доносе ујоредна искуства и реалнију процену интероперабилности наших састава. Каква сазнања могу донети такве активности у овој години?*

– Савремени безбедносни изазови не познају границе и прилично

УЧЕШЋЕ У МЕЂУНАРОДНИМ ВЕЖБАМА

Најзначајније вежбе у којима су припадници Војске Србије учествовали у 2011. години су компјутерски подржана вежба VIKING 11 CPX/CAX у Шведској, вежба ваздухопловних снага Румуније и Србије AIR SOLUTION 2011, вежба речних флотила Мађарске и Србије са бојним гађањем под називом IRON CAT 2011, RAPID TRIDENT 2011 у Украјини, NEIGHBOURS 2011 са оружаним снагама Републике Мађарске, TISA 2011, те заједничка вежба специјалних јединица НГ Охаја и Војске Србије. До краја године очекује нас учешће у вежбама COMBINED ENDEAVOR 2011 у Немачкој и ENERGY FLAME 2011 у Бугарској, а по свом значају истиче се и заједничка вежба са бојним гађањем јединица ПВО Војске Србије и Бугарске армије у Бугарској.

је тешко успоставити јасну границу и поделити их на изазове локалног, регионалног или глобалног значаја. Овако комплексни изазови намећу потребу интегрисаног и заједничког одговора. Учешће припадника Војске Србије, самостално или у саставу својих команди и јединица, у заједничким вежбама немерљив је допринос изградњи интероперабилности у региону и шире. Заједничке вежбе најбољи су полигон за проверу достигнутог степена оспособљености појединаца и оперативних способности јединица.

Оно што бих хтео да истакнем је значајан напредак у одабиру и припремама за учешће у заједничким вежбама. Након почетних учешћа са посматрачима или штабним официрима, Војска Србије данас у таквим вежбама партиципира са јединицама ранга вода и вишим, командама од ранга батаљона до оперативног нивоа. Учешће у вежбама пажљиво се припрема, при чему је тежиште на мисијама и изведеним

тежишним задацима. Овим ангажовањем сагледавају се тактике, технике и процедуре оружаних снага других земаља при извршавању борбених активности и сазнаје се више о средствима, опреми и наоружању које припадници других земаља користе. Искуства са наведених вежбених активности анализирамо и уграђујемо у систем обуке.

■ *У овој години радимо на националној евалуацији оспособљености декларисаних јединица за учешће у мултинационалним операцијама. Следеће године планирана је спољна евалуација. Какав је напредак?*

– Говорећи о интероперабилности, поменуо сам и проверу оспособљености односно оперативних способности. Део наших јединица, конкретно моторизована пешадијска чета, вод војне полиције и вод АБХО, у две ротације, укључени су у програм под називом Концепт оперативних способности.

Два су основна циља нашег учешћа у наведеном програму. Први је да у догледно време располажемо оспособљеним и међународно сертификованим јединицама, којима можемо дати пуни допринос регионалној и глобалној безбедности учешћем у операцијама под мандатом Уједињених нација и Европске уније.

Други, не мање важан циљ јесте усвајање и имплементација међународно признатих стандарда интероперабилности и способности на националном нивоу. Ова област даје значајан допринос квалитету доктрина нижег нивоа које тренутно развијамо или ће бити развијане у скорој будућности. У том погледу овогодишња национална и спољна евалуација током 2012. године доказ су континуираног напретка Војске Србије у овој области, а имајући у виду свеобухватне припреме очекујемо успешну самоевалуацију декларисаних јединица, а касније и потврду кроз спољну евалуацију.

КУРСЕВИ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Од 2007. године реализована су четири циклуса гарнизонских курсава. Курсеве је похађало 2.070 лица, од чега је 1.596 полазника успешно завршило курсеве, а 765 полазника стекло је уверење о познавању енглеског језика по стандарду STANAG 6001, чиме је дат нови квалитет систему обуке и оперативној и функционалној способности Војске.

■ У оквиру „Партнерства за мир“, циљева покрива различите области, а највећи број циљева односи се на развој способности јединица за извршавање различитих задатака у савременом окружењу. Колико брзо хваћамо корак са тим новим захтевима?

– Уколико желите да активно доприносите безбедности, развој способности јединица мора бити континуиран. То не диктирају прописи или правила, већ променљива природа безбедносних претњи. Штавише, у савременом речнику војних способности више не говоримо о појединачним способностима већ о адаптабилности јединица, која значи спремност јединице да у одређеном периоду, у условима динамичне промене окружења, непрекидно изводи различите садржаје и облике дејстава, веома често и дијаметрално супротне на скали борбених дејстава.

Механизми Партнерства за мир, пре свега Индивидуални програм партнерства и Процес планирања и прегледа, од посебног су значаја за достизање и одржавање наведених способности.

Прихватањем Концепта оперативних способности определили смо се за стандарде земаља НАТО-а у области обуке декларисаних јединица у Војсци Србије. Сматрамо да ови стандарди представљају најефикаснији инструмент за оцењивање достигнутих способности јединица Војске за ангажовање у савременом окружењу.

■ Доста новина унећо је у физичку обуку, укључујући и нове стандарде физичке оспо-

собности. Какве су реакције у јединицама и резултати провера. Да ли се нешто од унапређења могло видети на управо одржаном Спорском првенству Војске Србије?

– Могло би се слободно рећи да је увођење нових стандарда физичке обуке и оспособљености у Војсци Србије један од важнијих момената. После одређеног времена у прилици смо да одредимо оптималне границе физичке обуке и потребних физичких способности припадника војске. Сувишно је на овом месту говорити о значају физичке обуке за укупну оспособљеност појединца и оперативне способности јединица.

Оно што бих ипак желео да истакнем је чињеница да смо новим нормативним решењима у оквиру физичке обуке успели да унапредимо мотивацију припадника војске за стање својих физичких способности. Први пут је, рекао бих, стање физичких способности сврстано у директне чињенице вредновања професионалних достигнућа припадника војске. Наиме, оцена са физичке провере по новим стандардима директно утиче на службену оцену сваког појединца. У овој области у последњих годину дана, практично од увођења нових стандарда, приметан је значајан напредак.

Велики је број припадника војске које ћете ових дана видети, у касарнама и ван њих, како индивидуално вежбају. То је оно што мора дати резултат и што нам је низ година недостајало. Већ у првој половини ове године готово сви професионални припадници војске испунили су потребне норме физичких способности. Као код свих социолошких фено-

мена, промене имају кумулативни карактер, те прави ефекат ових промена очекујем за две или три године од почетка примене нових стандарда. Одговарајући на Ваше питање, рећи ћу да и резултати који су постигнути на четвртом спортском првенству Војске Србије потврђују да смо на добром путу.

■ Господине генерале, шта још треба издвојити од актуелних послова и задатака и чиме ће се Ј-7 највише бавити у наредном периоду?

– Предстоји нам доградња постојећег система војне доктрине, провера усвојених доктринарних ставова и решења у пракси, евалуација и ревизија постојећих правила и развој система научених лекција којим ћемо створити основе да се на целовит и јединствен начин идентификују и анализирају искуства из обуке, вежби и операција и да се она вреднују и имплементирају у обуци. Успостављањем савремених стандарда и процедура у доктринарној области ићи ћемо у корак са савременим одбрамбеним и доктринарним опредељењима других земаља, безбедносних организација и савеза.

Следећи тежишни задатак је да завршимо израду нацрта Прегледа задатака, са условима и стандардима обуке команди и јединица Војске, чиме ћемо нормативно заокружити област колективне обуке. Израдом овог прегледа у потпуности ћемо завршити нормативно уређење области колективне обуке. После опитовања и извршених детаљних анализа израдићемо коначну верзију прегледа до краја 2012. године. Пуну примену преглед ће имати од 2013. године када бисмо израдили и софтверски пакет за подршку планирању обуке и евалуацији обучености команди и јединица Војске.

Тежиште рада Управе биће и на изради средњорочних докумената обуке за период 2012–2017. и краткорочних докумената за планирање обуке за наредну годину. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

Посета адмирала
Ди Паоле,
председавајућег
Војног комитета
НАТО-а

Потпун успех партнерске конференције

Председавајући Војног комитета НАТО-а адмирал Ђанпаола ди Паола честитао је министру Шутановцу, Министарству одбране и Војсци Србије на одлично организованом Стратегијској војној конференцији за партнере, од 13. до 15. јуна.

На пријему код министра Шутановца, генерал Ди Паола оценио је да поред добре организације, морају да се нагласе и број учесника конференције и њихов ниво, јер на претходне четири конференције није било толико представника држава партнера, а посебно не тако много начелника генералштабова. Према оцени адмирала Ди Паоле, та чињеница показује велики углед који Министарство одбране и Војска Србије добијају као партнер, али су и подршка и подстрек реформама у Србији.

Министар Шутановац информисао је адмирала Ди Паолу о процесу реформи у систему одбране и посебно нагласио значај учешћа у Партнерству за мир.

Саговорници су се сложили да је сарадња Србије и НАТО-а веома важна, посебно у условима глобалних безбедносних изазова, те да је рад на успостављању стандарда интероперабилности много важнији него форма тих односа.

Потврда Србије као партнера

Са адмиралом Ди Паолом састао се и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић. На заједничкој конференцији за медије, након састанка у Дому Гарде у Топчидеру, генерал Милетић истакао је да је Стратегијска војна конференција била добра прилика

Односи са НАТО-ом

Одговарајући на питања новинара, генерал Милетић и адмирал Ди Паола рекли су да је током разговора било речи и о модификацији и имплементацији Војнотехничког споразума, процењујући да је то питање изузетно значајно за наше односе са НАТО-ом и за релаксацију укупних односа.

Генерал Милетић и адмирал Ди Паола сагласили су се да постоји обострани интерес да се о томе разговора, да се на најбољи могући начин реше сви постојећи про-

блеми и да је на вишим политичким структурама у НАТО-у да се да одговарајући одговор.

Говорећи о истој теми, адмирал Ди Паола истакао је да је Војнотехнички споразум био модификован током протеклих година када су се стекли услови за то и да су разговори о овом питању у току.

– Тек ће се видети у ком правцу ће ићи њихов исход – истакао је Ди Паола. Оно што је важно, како је нагласио, код обе стране постоји воља за бављење тим питањем.

да се оснажи сарадња у области одбране са великим бројем земаља.

– Током разговора са адмиралом Ди Паолом оценили смо да је радни део конференције био успешан и да очекујемо да ће дати позитивне резултате у даљем развоју способности партнерских земаља. Такође, сагласили смо се, а то је потврдио и врховни командант Савезничке команде за трансформацију генерал Стефан Абријел, да НАТО у потпуности уважава нашу позицију војне неутралности – нагласио је генерал Милетић и додао да су врата за сарадњу наше војске са НАТО-ом отворена, а да су ниво и модалитет сарадње ствар наше одлуке.

– Желимо да користимо искуства НАТО-а и њихових команди, али и да изграђујемо заједничке способности у области доктрина, организације војске, обуке команди и официра, да развијамо лидерство и војноекономску сарадњу – истакао је генерал Милетић.

Обраћајући се окупљеним новинарима, адмирал Ди Паола потврдио је да је београдска конференција била

успешна и веома значајна јер је окупила велики број високих војних званичника из целог света.

– То је потврда да НАТО и партнери препознају значај ваше земље – рекао је адмирал Ди Паола, додајући да Алијанса сматра Србију, која је војно неутрална држава, веома значајним партнером и да се радује интензивирању сарадње, али и да сваки партнер одређује модалитет и интензитет сарадње.

Према његовим речима, јасно је да Алијанса има интерес за стабилност и развој Балкана и да постоји оптимизам када је реч о будућности региона у интеграцијама, али свака земља појединачно има право да бира свој пут.

Након састанка са генералом Милетићем, адмирал Ди Паола одржао је предавање официрима који се школују за најважније војне дужности у Школи националне одбране, говорећи том приликом о савременим безбедносним изазовима у свету. ■

Б. МИЉИЋ

Снимили З. МИЛОВАНОВИЋ и Ј. МАМУЛА

Генерал Дебра Ешенхурст у посети Београду

Командант Националне гарде Охаја генерал-мајор Дебра Ешенхурст разговарала је 23. јуна у Београду са министром одбране Драганом Шутановцем, начелником Генералштаба Војске Србије генералом Милојем Милетићем и командантом Команде за обуку генерал-потпуковником Александром Живковићем. Ово је њена прва посета Републици Србији.

Наставак разговора планиран је за септембар када ће генерал Ешенхурст поново посетити Србију и присуствовати промоцији кадета Војне академије у прве официрске чинове.

Генерал Ешенхурст налази се на дужности команданта Националне гарде Охаја од 10. јануара ове године и прва је жена у историји Охаја која командује Националном гардом.

Интензивна сарадња Војске Србије и Националне гарде Охаја почела је 2006. године и одвија се у оквиру Програма државног партнерства, који поред војне сарадње омогућава успостављање економских, културних, трговинских и других веза између две државе. ■

Припреме за мировне операције

Представници саветничког тима НАТО-а састали су се у Управи за оперативне послове Генералштаба са члановима Националног евалуаторског тима Војске Србије и током тродневног рада бавили се припремом и верификацијом докумената за извођење вежбе и самоевалуације декларисаних јединица за учешће у мултинационалним операцијама.

Радам је руководио потпуковник Марио Арбутина из Генералштаба Војске Србије, који је и руководиоца Националног евалуаторског тима Војске Србије и директор самоевалуације нивоа 1 (SEL1) декларисаних јединица за учешће у мултинационалним операцијама.

Учеснике је поздравио генерал-мајор Драган Колунџија, начелник Управе за оперативне послове.

Скуп је присуствовало и руководство вежбе за самоевалуацију нивоа 1 (SEL 1), представници Управе за међународну војну сарадњу, Команде за обуку и Центра за мировне операције. ■

С. К.

Завршено школовање официра 54. класе

Посвећеност вр

Што смо више уједињени у борби против савремених изазова, ризика и претњи, то ће резултат бити бољи. На тај начин стичемо услове за напредак у готово свим сферама живота, стварамо услове за стабилан живот грађана, прилив нових инвестиција, даљу демократизацију друштва, као и даље осавремењавање наше војске – рекао је министар Шутановац на свечаности у Дому Народне скупштине, наглашавајући да су Министарство одбране и Војска Србије посвећени тим циљевима

ЕДНОСТИМА МИРА

На свечаности поводом завршетка школовања полазника 54. класе Генералштабног усавршавања Школе националне одбране, која је одржана 24. јуна у Дому Народне скупштине, министар одбране Драган Шутановац уручио је официрске сабље најуспешнијим полазницима ове генерације. Начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић уручио је сабље осталим официрима који су завршили школовање, међу којима је 30 припадника Министарства одбране и Војске Србије, два оружаних снага Босне и Херцеговине и по један официр из оружаних снага Аустрије, Турске и Црне Горе.

Најбољем у рангу, потпуковнику Милану Коњиковцу уручена је позлаћена сабља са посветом, другорангирани пуковник Славен Бошковић добио је посребрену сабљу са

посветом, а пуковник Јован Дундић официрску сабљу са посветом.

Промоцији официра који су похађали највиши ниво школовања у нашем систему одбране и који су оспособљени за планирање и руковођење снагама у савременим операцијама, како у земљи тако и у иностранству, присуствовали су председница Народне скупштине Славица Ђукић Дејановић, потпредседник Владе Ивица Дачић, представници министарстава, верских заједница у Србији, организацијских целина Министарства одбране и Генералштаба, као и дипломате и изасланици одбране акредитовани у нашој земљи, те породице старешина које су завршиле највише војно усавршавање.

Честитајући официрима завршетак усавршавања, посебно полазницима из Аустрије, Босне и Херцеговине, Цр-

не Горе и Турске, министар је поручио да је уверен да су током школовања били у прилици да стекну потребна знања и пријатељства која ће им помоћи у унапређивању својих оружаних снага и изградњи пријатељских и партнерских односа са нашом Војском.

– Ваше школовање у војној високошколској установи говори нам да је Војна академија постала респектибилна установа за школовање војног кадра у региону, спремног за савремене безбедносне изазове – рекао је министар Шутановац додајући да су посвећеност принципима кооперативне безбедности путем дијалога и заједничког ангажовања, регионална сарадња и поштовање основних принципа међународног права, основни гарант достизања, очувања и унапређивања безбедности у региону.

Према његовим речима, добијање статуса кандидата, отпочињање преговора и улазак у Европску унију, не само

Позлаћена официрска сабља најбољем у рангу јошћуковнику Милану Коњикову

да су приоритети наше спољне политике већ и простор за деловање наше безбедносне и одбрамбене политике.

Министар Шутановац нагласио је да у прилог посвећености Министарства одбране и Војске говоре и реформски резултати које су ове институције постигле у циљу дос-

Модерна војска

Реформа система одбране и конципирање модерне Војске је сталан процес и предуслов демократизације, стабилности и развоја српског друштва, али и кључни елемент мира и стабилности. Једино градећи систем одбране на таквим принципима бићемо спремни да одговоримо на све безбедносне, образовне, научноистраживачке и привредне изазове. На тај начин градимо заједничку будућност са европском породицом народа и доприносимо унутрашњем развоју земље, општем напретку наших грађана, стабилности и безбедности у региону и читавој Европи – истакао је министар Шутановац на свечаности.

Захтеван програм

Начелник Школе националне одбране пуковник Миле Јелић, поздрављајући присутне у уму Војне академије, нагласио је да је промовисање генералштабних официра у Дому Народне скупштине постала традиција, а тим официрима велика част.

– У току школовања, током више од 1200 наставних часова, реализован је веома захтеван програм који одликује тај ниво усавршавања, а за остваривање задатих циљева посебно је заслужан наставни кадар Војне академије – истакао је пуковник Јелић, додајући да је 54. класа школовања завршила са одличним успехом, чиме је Србија добила још једну успешну генерацију генералштабних официра спремних за тешке тренутке и велика искушења.

Према његовим речима, полазници из страних армија, са овог школовања, осим знања из Београда, понеће и бројна сазнања о нашој земљи и Војсци Србије, искуства, пријатељства и нове утиске.

– Будите одани и посвећени својој Војсци, својој држави и миру – поручио је на крају излагања свим официрима 54. класе пуковник Јелић.

Савремени концепт одбране

У име 54. класе Генералштабног усавршавања Школе националне одбране, обратио се потпуковник Милан Коњиковац, најбољи официр по рангу.

– Овај свечани чин представља круну нашег рада у реализацији планираних програмских садржаја. Поносни смо што је Војска Србије са нама добила још једну генерацију високо образованих официра који су током школовања имали прилику да се упознају са савременим концептима безбедности, значајем свеобухватног одговора на комплексно безбедносно окружење, модалитетима и динамиком европских и осталих интеграцијских процеса, као и са достигнутим степеном и правцем даљег развоја и модернизација система одбране Србије. Господине министре одбране, можете бити уверени да смо успешно овладали неопходним знањима и вештинама, сагледали потребе и проблеме система одбране и да ћемо дати пуни допринос на својим будућим задужењима у Војсци Србије и Министарству одбране – рекао је потпуковник Коњиковац.

тизања највиших стандарда у области одбране, али и европских вредности које уграђујемо у систем.

– Војска Србије је, осим задатака дефинисаних законом, посвећена безбедности грађана, међународној војној сарадњи и стабилности у југоисточној Европи. У пројекцијама наше земље, Војска има једну од кључних улога и представља безбедносни и развојни потенцијал. Свесни смо, такође, да висок међународни кредибилитет нашој земљи обезбеђујемо не само сарадњом, партнерством и интероперабилношћу са страним армијама већ и учешћем у мултинационалним мировним мисијама. Не постоји земља која заслужује поштовање, а која на међународном плану не преузима ризике у корист мира и стабилности. На тај начин, Војска даје гаранцију да је способна да заштити интегритет своје земље – рекао је Шутановац.

Министар је подвукао да пораст поверења и угледа Војске код грађана Србије, Војску сврстава међу водеће националне институције, што се најбоље види по великом броју кандидата за Војну гимназију и Војну академију, за приступање у састав професионалних војника и добровољно служење војног рока.

– Систем одбране, током ове године, постао је богатији за Универзитет одбране којим се стварају услови за четворостепени систем војног образовања, квалитетне и међународно атрактивне студијске програме. Ове године кадеткиње завршне године Војне академије биће промовисане у прве официрске чинове. Међу њима посебно место имају прве жене официри-пилоти у историји војног ваздухопловства – истакао је Шутановац.

Говорећи о реформама система одбране и Војске, Шутановац је нагласио да су заокруживањем реформе у стратешко-доктринарној и нормативно-правној сфери, успостављањем нове организације Војске, доношењем Беле књиге одбране, створени институционални оквири за демократску контролу Војске у складу са стандардима савремених демократских друштава.

Током војностручног школовања, официри су изучавали војну стратегију, командовање, руковођење и оператику. Слушали су предавања из области теорије сукоба, међународних односа, страних стратегија и доктрина, те међународног хуманитарног права и цивилно-војних односа.

Предавали су им професори Војне академије, али и министри одбране, финансија, енергетике и рударства, затим начелник Генералштаба наше војске, државни секретари Министарства одбране и помоћник министра, те команданти оперативних састава Војске. Такође су имали прилику да слушају предавања високих страних државника који су били у посети нашој земљи.

Уз кабинетску наставу, за полазнике 54. класе организована су различита студијска путовања у земљи и иностранству и командантска путовања по Србији. ■

Биљана МИЉИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ
Снимио Зоран МИЛОВАНОВИЋ

Сарадња са Центром за цивилно-војне односе из Монтереја

29

Експертски тим Центра за цивилно-војне односе из Монтереја из Сједињених Америчких Држава боравио је у Министарству одбране од 20. до 24. јуна. То је био први од низа заказаних облика усавршавања припадника Министарства одбране и Војске Србије, у наредне три године, уз подршку експерата из престижног америчког центра.

Семинаром „Концепт области мисија“, који је одржан у Дому Гарде „Топчидер“, руководио је начелник Управе за стратегијско планирање Сектора за политику одбране генерал-мајор др Божидар Форца. У раду семинара учествовало је око 60 припадника Министарства одбране и Војске Србије који се баве планирањем и програмирањем.

Трочлани експертски тим из Монтереја предводио је професор др Јан Муруметс.

У току четвородневног семинара припадници Министарства одбране и Војске Србије разменили су искуства са америчким експертима о планирању, програмирању и буџетирању у систему одбране и у току вежбовних радионица са експертима из САД решавали и неколико карактеристичних примера процеса ППБИ, од планирања, преко програмирања и буџетирања до извршења.

Општи је утисак свих учесника, а посебно експерата из САД, да систем ППБИ у Министарству одбране и Војсци Србије ни у чему не заостаје за сличним системима у најразвијенијим земљама света.

Трећи састанак Мешовите комисије Србија–САД за питања реформе система одбране одржан је 24. јуна. У раду, којим је руководио председник Комисије генерал-мајор др Божидар Форца, учествовали су и експерти из Центра за цивилно-војне односе из Монтереја, са којима је анализиран рад семинара и договорено десет облика усавршавања у 2011. години. ■

Посета министра одбране и начелника Генералштаба Ушћу и Краљеву

Земљотрес који је прошле године погодио Краљево нанео је велику материјалну штету привреди, појединцима, али и Војсци Србије. Утврдили смо да укупна штета на објектима износи 300 милиона динара – рекао је министар Шутановац, изражавајући задовољство што отвара реновирану амбуланту са најбољим и најмодернијим апаратима у земљи

Отворена реновирана амбуланта

На почетку посете, 27. јуна, министар Драган Шутановац и градоначелник Краљева Љубиша Симовић открили су у Ушћу спомен обележје погинулима из тог места и околине у ратовима од 1991. до 1999. године.

– Период сукоба и ратова у савременој Европи завршио се половином прошлог века, међутим, наша земља је, нажалост, и деведесетих година била у сукобима у којима су, осим велике материјалне штете, најтеже биле људске жртве – истакао је том приликом министар Шутановац.

– Овај споменик, као и сви споменици у Србији који упућују на наша тешка времена у прошлости, упућује поруку и политичарима у Србији да одлуке које доносе треба да буду окренуте, пре свега, животу, јер без живота ничег другог и нема – рекао је Шутановац и нагласио да Србија данас жели добар суживот са својим комшијама и пријатељима у окружењу, свесна да ти односи у прошлости нису увек били добри.

– Управо овакви споменици треба да нас опомену да врста политике која је довела до таквих жртава никада више не треба да се понови. Веру-

Помоћ Ирени Пауновић

Министар Шутановац и градоначелник Симовић посетили су тешко оболелу Ирени Пауновић из Краљева којој је неопходно 120.000 евра за лечење и операцију у Аустрији.

Министар је обећао да ће припадници Војске Србије у Краљеву покренути хуманитарну акцију за прикупљање средстава за њено лечење и да ће све учинити да се хуманитарна акција прошири.

јем да је Србија данас посвећена миру, као и цео регион, и да смо, пре свега, посвећени бољем животу грађана – рекао је Шутановац.

На спомен обележје погинулим борцима венце су положили делегације Министарства одбране и Војске Србије, града Краљева, породице погинулих и представници Удружења бораца ратова 1991–1999. године.

У наставку посете министар Шутановац и начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић са сарадницима обишли су реновирану гарнизонску амбуланту у Краљеву, која је била тешко оштећена у прошлогодишњем земљотресу.

Том приликом министар је свечано отворио амбуланту у чије је реновирање и набавку нове опреме уложено 57 милиона динара. Шутановац је том приликом рекао да ће 9300 војних осигураника у потпуности добити здравствену заштиту и да неће путовати на лечење у Ниш, Београд и Нови Сад. На тај начин, према речима министра, уштедеће се велика новчана средства пошто годишње из Краљева на путне и здравствене трошкове војних осигураника који се лече ван Краљева одлази 100.000 евра.

– Уштедећемо 20 до 30 одсто те суме и тако за неколико година вратити целу инвестицију – додао је министар Шутановац. Он је подвукао да су за градове попут Краљева, Куршумлије, Врања и Прокупља издвајања од стране Министарства одбране већа него за неке друге развијеније градове.

Генерал Милетић рекао је на отварању да ће у новој амбуланти припадници Војске, не само из Краљева већ из Новог Пазара и Рашке, имати виши ниво здравствене заштите, додајући да се нада „да је ово једна у низу амбуланти које ће се градити по гарнизонима“.

Командант 2. бригаде, бригадни генерал Душан Стојановић рекао је да се у касарни „Јарчужак“, у завршној фази адаптације, налазе још два стамбена објекта, а остале активности на санацији зависиће од расположивих средстава. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Никола ДРАЖОВИЋ

Снимио Горан СТАНКОВИЋ

Откривање спомен-обележја у Ушћу

Србија и неексплодирана убојна средства

Донације за безбедну земљу

И данас, 12 година од агресије НАТО-а, од заосталих неексплодираних авио-бомби, ракета и касетне муниције у Србији, многе површине, најчешће пољопривредно земљиште и шуме, делови токова Саве и Дунава, и даље су небезбедне за коришћење и саобраћај, а онемогућени су обнова и изградња објеката и развој туризма. Опасност од неексплодираних убојних средстава вреба с више милиона квадратних метара.

Проблеми уклањања неексплодираних убојних средстава (НУС) у Србији многобројни су и условљени њиховим специфичностима и недостатком новца. Без значајне финансијске помоћи међународних институција, организација, фондација и држава овај скуп и у сваком погледу захтеван и ризичан посао није могуће обавити у догледно време – каже директор Центра за разминирање Републике Србије Петар Михајловић.

– О висини финансијских средстава говоре следеће процене. На пример, неопходно је разминирати још око 16 милиона квадратних метара површина на којој је неексплодирана касетна муниција, а цена чишћења квадратног метра је око један евро. Истовремено, у Копненој зони безбедности неопходно је уклонити антиперсоналне (противпешадијске) и противтенковске мине, којих има на око милион и по квадратних метара – објаснио је Михајловић.

Он је напоменуо да најзначајнију сарадњу око обезбеђивања донација за решавање проблема мина и неексплодиране касетне муниције, који су директна и тренутно највећа опасности за грађане, Центар од оснивања 2002. остварује с Међународном фондацијом за размињање и помоћ жртвама мина (ITF), чији је оснивач Словенија.

Меморандум о разумевању

Према подацима Центра, до краја 2010. године ITF је из међународних донација обезбедио око 15 милиона евра за обуку кадра, техничко опремање и хуманитарно размињање у Србији. У почетку, обезбеђивао је донације за обуку кадра и техничко опремање Центра и извиђање мински сумњивог простора, а већ 2003. почео је да финансира реализацију пројеката које је Центар израдио за хуманитарно размињање – које у складу са међународним стандардима, подразумева да је терен очишћен до 99,65 одсто.

– У жељи да ојачамо сарадњу и допринесемо ефика-

ЧИШЋЕЊЕ ЛУКЕ ПРАХОВО

Окончане су активности код делегације Европске комисије у Београду за обезбеђење средстава, преко IPA програма, у износу од 3,8 милиона евра за уклањање авионских бомби – ракета и других неексплодираних убојних средстава у луци Прахово.

Усаглашена је пројектна документација на основу које је делегација Европске комисије у Београду 8. децембра 2010. објавила тендер за избор извођача радова. По окончању тендерске процедуре, 16. јуна 2011. године, закључен је уговор са најповољнијим извођачем, немачком фирмом СИТЕРА. Радови, који ће трајати 18 месеци, започели су даном потписивања уговора.

Пејшар Михајловић, директор Центра за размињање Републике Србије

ОПАСНОСТ ОД ПОТОПЉЕНЕ НЕМАЧКЕ ФЛОТИЛЕ

У Ђердапској клисури на Дунаву, у близини Прахова, 1944. потопљени су немачки ратни бродови са великом количином противбродских мина и других убојитих средстава, која представљају сталну опасност за људе и животну средину и битно отежавају пловидбу.

На тој локацији 2009. обављено је извиђање и утврђено да су ту потопљена 22 ратна брода, а да се на четири налазе противбродске мине и друга неексплодирана убојна средства.

Центар у сарадњи са другим државним органима предузима бројне активности да се, преко ЕУ или код других донатора, обезбеди око 12 милиона евра колико је процењено да је потребно за уклањање поменутих бродова и опасног терета у њима.

снијем и бржем решавању проблема око неексплодираних убојних средстава, Центар и ITF су 24. фебруара 2011. потписали Меморандум о разумевању. Тим документом прецизирају се обавезе ITF-а при обезбеђењу донација за размињање и противминске активности у Србији, затим спровођење тендерских процедура за избор извођача радова за реализацију пројеката Центра који се финансирају преко ITF-а, и друго – каже Михајловић.

Важно је нагласити да ће, према Меморандуму, ITF удвостручавати средства која за хуманитарно размињање и друге активности обезбеди Центар. Први резултати очекују се у јуну, када ће се удвостручити средства која је већ обезбедила Краљевина Норвешка за уклањање неексплодиране касетне муниције у општини Прешево.

Михајловић је додао да је Меморандумом проширена досадашња сарадња Центра и ITF-а и на уништавање вишкова конвенционалног наоружања.

Сарадња укључује и такозвано противминско деловање које подразумева активности на смањењу негативног социјалног и економског утицаја мина, касетне муниције, неексплодираних убојних средстава и конвенционалног наоружања.

Противминско деловање обухвата пет комплементарних група активности – едукацију о ризицима од мина и касетне муниције, хуманитарно размињање, помоћ жртвама мина и касетне муниције, уништавање залиха и за-

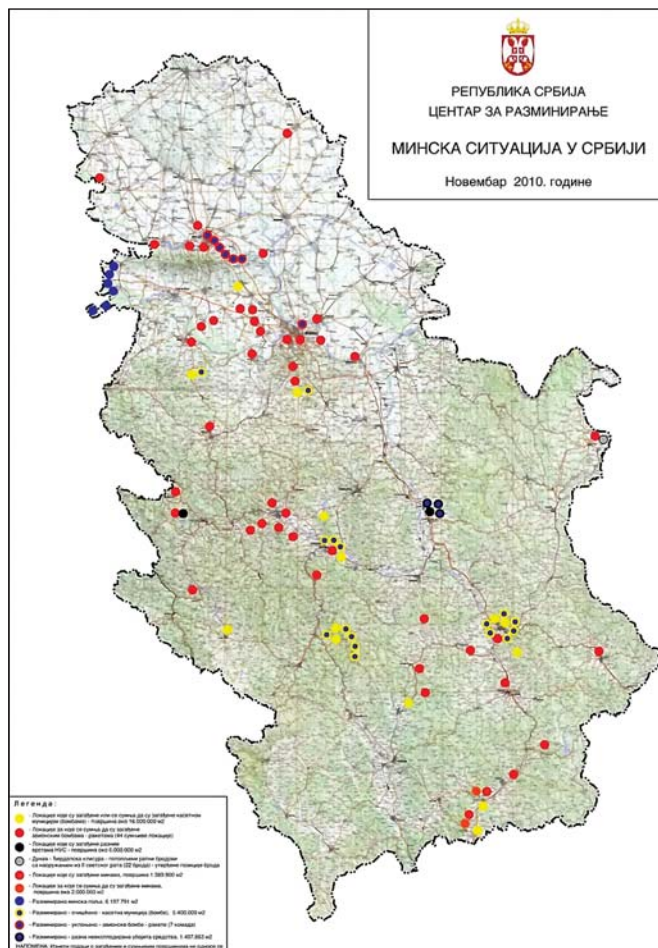
лагање против употребе антиперсоналних мина. Центар ће, као и до сада, израђивати и ITF-у достављати пројекте за хуманитарно разминирање ради обезбеђивања донација и спровођења тендерских процедура, пратити реализацију и контролу квалитета изведених послова.

– Као својеврсно признање нашем центру говори чињеница да је то први меморандум о разумевању који је ITF потписао са неком земљом у региону – истакао је Михајловић.

Помоћ из Норвешке

У оквиру међународне сарадње Центра, а као резултат разговора са Амбасадом Краљевине Норвешке у Београду и Регионалним представништвом Норвешке народне помоћи (NPA) из Београда, 5. априла ове године потписан је Меморандум о разумевању о пружању помоћи при хуманитарном разминирању од касетне муниције подручја општина Бујановца, Прешева и Куршумлије.

– За реализацију тог трогодишњег програма, чији је пројекат урадио Центар, Краљевина Норвешка обезбедила је донацију од око 3,4 милиона евра. Та сума је део пакета из Меморандума о разумевању Републике Србије и Министарства спољних послова Краљевине Норвешке о билатералној помоћи, који су почетком априла ове године потписали потпредседник Владе Божидар Ђелић и амбасадор Норвешке у Београду Нилс Рагнар Комсваг – објаснио је Михајловић.

ПРЕТЊА КАСЕТНЕ МУНИЦИЈЕ

Утврђено је да је током бомбардовања 1999. године НАТО деловао касетном муницијом са око 37.000 бомбица, по 16 општина у Републици Србији, без Косова и Метохије. То су Ниш (општине Медијана и Црвени крст), Краљево, Брус, Прешево, Бујановац, Куршумлија, Рашка, Гацин Хан, Лепосавић, Сјеница, Чачак, Владимирци, Кнић, Стара Пазова и Сопот.

На подручју наведених општина налази се још 290 ризичних локација укупне површине од око 14.920.000 метара квадратних, а евидентирано је и 110 сумњивих локација укупне површине око 6.151.000 метара квадратних на којима ће се обавити додатно извиђање ради потврђивања или одбацивања сумњи.

До сада је касетна муниција, у складу са међународним стандардима, очишћена са око 5.400.000 метара квадратних, а средства су, преко ITF-а, обезбедили САД, Ирска и Чешка. Такође, за реализацију неколико пројеката средства су обезбедили и Влада Руске Федерације, Министарство за капиталне инвестиције, Дирекција за урбанизам и изградњу у Рашкој, Фабрика дувана у Нишу.

Он је прецизирао да су радови почели 29. априла на једној локацији у селу Буштрање код Прешева, на површини од 194.804 метара квадратних. Центар је претходно обележио сумњиво подручје двојезичним таблама упозорења, тако да није било несрећних случајева. До 20 јуна на овој локацији разминирао је 126.000 квадратних метара терена и откривена 31 касетна бомбица и једна ручна бомба, које су на лицу места, без померања, уништене.

По разминирању ове површине радови ће бити настављени на оближњој локацији Буштрање Ђерен.

Локације су у непосредној близини села Рељан и Братоселце, чија је околина 1999. гађана муницијом са осиромашеним ураном, а касније и очишћена. Мерењима које је недавно спровео Институт за нуклеарне науке „Винча“ утврђено је да је земљиште деконтаминирао и потпуно безбедно за предстојеће радове, односно за његово коришћење.

Локално становништво је укључено у извођења дела радова, најпре на логистичким пословима. У оквиру програма финансирања овог пројекта, NPA је једног локалног Албанца послала на курс за деминера и он је, у саставу NPA, укључен у разминирање.

– У целу акцију укључени су локална самоуправа и Координационо тело за југ Србије. Чишћење тог претежно пољопривредног земљишта и његово стављање у функцију, поред безбедносног, има и велики економски значај за становнике тог веома сиромашног и неразвијеног подручја Србије –

рекао је директор Центра за разми-
нирање Републике Србије и додао
као значајан податак да ће матери-
јална средства, опрема и возила која
NPA набави за реализацију Програ-
ма, по обављању радова, највероват-
није, бити уступљена Центру као по-
дршка.

ИТФ је обезбедио и донације за
уклањање неексплодираних касетних
муниција са територија општина Ча-
чак и Кнић.

За чишћење две локације код се-
ла Бресница у општини Чачак, повр-
шине 174.705 метара квадратних,
средстава су донирале САД и Ирска.
После тендерске процедуре изабра-
но је предузеће ПМЦ из Београда и
радови су почели.

И у општини Кнић, на две лока-
ције код села Гунцати, захваљујући
донацији САД, започели су радови на
чишћењу 278.198 метара квадратних,

Рад са „Емеркомом“

Центар за разминање успоста-
вио је сарадњу и са Министарством
за ванредне ситуације Руске Федера-
ције и руском државном агенцијом
„Емерком“, која већ четврту годину,
као помоћ Русије, разминира касетну
муницију и друга неексплодираних
убојна средства у Србији.

Ове године „Емерком“ је у Пара-
ћину, на две локације, површине
537.438 квадратна метра, радове по-
чео 21. марта и до 20. јуна прегледано
је 326.000 метара квадратних. Прона-
ђено је 217 неексплодираних убојних
средстава која су затим безбедно уни-
штена.

Према пројектима и уз надзор
Центра руска агенција разминирала
је 2009. и 2010. три микролокације у
околини Параћина, укупне површи-
не од 1.407.863 квадратна метра, на
којима је пронађено и уништено
1.253 комада разних врста неекспло-
дираних убојних средстава који су
расути после експлозије у војном ма-
гацину 19. октобра 2006. године.
Сумња се да се изван војних објекта
на површини од око шест милио-
на квадратних метар и даље налазе

УКЛАЊАЊЕ АВИО-БОМБИ ЧЕКА ДОНАТОРЕ

Неексплодирани авио-бомбе –
ракете, према неким мишљењима, не
представљају непосредну опасност
за становништво ако се налазе дубо-
ко у земљи, али онемогућавају радове
на инфраструктурним и стамбеним
објектима и нормално одвијање сао-
браћаја.

Процењује се да се, од бомбар-
довања наше земље 1999. године, 64
авионске бомбе – ракете налазе на 44
локације у земљи на дубини и до 20
метара, а и у Сави и Дунаву. Такође,
Сектор за ванредне ситуације Мини-
старства унутрашњих послова, на
основу пријава грађана, располаже
подацима о још око 50 комада авион-
ских бомби и ракета. На тим локаци-
јама није обављено генерално изви-
ђање, па се овај податак узима са ре-
зервом.

Цена уклањања једне авио-бом-
бе или ракете је од 100.000 до
250.000 евра.

разне врсте неексплодираних убој-
них средстава.

– Када је реч о противпешадиј-
ским и противтенковским минама,
Центар је крајем 2009. дошао до са-
знања да се уз административну ли-
нију са Косовом и Метохијом налазе
групе разних врста мина – рекао је
Михајловић и додао да је Центар, уз
помоћ NPA и ИТФ-а, почео извиђање
на том простору и да је до сада утвр-
ђено постојање мина на подручју оп-
штина Бујановац и Прешево, на по-
вршини од око 1.389.900 квадратних
метара.

Центар је припремио пројекте за
разминање наведеног простора и
лобирао код ИТФ-а и других донатора
за обезбеђивање средстава за њихо-
ву реализацију.

Србија, према Отавској конвен-
цији о забрани антиперсоналних (про-

тивпешадијских) мина, преузела оба-
везу да до 1. марта 2014. уклони све
мине у минираним зонама под њеном
јурисдикцијом. И само до тада може
да рачуна на донације.

Разминање пограничног појаса с Хрватском

Центар за разминање Репу-
блике Србије организовао је у сарад-
њи са ИТФ-ом разминање од про-
тивпешадијских и противтенковских
мина у пограничном појасу с Хрват-
ском (од граничног прелаза Батров-
ци до реке Саве) на површини од
6.197.791 метара квадратних, које је
завршено новембра 2009. године.
Разминирани земљиште сада се без-
бедно користи. Средства су обезбе-
диле САД, Шпанија, Немачка, Нор-
вешка, Канада, Чешка и ЕУ, и Грађе-
винска дирекција Србије.

– Обезбеђењу донација за раз-
минање на овом подручју знатно
је допринела и добра сарадња са Хр-
ватским центром за разминање са
којим смо заједнички наступили код
донатора. Обезбеђена су средства
за разминање са обе стране
апроксимативне границе између Ср-
бије и Хрватске – објаснио је Михај-
ловић и додао да су у току припреме
за потписивање *Прошкола* ради
унапређења сарадње са хрватским
центром. *Прошкол* ће, поред раз-
мене података и искустава, те обуке
кадра, подразумевати и израду за-
једничких пројеката за разминање
терена од интереса за обе стра-
не, какви су, на пример, терени око
мостова Богојево–Ердут и Бачка Па-
ланка–Илок на Дунаву.

Михајловић је оценио да даје
одличне резултате и регионална са-
радња у разним формама рада Саве-
та за координацију противминског
деловања у југоисточној Европи (SE-
EMASS), чији је Центар члан. Исто-
времено, остварена је успешна са-
радња с Центром за уклањање мина
у Босни и Херцеговини. ■

Новица АНДРИЋ

Посета министра одбране Војнотехничком институту

Интензивирање развоја

Снимио Г. СТАНКОВИЋ

Министарство одбране наставиће са подмлађивањем наставног и истраживачког кадра, а радиће и на обезбеђивању и школовању стручњака у земљи и иностранству. На Војнотехнички институт примљено је 39 инжењера, а током ове године биће расписан конкурс за још 40 младих стручњака, истакао је министар Шутановац приликом посете Институту.

Даље подизање нивоа знања техничке и технолошке базе на завидан ниво, кључан је за даљи развој одбрамбене индустрије. Да би Војнотехнички институт могао и даље успешно да ради, Министарство одбране наставиће са улагањима – рекао је министар одбране и нагласио да је од већих улагања у Институт прошло више од две деценије. Од 2007. године, захваљујући десетоструко увећаном улагању Министарства одбране, десетоструко је већи извоз наоружања и војне опреме.

– Жеља нам је да наставимо са улагањима у информатичку структуру и пројекте који ће имати примену у Војсци Србије. Значајно је повезивање Војнотехничког института са одбрамбеном индустријом и пласирање реализованих пројеката на страна тржишта, у чему Сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2011“ има важну улогу – рекао је министар Шутановац и нагласио да је успостављање сарадње и разме-

ВЕЛИКЕ МОГУЋНОСТИ

Директор Војнотехничког института пуковник др Зоран Рајић говорио је о делатностима тог института, али и о новим истраживањима и модернизацији у области наоружања и војне опреме.

Пуковник Рајић уручио је министру Шутановцу макету авиона „ласта“.

Од података који илуструју значај Војнотехничког института издвајамо да је 75 одсто средстава наоружања наше војске развијено је у ВТИ-у, а произведено у домаћим фабрикама. Институт има 22 лабораторије, од којих су неке ретке у свету, а друге јединствене у овом делу Европе. Размештен је на површини од 86 хектара, а има 177.000 квадратних метара лабораторијског и канцеларијског простора. У свом раду стручњаци ВТИ-а примењују систем менаџмента квалитетом према захтевима стандарда SRPS ISO 9001 и SRPS ISO/IEC 17025.

Трисонични аеротунел Т-38, који је недавно обновљен, јединствено је постројење у ВТИ-у, које има огромне потенцијале и могућности. То није само најзначајнија аеротунелска инсталација у Институту, већ једна од само неколико сличних у свету и од великог је међународног значаја. Техничку спецификацију аеротунела израдили су стручњаци тадашњег Ваздухопловнотехничког института – Жарково и Војнотехничког института – Београд. Од почетка рада до данас у њему је обављено више од 10.000 испитивања, више од 70 модела ракета, пројектила, авиона, различитих типова бомби за потребе војске најпре СФРЈ, па СРЈ и касније Србије, те за потребе великог броја иностраних наручилаца.

на искуства ВТИ-а са свим факултетима, који омогућавају развој одбрамбене али и индустрије уопште, један од важнијих задатака Министарства одбране.

Министар Шутановац доделио је војне спомен медаље за изузетан допринос систему одбране за троје запослених у Војнотехничком институту. Након разговора са запосленима и новопримљеним инжењерима Војнотехничког института, министар је обишао поставке наоружања и војне опреме који су приказани на Међународном сајму „Партнер 2011“, као и реконструисани трисонични аеротунел, чија је основна намена испитивање модела летелица на великим брзинама.

Током посете приказане су могућности беспилотне летелице „врабац“ која је надлетала Војнотехнички институт. ■

Биљана МИЉИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ

Сарадња у области ЛОГИСТИКЕ

37

У Дому Гарде у Топчидеру одржан је трећи састанак о сарадњи у области наоружања и логистике, којим су председавали помоћник министра одбране за материјалне ресурсе Илија Пилиповић и генерал потпуковник Фрејо Апфалтер из Министарства одбране Републике Аустрије.

Присуствовале су делегације министарстава одбране Аустрије, Албаније, Босне и Херцеговине, Хрватске, Црне Горе, Македоније, Словеније и Србије.

Састанак представља наставак започете сарадње у области наоружања и логистике, покренуте на иницијативу Аустрије. Претходна два састанка одржана су у Бечу, а на овом у Београду земље учеснице су размениле искуства у области наоружања и логистике, а разговарано је и о могућностима унапређења сарадње.

Тежиште пленарног заседања о сарадњи било је на увођењу и имплементацији НАТО кодификационог система.

На предлог аустријске стране, а уз сагласност осталих делегација, Словенија је постала пуноправни члан ове иницијативе. ■

Обука са маринцима САД

У сарадњи са трочланом радном групом Маринских снага Европске команде ОС САД, у бази „Југ“ је реализована обука за употребу несмртоносног оружја. Циљ обуке, коју је успешно завршило двадесет припадника Копнене војске, је припрема наших снага за учешће у мултинационалним операцијама.

Поред теоријске припреме, полазници курса увежбавали су сузбијање демонстрација и примену војнополицијских поступака са несмртоносним оружјем.

У оквиру посете учесници курса посетили су манастир Св. Прохор Пчињски. ■

Конгрес Балканског комитета војне медицине

Конгрес Балканског комитета војне медицине (БКВМ), ше-снаести по реду, недавно је одржан у Букурешту, у Румунији. Учествовале су Бугар-

ска, Грчка, Румунија, Турска, Србија, као и Албанија која је током отварања Конгреса примљена у пуноправно чланство Балканског комитета.

Српску делегацију предводио је бригадни генерал доц. др Вељко Тодоровић, начелник Управе за војно здравство.

Током Конгреса приказана су 243 стручна рада, организовано је 118 усмених излагања и реализовано 125 сесија. На четири округла стола говорило се о о политрауми, посттравматском стресном синдрому, ваздухопловној и подводној медицини и телемедицини.

Приликом затварања Конгреса, пуковник проф. др Ђоко Максић из ВМА преузео је, у својству председника Националног одбора Србије, руковођење Балканским комитетом војне медицине за наредну годину. Генерал Тодоровић овлашћен је за организацију 17. конгреса Балканског комитета у Београду, који је планиран за мај 2012. године. ■

Новине у области грудне хирургије

Хируршки тим Клинике за грудну хирургију ВМА, којим је руководио пуковник проф. др Војкан Станић, извео је недавно изузетно ретку операцију – истовремено одстрањивање карцинома доњег режња левог плућног крила и метастазе у левој надбубрежној жлезди.

Таквим приступом три простора (плеурални, перитонеални и ретроперитонеални) спојена су у јединствен простор, чиме су створени комфорни услови за безбедно извођење хируршког захвата. У хируршком тиму били су и пуковник проф. др Новак Миловић, мајор др Небојша Марић и др Владимир Миленковић. ■

Делегација Кувајта на ВМА

Представници Кувајта, који су недавно посетили ВМА, разговарали су са домаћинима о плановима да у својој земљи изграде војну болницу, која би била и најзначајнија национална здравствена институција.

Начелник ВМА пуковник проф. др Маријан Новаковић говорио је гостима о организацији установе којом руководи, њеним могућностима у областима мирнодопске и ратне медицине. Указао је на предности архитектонског решења ВМА и концепције рада која почива на двадесетчетворочасовном ангажовању. ■

Европски скуп васкуларних хирурга

Јубиларни, шездесети Европски конгрес кардиохирургије, васкуларне и ендоваскуларне хирургије недавно је одржан у Москви. Приступовало је више од 1.000 учесника из Европе и презентовано око 20 радова. Нашу земљу представљао је мајор др Иван Марјановић из Клинике за васкуларну хирургију ВМА.

Радови које је у име колега презентовао односили су се на рани инфламаторни одговор после елективне операције анеуризме абдоминалне аорте. ■

Војномедицинска сарадња Србије и Алжира

Делегација Министарства одбране коју је предводио пуковник проф. др Предраг Ромић, начелник Сектора за школовање и научноистраживачки рад ВМА, посетила је недавно Дирекцију за војно здравство Алжира.

Домаћини су исказали потребу за едукацијом кадра у области војне медицине и разменом стручних знања и искустава.

После боравка представника нашег војног здравства у Алжиру, уследила је њихова посета Војномедицинској академији. О сарадњи у области школовања и научноистраживачког рада са гостима су разговарали начелник ВМА пуковник проф. др Маријан Новаковић, пуковник доц. др Драган Динчић, заменик начелника, и пуковник проф. др Предраг Ромић, начелник Сектора за школовање. ■

Припремила Зорица СТОШИЋ

Војска Србије

ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ ПУТЕМ СИМУЛАЦИЈА

Центар за обуку путем симулација (ЦОПС) је установа Генералштаба Војске Србије, непосредно потчињена Управи за обуку и доктрину (Ј-7). Намењен је за интервидовску обуку команди јединица свих родова и служби извођењем вишедневних вежби у реалном времену, на претходно разрађеном сценарију и припремљеном симулационом моделу вежбе.

Центар је успостављен 2010. године, а његова основна мисија је планирање, моделовање, припрема и извођење симулационих вежби с циљем унапређења обуке команди (и команданата и командира) оперативних јединица Војске Србије, применом симулационих технологија и система, за планирање и извођење операција у пуном спектру, у складу са доктринарним опредељењима и усвојеним процедурама рада команде на доношењу одлуке.

То је значајан корак у конкретизацији и операционализацији новог система обуке у области колективне обуке. Вежбе које се реализују у Центру, у симулираном виртуелном оперативном окружењу, не замењују нити умањују значај обуке на терену. Штавише, без обуке на терену и без претходне припреме вежбајуће команде, не би имало смисла изводити обуку путем симулација.

До сада је Центар реализовао низ активности с циљем да развије капацитете и достигне способности да самостално моделује вежбе подржане рачунарским симулацијама и подржи обуку команди јединица да планирају и изводе војне операције.

Вежба „Виртуелни искорак 2011“, изведена од 1. до 10. јуна, прва је такве врсте и реализована је заједно са Командом Копнене војске.

МОДЕРНИЗАЦИЈА ОБУКЕ

Од почетка експанзије информационих технологија, почетком осамдесетих година прошлог века, симулационо моделовање је присутно као изузетно продуктивно, ефективно и економично средство за обуку, анализе и решавање реалних проблема у многим развијеним војскама и изван војне организације.

Промене у Војсци Србије у оквиру реформе система одбране и дефинисање њених нових мисија и задатака наметнуле су потребу да се у Доктрину обуке угради нови концепт система обуке који, сем осталог, предвиђа и постојање Центра за обуку путем симулација, као савремене институције за обуку команди јединица. Његовим стављањем у функцију Војска је адекватно „покрила“ обуку команди тактичког нивоа и здружених састава.

Симулациони центри сличне намене и структуре постоје готово у свим земљама у региону, са тенденцијом стварања регионалне мреже симулационих центара с циљем извођења заједничких мултинационалних вежби и дру-

гих облика обуке за потребе мултинационалних операција и операција пружања помоћи цивилним властима.

Приступање Србије Програму „Партнерство за мир“ (ПЗМ) и интензивна сарадња Војске Србије са оружаним снагама других земаља с циљем реализације заједничке обуке и учешћа у мултинационалним операцијама, намеће потребу за интероперабилношћу. Модернизована обука команди јединица у ЦОПС-у на најбољи начин обезбеђује учешће наше војске у заједничкој обуци и њену припрему за учешће у мултинационалним операцијама.

Војска Србије се определила да развој заснива на дефинисаним кључним способностима. Достижање потребних способности битно је одређено савременим приступом у обуци. Различите врсте операција у којима је могуће ангажовање војске (у све три мисије) подразумевају савремено оперативно окружење. Класична обука на терену може обезбедити достизање захтеваних способности за операције у пуном спектру, али то изискује знатна новчана средства и ограничена је на војне полигоне за обуку.

Вежбе симулација пружају могућност моделовања широког спектра садржаја савременог оперативног окружења на територији Србије и шире, без посебних трошкова. Једном успостављен систем обучавања који користи симулације обезбеђује неограничен број вежби (засебних модела) чије окружење може бити борбено, неборбено, мултинационално, национално, укључујући различите елементе који прате савремене операције – цивиле, организоване групе, терористе, медије, владе и невладине организације, правила ангажовања.

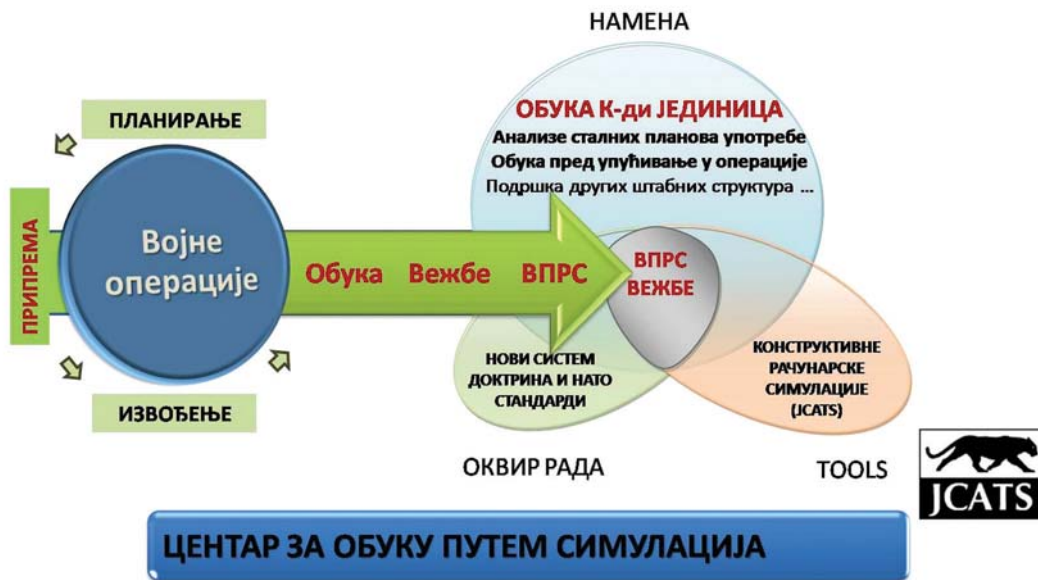
Овакав систем обуке захтева високо образован и стручан кадар, спреман да се посвети свакој вежби као јединственом изазову, оспособљен да обучава друге и да се сам непрекидно усавршава.

СИМУЛАЦИОНИ СОФТВЕР

Симулациони софтвера JCATS (Joint Conflict and Tactical Simulation), којим располаже Центар, омогућава дизајнирање и моделовање широког

Развојем ЦОПС створени су услови за савремену обуку команди јединица

ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ ПУТЕМ СИМУЛАЦИЈА

сторне услове за организовану, институционализовану и стандардизовану обуку команди јединица применом симулационих метода и информационих технологија.

ФОРМИРАЊЕ ЦЕНТРА

Војска Србије је у више наврата, од краја деведесетих до 2008. године, започињала процес формирања центра за симулације. У првој половини 2008. године начелник ГШ ВС је својим наређењем формирао тим за реализацију пројекта развоја Центра за обуку путем симулација.

На основу прикупљених информација и искустава других земаља, обилазака симулационих центара у региону и прикупљених материјала који покривају област војних симулација тим је израдио Тактичку студију „Центар за обуку путем симулација ВС“, а након њеног усвајања и Претходну анализу која је усвојена на седници Главног војнотехничког савета.

Операционализација Пројекта имала је четири сегмента.

- Набавка софтвера – JCATS софтвер је изабран као симулациони софтвер који највише одговара потребама Војске.

- Набавка хардвера – одлучено је да се реализује на домаћем тржишту. Прва фаза је реализована у јануару 2010. године набавком 30 радних станица и два сервера са пратећом опремом. Друга фаза треба да се реализује током наредне две године и обухвата набавку додатних 40 радних станица и једног сервера.

- Простор за извођење вежби симулација – одређен је објекат у касар-

спектра конфликтних ситуација (пре свега борбених) и зато се ЦОПС може ангажовати и за обуку, односно евалуацију обучености свих организованих група које проводе процес доношења одлука у конфликтним ситуацијама у Војсци, Министарству одбране и различитим организацијама у Србији.

JCATS софтвер развила је америчка фирма Lovrence Livermore National Laboratory. Америчка војска га користи од 1974. године. Највише га подржава и развија амерички Joint War Fighting Center (JWFC) из Suffolka, САД. Покрива обуку команди тактичког, али и здружено-оперативног и стратегијског нивоа за планирање и извођење врло широког спектра операција (борбених, логистичких, специјалних, неборбених, операција у насељеном месту и других) и стално се развија и надограђује.

Поред испоруке симулационог софтвера JCATS, уговорена је и техничка и стручна помоћ у инсталацији система и основној обуци информатичког кадра. Након испоруке софтвера и успостављања симулационе JCATS рачунарске мреже, амерички експерти реализовали су основну обуку са припадницима ЦОПС-а. Део америчког пакета је и подршка успостављању функције ЦОПС-а и обука кадра за припрему и извођење вежби подржаних рачунарским симулацијама.

Софтвер поред обуке подржава: анализе, експерименте, планирање операција и непосредне припреме пред ангажовања (Rehearsals). Такође, намењен је и за обуку команданата, усклађивања (synchronization), анализе варијанти ангажовања (Course of Action Analysis), подршку цивилним

структурама, обуку за превенцију криза и друго.

Допуњује се виртуалним и симулацијама на терену (живим). Подржава копно, ваздушни простор и акваторију, интероперабилан је у више сегмената, подржава симулацију 10 различитих играјућих страна заједно, подржава различите резолуције терена, користи дигитализоване карте, подржава динамичку промену атмосферских прилика, симулира понашање појединаца. Компатибилан је са JTLS (Joint Theater Simulaton sistem) америчким софтвером, симулационим алатом који је намењен за обуку и припрему виших, оперативно-стратегијских нивоа командовања.

Формирањем ЦОПС-а Војска Србије је успоставила кадровске, материјалне, техничко-технолошке и про-

Обука команди у доношењу војних одлука и вођењу савремених војних операција

Проспирни услови за извођење вежби подржаних рачунарским симулацијама

ни Бањица 2 и адаптиран у првој половини ове године.

– Попуна кадром – реализована са млађим кадром са искуством у мировним операцијама, усавршавањем у иностранству и знањем енглеског језика.

ОРГАНИЗАЦИЈСКА СТРУКТУРА

ЦОПЦ чине два одељења са по два одсека.

Одељење за симулационе вежбе (са Одсеком за планирање и анализу и Одсеком за моделовање симулација) обавља послове који се односе на припрему, реализацију и анализу вежби; припрему база терена за потребе вежби; израду симулационих модела и стварање услова за евалуацију обучености команди јединица за извођење операција.

Одељење за подршку (са Одсеком за техничку подршку и Одсеком за оперативне и опште послове) обавља послове који се односе на непрекидност функционисања рачунара и одржавање стабилности у функционисању системског и симулационог софтвера за потребе вежби и организацију оперативних послова за потребе вежби и ЦОПЦ-а.

Организација је успостављена на основу искустава земаља које имају симулациони центар исте намене, а на основу стечених сопствених искустава радиће се на доградњи постојеће организације.

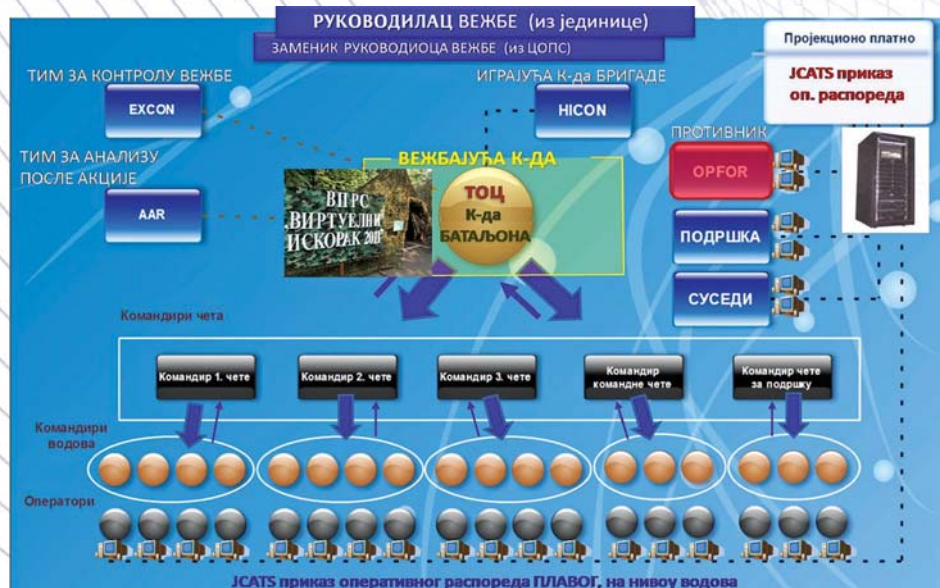
МОГУЋНОСТИ

Центар је успостављен као модерна институција за обуку примерену актуел-

ној стратегијској ситуацији, савременим војним операцијама и за све три мисије Војске Србије у реформисаном систему одбране.

Поред обуке команди јединица намењен је за евалуацију обучености команди јединица, припрему команди пре упућивања у операције и за анализу планова будућих операција.

Конструктивне симулационе вежбе (ВПРС) моћно су оружје обуке ко-

Симулирано динамичко оперативно окружење је алаш за обучавање команде батаљона

је дају могућности детаљне анализе поступака и одлука команде јединице која се обучава, с циљем примене научних лекција у наредним циклусима обучавања.

На инсталираном софтверу и адекватном хардверу умреженом на једној локацији, захваљујући слободи моделовања симулационих вежби на бази различитих сценарија које израђује надлежна (претпостављена) команда у складу са додељеном мисијом јединице, могуће је обучавати све команде јединица нивоа чете, батаљона, бригаде и здружених команди.

Такође, систем омогућава комбиновање конструктивне (симулационе) вежбе и вежбе на терену, при чему нижа јединица истовремено проводи вежбу на полигону и одређеним линком комуницира са вежбајућом командом у ЦОПС-у.

Центар обезбеђује модел савременог борбеног окружења и обезбеђује да команда увежбава вођење операције од времена готовости (почетак извођења операције) до времена када јединица завршава своју мисију (завршетак операције).

При том, вежбајућа команда нема додира са рачунарском симулацијом. Тактички оперативни центар се формира и ради у условима какве има у било којој другој вежби, онако како би се формирао у стварној ситуацији.

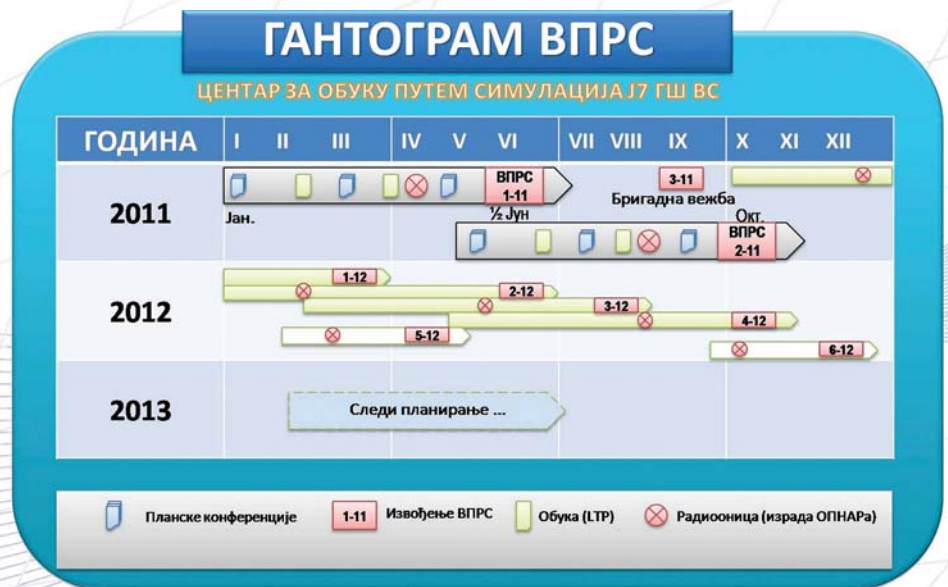
У овим вежбама симулација, обука команди је пре свега усмерена на штабни рад, при чему се реализују две основне процесне активности: процес доношења војних одлука и процес вођења операције.

Симулирано оперативно окружење дизајнирано је савременим симулационим софтвером и у том сегменту је реалистичнији оперативни простор за обуку вежбајуће команде од било ког другог амбијента који Војска може припремити.

Вежбе подржане рачунарским симулацијама (енг. САХ) су тако структуриране и организоване да команда која се обучавају обезбеђује рад у условима врло блиским реалној ситуацији.

Мисију и задатке вежбајућој команди додељује њена претпостављена команда у виду наређења – директиве (на основу разрађеног сценарија). Динамика вежбе се реализује у реалном времену и блиско времену извођења операције.

Вежбајућа команда нема контакта са симулационим моделом Центра. Вежбу изводе у Тактичком оперативном центру (енг. ТОС) – раде план операције (енг. ОPLAN), припремају оператив-

Шестомесечни циклични процес планирања, припрема и извођења вежбе

но наређење (енг. OPORD) и допунска наређења (енг. FRAGOs), раде са картама и фолијама, примају наређења и достављају извештаје играјућој претпостављеној команди (енг. HICON), а са друге стране издају наређења, прате стање на терену и примају извештаје од потчињених јединица (потчињених чета и водова). Комуникација вежбајуће команде са претпостављеном командом и потчињеним командирима обавља се на начин како би се то радило у стварној ситуацији.

Играјућу претпостављену команду чине посебно одређени припадници претпостављене команде.

Контролори вежбе (енг. EXCON) контролишу све радње на вежби и

обезбеђују услове да оне буду усмерене на циљеве обучавања.

Тим за анализу после активности (енг. AAR) прати активности вежбајућих елемената током вежбе, прикупља податке и обезбеђује непристрасне анализе, констатује чињенице које су усмерене на циљеве обучавања.

ТОК ВЕЖБЕ

На недавно изведеној ВПРС „Виртуелни искорак 2011“, Прва бригада Копнене војске била је носилац планирања вежбе, а команда 17. мб имала је улогу вежбајуће команде. Вежба подржана рачунарским симулаци-

Вежбајућа команда је у амбијенту какав има у реалним условима рада

јама реализована је у складу са упутством о вежбама у три фазе. Њена специфичност је да плански процес траје око шест месеци за било који ниво вежбајуће команде. Разлог томе је време потребно да се у рачунар унесу базе података, сценарио вежбе и решења одлука вежбајуће команде. Такође, разлог је и специфичност организације вежби симулација у ЦОПС-у – стандардизовани циклус обучавања.

Играјућа команда проучава добијену мисију (оперативно наређење) и ради у складу са прописаним стандардним оперативним процедурама на доношењу одлуке, израђује оперативно наређење команданта за извођење операције (OPORD) са потребним прилозима и израђује припремна наређења која доставља потчињеним командама. Рад вежбајуће команде се одвија

елемената (ланац командовања од вежбајуће команде преко потчињених командири). Задњи у ланцу командовања „наређују“ извршавање радњи, а оператори (механичким покретима миша) налажу софтверу извршење тих радњи.

Све промене „на терену“ оператери преносе командирима на њихов захтев, а затим их командири достављају у виду извештаја (енг. Reports) претпостављеним командирима – командама, који извештавају вежбајућу команду – као што би то радили у реалној ситуацији.

Вежбајућа команда предузима мере – наређује покрете, дејства, преговоре, санирање инцидената и слично (у виду наређења потчињеним јединицама). Те мере у виду унетих података оператери уносе у систем – симулациони модел. Рад вежбајућих елемената и ефекте који тај рад производи прате

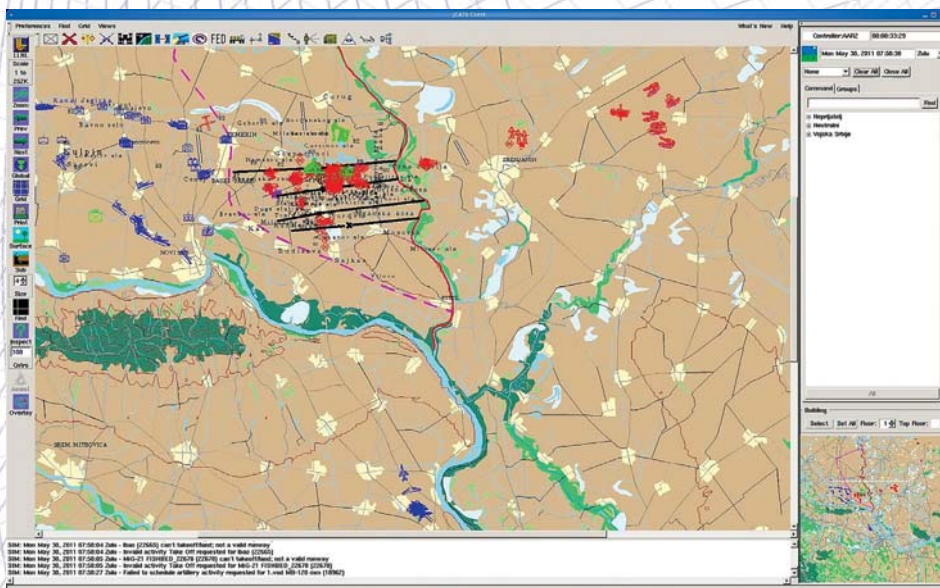
них елемената, оруђа и слично), и добија тражене податке преко потчињених командири након прикупљања података. Црвена страна (енг. OPFOR) је у функцији обучавања плаве стране а само у посебним ситуацијама се друга команда ангажује у улози црвеног, која се такође увежбава.

Могуће је и прекидање вежбе, а ради увежбавања враћање позиција на, на пример, 24 часа раније, да се радње понове. У каснијој анализи могуће је брзо пролажење кроз цео процес, да се уоче поступци или пропусти играјуће команде или појединих штабних органа – научене лекције и искуства за следеће циклусе вежби, или на знање играјућој команди, да уоче где су грешили.

На овај начин постиже се да играјућа команда изводи вежбу у условима блиским реалним, а примарни вежбајући елемент (вежбајућа команда) нема додира са симулационим моделом.

Током и након вежбе врши се анализа после активности (енг. AAR) према утврђеним стандардима и евалуација вежбе. Анализа током вежбе могу да се изводе сваког дана после рада и на крају вежбе. Некада се вежбе планирају и изводе непрекидно (дананоћно) неколико дана, када се ради сменски. То захтева велики труд, координацију, увежбаност људства, додатни број људи ради сменског рада и вежбајућих елемената и елемената руководства вежбе.

Овим кратким описом вежбе може се замислити сва динамика различитих супозиција, унапред симулираних акција – догађаја или акција које руководство вежбе намеће током вежбе, односно одговора које предузима вежбајућа команда, а које прати руководство вежбе.

Дигитална карта терена у мирнодојској зони вежбајуће команде

по фазама и корацима у складу са Упутством за оперативну планирање и рад команди у Војсци Србије.

Динамика се одвија у реалном времену, на бази унетих података у JCATS базу података. Симулационим моделом дигитално је разрађен сценарио тако да се сви елементи страна у сукобу (плави и црвени) и других учесника у зони операције – пријатељске снаге, медији, невладине организације, локална власт, и други који не чине стране у сукобу (енг. White Cell) „позиционирају“ просторно у почетни положај, што прати руководство вежбе преко екрана (енг. screen).

Промене стања у симулираном окружењу се дешавају или по унапред унетом сценарију или по налозима руководства вежбе. Основне промене које се прате су оне које долазе од вежбајућих

контролори и тим за анализу уз надзор руководства вежбе. Контролори обезбеђују да вежба у целини има природан логички и тактички ток.

Све донете одлуке и замисли команданта играјуће команде (енг. Training Audience, TA) уносе се истом процедуром у систем. Динамички, а према сценарију вежбе у реалном времену, претпостављена команда додељује задатке играјућој команди. Вежбајућа команда шаље извештаје претпостављеној команди, тражи одобрења, захтева борбену подршку, поуну, одобрења и друге мере вишег нивоа командовања и слично.

Систем омогућава велики број различитих извештаја и податка о атрибутима елемената на терену (број заробљених, погинутих, уништенних средстава, утрошене муниције, локације борбе-

БОРБЕНО ОКРУЖЕЊЕ

Симулирано борбено окружење приказује:

- дигиталну карту терена Србије, тако да елементи на терену (мостови, рељеф, реке, објекти, насеља, цивилно становништво и друго) имају додељене параметре који утичу на борбена дејства,

- елементе снага у сукобу и тренутни обострани распоред плаве и црвене стране (војнике са оружјем, опремом за осматрање и додељеном мисијом; борбене системе, средства осматрања; авионе, ракетне системе, инжењеријска средства и друго) – параметри војника и система представљају опис стања и ТТ карактеристике за Војску Србије,

- различите елементе на терену (невладине организације, новинари, групе

грађана, терористичке групе, Организација Црвеног крста) – њихов статус је јасно дефинисан у симулацији,

– време, симулира се атмосферско време и атмосферске појаве; сви елементи симулације врше покрете брзином како је то у реалном времену (кретање људи, возила, авиона),

– динамику покрета, ватрена дејства, уништења, оштећења, губитке људства, утрошке муниције, горива и друге догађаје.

Промене стања и ситуација на терену бележе се у посебним прегледима. На пример, оружје дејствује док има муниције, а потом престаје са дејством и против воље оператора који би „хтео“ да се дејство настави. Попуна са муницијом се може извршити само на реалистичан начин, ако је достављен захтев за попуњу, дотуром са локације где се налазе резерве, у реалном времену у односу на удаљеност резерви муниције од оружја и у односу на превозно средство које се користи.

Командни нивои бригада – батаљон – чете су умрежени у интерну рачунарску мрежу. То омогућава праћење садржаја и времена слања сваког документа у оперативној комуникацији (писана наређења, извештаји, захтеви, обавештајне информације и др.).

Праћење рада вежбајућих елемената од тима за анализу после активности (АПА) један је од кључних елемената на ВПРС који обезбеђује добру обуку, учење на грешкама и материјал снимљен на магнетном медију за накнадне анализе.

ВИЗИЈА РАЗВОЈА

Војска Србије је на почетку примене симулационих метода у војној обуци. Генералштаб је на почетку Пројекта развоја и опремања ЦОПС-а одлучио да тај процес спроводи у сарадњи са америчким партнерима. Набавком симулационог софтвера JCATS, ВС је себи отворила могућност да заједно са другим партнерским земљама које користе исти софтвер размењују искуства и да учествују у заједничкој обуци и вежбама на нивоу региона и шире.

Центар за обуку путем симулација у свом раду користи конструктивне (рачунарске) симулације. То су најсложеније

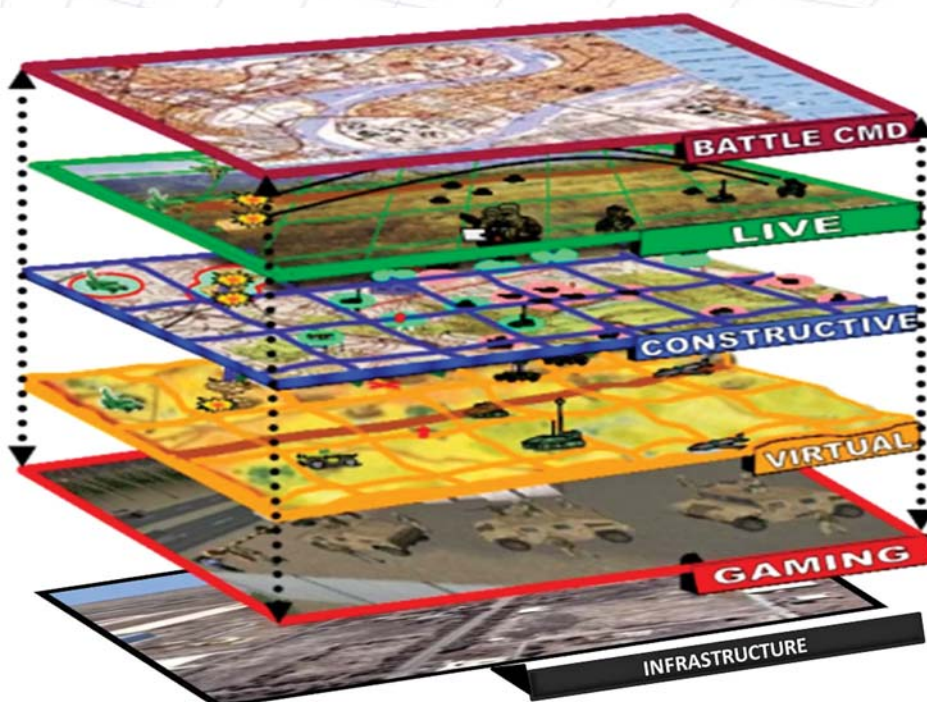
врсте симулација у обуци. Оне обезбеђују увезивање у заједничку обуку и остале врсте симулација: живе, виртуелне и симулационе ратне игре.

Применом симулација, заправо Концепта обуке путем симулација у интегрисаном окружењу (Integrated Training Environment Concept) стварају се услови за интегрисану, свеобухватну и ефикасну обуку појединаца и послуга, јединица до нивоа батаљона и команди јединица свих нивоа.

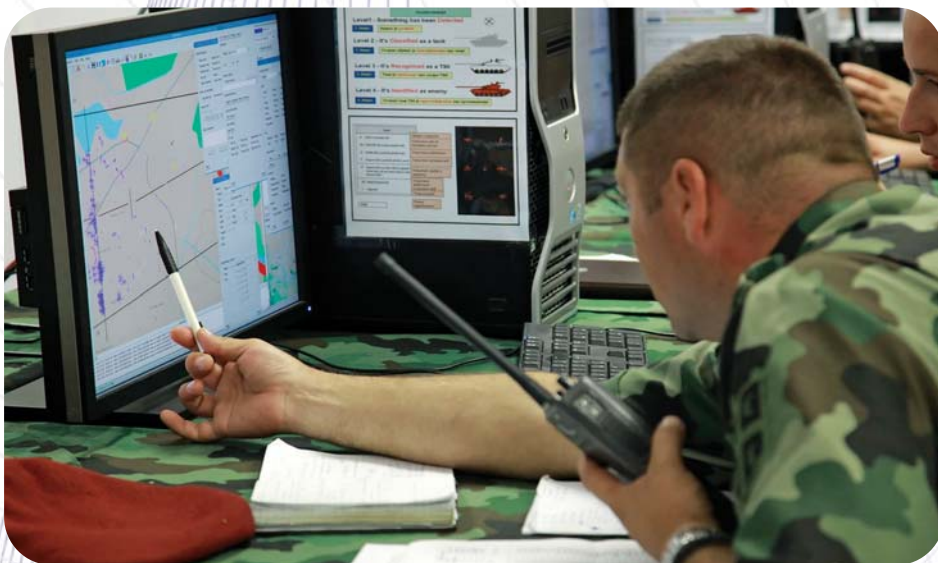
Овај концепт дефинише неколико врста (нивоа) симулационе обуке.

Ратне игре (Gaming) – представљају добру симулациону платформу за почетну обуку појединаца и одељења у савладавању првих тактичких корака и овладавању основним војничким знањима (ТТ карактеристикама оружја, оруђа и личне опреме, као и вежбање примене тактика, техника и процедура током операције) на један модеран и интересантан начин. Као метод обучавања, спроводу се уз надзор и адекватно усмеравање инструктора и контролора, што их потпуно одваја од обичних компјутерских игрица и чини да обука буде врло ефикасна, посебно када се ради о млађим генерацијама које су одрасле уз персоналне рачунаре. Ове врсте симулација Војска Србије могла би увести у обуку у некој каснијој фази развоја ЦОПС-а.

Виртуелне симулације – подразумевају коришћење различитих врста симулатора и тренажера у обуци појединаца и послуга. Развојем информатичких технологија развијене су такве врсте тренажера у којима се појединци и послуге обучавају у условима приближно реалним, што и јесте амбиција сваке озбиљне обуке.

Концепт обуке путем симулација у интегрисаном окружењу

Конструктивне симулације – су начин обучавања, где се применом рачунарских симулација команде јединица различитог нивоа обучавају у процесу руковођења операцијама у симулираном оперативном окружењу у пуном спектру операција. Сам назив, указује да се ради о сложеним и комплексним алатима, који применом савремене рачунарске мреже и софтвера високих перформанси обезбеђују команданту, његовој команди и потчињеним командирима симулиран али реалистичан модел зоне операције са распоредом снага плавог и црвеног и другим елементима у зони који нису стране у сукобу.

Обука подразумева не само рад команде на процесу доношења одлуке, већ вођење операције у реалном времену на

дигитализованом простору. Посебан квалитет у обуци применом конструктивних симулација даје могућност анализе донетих одлука, наређења, захтева и извештаја током обуке и накнадно, из материјала које се посебно израђују за накнадну анализу и употребу у каснијој обуци.

Живе симулације – су врста симулација где на реалном терену, у реалним условима, коришћењем одређене опреме („MAILS“) јединица (до нивоа батаљона) изводи комплетну операцију у условима који су слични борбеним, само без стварних губитака. Ова обука се реализује у посебно опремљеним центрима. То су институције за обуку, посебно осмишљене и уређене за колективну обуку јединица до нивоа батаљона. Најбоље услове за развој оваквог центра у Војсци Србије има база „Југ“.

Вежбајућа команда обучава се у реалном амбијенци, изван простора ЦОПС-а

У складу са концептом обуке путем симулација у интегрисаном окружењу комбинује се обука различитих елемената обучавања (циљних група), односно комбинују се различите врсте симулација, као метода и техника обучавања, у истом оперативном окружењу. Интегрисаност подразумева да се на нивоу конструктивних (рачунарских) симулација могу објединити вежбајуће активности (подржане различитим симулацијама – од живих, преко ратних игара, виртуалних до конструктивних) на начин да командант вежбајуће јединице има јединствену слику потчињених елемената која му омогућава да кроз вежбу обучава себе, свој штаб и потчињене јединице и командире за извршење различитих задатака у додељеној мисији (будућој операцији).

Доступност комерцијалних софтвера на тржишту обезбеђује добру основу за континуиран развој и усавршавање ЦОПС-а и повећавање његових капацитета. Оспособљавањем сопственог кадра и стицањем знања и искустава радом у ЦОПС-у, створиће се повољни услови за развој елемената Центра, укључујући и израду домаћих софтвера.

Поред развоја капацитета (број вежби које може да изведе на годишњем нивоу) и проширења капацитета (број радних станица) за извођење вежби, те развоја способности да те вежбе изводи квалитетно, Центар за обуку путем симулација има могућност да развије партнерску сарадњу са земљама у региону и другим партнерским земљама у којој ће размењивати искуства у области симулација, а такође и припремати и организовати заједничке вежбе.

*Текст и илустрације
ЦЕНТАР ЗА ОБУКУ ПУТЕМ СИМУЛАЦИЈА
Снимио Јово МАМУЛА*

ОБЕЛЕЖЕН ДАН 126. БРИГАДЕ ВОЈИН И СЛУЖБЕ ВОЈ

У Команди 126. бригаде ваздушног осматрања, јављања и навођења обележен је Дан јединице и Службе ваздушног осматрања и јављања – 18. јун.

Смотру свечаног строја извршио је командант ВиПВО бригадни генерал Ранко Живак.

– Од успешности извршавања задатака Службе ваздушног осматрања и јављања зависи и оперативна способност ВиПВО за извршавање додељених мисија и задатака, а пре свега способност за контролу и заштиту суверенитета и ваздушног простора Србије. Историја службе ВОЈ дуга је скоро један век, богато испреплетена бројним гене-

рацијама припадника јединица које су извршавале одговорне и тешке задатке у периодима развоја и просперитета, али и у изузетно тешким историјским искушењима. Можемо да кажемо да је изузетним напрезањем, стручним радом и професионалним односом свих припадника службе ВОЈ, уз помоћ осталих структура ВиПВО и Војске Србије, успостављен стабилан и ефикасан систем ваздушног осматрања и јављања, а самим тим и сигуран гарант суверенитета ваздушног простора наше земље – истакао је генерал Живак.

Поводом Дана службе ВОЈ и 126. бригаде ВОЈИН честитке припадницима упутили су министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић.

После уручивања награда и похвала најзаслужнијим појединцима, припадници Команде 126. бригаде ВОЈИН и њихови гости обишли су спомен-обележје јединице и положили венце у знак сећања колеге, поручнике Синишу Радића и Жељка Савичића, који су, током одбране од агресије НАТО-а, погинули 6. априла 1999. на Маљену. ■

Д. ГЛИШИЋ

ВЕЗИСТИ НА ТЕРЕНУ

Припадници 21. батаљона везе Копнене војске извели су вежбу на терену „Лето 2011“ на тему „Употреба чете везе у реализацији телекомуникационог и информатичког обезбеђења на истуреном командном месту Копнене војске“.

Вежба је изведена на простору од обронака Селичевце до Голије и обухватила је маршевање, постављање телекомуникационог центра, успоставу планираних радио, радио-релејних и жичних телекомуникација, криптообработку и примопредају саопштења и примену мера противелектронске заштите.

– Задате норме су испоштоване. Све везе су у функцији, што потврђује да је чета везе добро радила у периоду интензивне обуке, те да су старешине и војници оспособљени за реализацију наменских задатака – каже командант батаљона потпуковник Владица Вучковић.

О свему што је учињено на терену говори податак да су припадници чете, којом командује мајор Жељко Лукић успешно одржали све планиране везе и том приликом обавили примопредају неколико стотина саопштења. Они су добро искористили могућност да провере своје способности на стварним одстојањима и у реалном времену. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ

ВЕЖБА „ОДГОВОР 2011“

У касарни „Топчидер“ одржана је тактичка вежба без употребе јединица „Одговор 2011“.

Тродневном вежбом, којом је унапређена оспособљеност припадника Команде за обуку за рад у процесу доношења одлуке за ангажовање јединица, руководио је помоћник команданта за операције пуковник Маринко Павловић. ■

Министар
Шутановац и
генерал Милетић
у посети
јединицама
Треће бригаде

Безбедан живот уз административну линију

Захваљујући релаксацији и модификацији Војнотехничког споразума смањили смо простирање Копнене зоне безбедности, али у условима у којима остварујемо сарадњу са КФОР-ом и у оквиру *Партнерства за мир*, време је да се изврши још једна модификација споразума на обострану корист – истакао је Шутановац приликом посете бази „Велики трн”

Након реферисања у касарни „Топлички устанак“ у Куршумлији, министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић обишли су радне тачке у кругу касарне и уверили се у обученост и спремност јединица Треће бригаде за извршавање задатака, а затим су обишли и новоизграђене и реновиране објекте.

Сарадња само са КФОР-ом

Одговарајући на питање о предлогу команданта КФОР-а о сарадњи Војске Србије са безбедносним снагама Косова, министар је нагласио да ће Војска Србије радити само у складу са међународно признатим споразумима, а то је Кумановски споразум који дефинише ингеренције Војске Србије у Копненој зони безбедности и однос Војске Србије са снагама КФОР-а.

– Наш партнер неће бити косовске снаге безбедности. Оне нек доприносе безбедности са друге стране, али наш партнер у овом делу посла који се тиче административне линије и обезбеђења овог дела Србије јесте једино КФОР – рекао је Шутановац.

Коментаришући ситуацију у Копненој зони безбедности, генерал Милетић је рекао да је стање стабилно.

– Копнена зона безбедности данас изгледа много другачије него што је то било 1999. године. У више наврата имали смо релаксацију копнене, као и ваздушне зоне безбедности, тако да је Копнена зона безбедности сада простор на којем људи могу безбедно да живе - нагласио је Милетић.

Министар одбране је истакао да Министарство одбране и Војска Србије у оквиру регионалног развоја доприносе економској стабилности у овом делу Србије.

– Овде се добар део новчаних средстава који се подели грађанима Топличког краја расподељује путем плата које примају припадници Војске Србије. Трећа бригада, која покрива велики простор, од Зајечара на истоку и на западу ка Косову и Метохији, своје задатке извршава професионално и успешно и остварује цивилно-војну сарадњу на нивоу који је неопходан да би грађани који живе на овом простору имали поверење у Војску Србије – рекао је министар Шутановац.

У наставку посете, министар Шутановац и генерал Милетић обишли су базу „Велики трн” и упознали се са условима живота и рада на бази.

Командант 37. механизованог батаљона мајор Љупче Вилимоновић упознао их је са активностима у бази чији припадници обезбеђују 17 километара административне линије према Косову и Метохији.

Министар одбране изјавио је да је сарадња Војске Србије и припадника КФОР-а изузетно квалитетна, додајући да би међународне снаге требале да задрже бројчано стање које гарантује мир и стабилност.

– Верујем да је то неопходно за све који живе на Косову и Метохији – рекао је Шутановац, додавши да су и активности Србије у оквиру програма *Партнерство за мир* гарант чвршће сарадње са КФОР-ом.

Министар је истакао да више нико у Војсци Србије не сматра КФОР неком врстом претње, већ да су међународне снаге ту да помогну да заједно обезбедимо стабилност целог региона. Он је истакао и да је за обезбеђење Копнене зоне безбедности и административне линије неопходна чврста сарадња са КФОР-ом.

Начелник Генералштаба генерал Милетић рекао је да су укупни безбедносни проблеми дуж административне линије такви да не захтевају велико војно ангажовање. Он се заложио за још чвршћу сарадњу Војске Србије са Министарством унутрашњих послова Србије у спречавању разних врста шверца и илегалне сече шуме уз административну линију са Косовом. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ
Н. ДРАЖОВИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

Начелник Генералштаба разговарао с командантом КФОР-а

49

На Копаонику је 21. јуна одржан састанак Заједничке комисије за примену Војнотехничког споразума, на коме су учествовали начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић и командант КФОР-а генерал-мајор Ерхард Билер.

Двојица генерала разменила су мишљења и ставове о укупној ситуацији на Косову и Метохији.

Генерал Билер информисао је генерала Милетића о недавно завршеној реорганизацији КФОР-а, који се сада састоји од две мултинационалне борбене групе – Исток и Запад и пет здружених регионалних јединица, додавши да је његова нова структура већ потврдила своју оправданост.

– КФОР је и даље спреман и одлучан да извршава своје задатке и да одговарајућом мобилношћу, флексибилношћу и спремношћу свог људства компензује смањење снага, истакао је генерал Билер.

Генерали Милетић и Билер оценили су да је сарадња између Војске Србије и КФОР-а веома добра, професионална и да почива на основама узајамног поверења. Примери ове успешне сарадње, поред осталог, јесу једновремене патроле дуж административне линије, размена безбедносних информација о стању са обе стране те линије, те сарадња у оквиру Заједничке комисије за примену ВТС.

Оцењено је да је општа ситуација дуж административне линије мирна и стабилна. Неке криминалне активности, као што су кријумчарење, илегална имиграција или илегална сеча шуме, могу бити сузбијене даљом професионалном сарадњом безбедносних снага.

Констатовано је да је Србија одржавањем Стратегијске војне конференције за партнере у Београду одиграла важну улогу у разговорима о будућности Југоисточне Европе и тиме пружила вредан допринос миру и стабилности на Балкану.

Састанци Заједничке комисије за примену Војнотехничког споразума одржавају се редовно на различитим нивоима од 1999. године. ■

Војска Србије помаже мештанима села Мазараћ код Владичиног Хана

МОСТ решава НЕВОЉЕ

Министар одбране
Драган Шутановац
и начелник Генералштаба
Војске Србије генерал
Милоје Милетић
посетили су општину
Владичин Хан и том
приликом отворили мост
на Јужној Морави
у селу Мазараћ

Честитајући припадницима Војске Србије, извођачима радова, али и мештанима села Мазараћ на новом мосту, министар Шутановац је истакао да ће мост унапредити свакодневни живот житеља тог краја.

– Овај догађај на најбољи начин илуструје повезаност Војске Србије и грађана наше земље, а посебно се трудимо да општинама које су неразвијене пружимо помоћ тамо где је неопходна – поручио је министар Шутановац.

У протеклих неколико година Војска је реконструисала и изградила путеве у Новом Пазару, Сјеници, Прокупљу, Владичином Хану, а изграђени

су мостови у Свилајнцу и Деспотовцу. Копнена војска, додао је министар Шутановац, помаже грађанима и у Краљеву, Трговишту, Алексинцу и Новом Пазару.

– Војска Србије на тај начин оправдава ниво поверења који ужива међу грађанима, које је чак и највише у овом делу наше земље. Војска је, такође, највећи послодавац у претходној години, а из јужног дела Србије има највише пријављених да добровољно служе војску и генерално постоји велико интересовање за приступање војсци – поручио је министар одбране.

Он је додао да професионални војник данас не само да служи свом

Решење великог проблема

Командант Четврте бригаде бригадни генерал Милисав Симовић нагласио је да је општина Владичин Хан недавно покренула иницијативу да се реши проблем преласка преко реке Јужне Мораве како би се мештанима села Мазараћ, Кордовец и Прибој врањски трајно решио вишедеценијски проблем.

– На основу уговора инвеститор изградње моста је општина Владичин Хан, а извођач радова Команда Копнене Војске. Четвртој бригади поверен је задатак изградње моста који ће мештанима предати на трајно коришћење без накнаде – истакао је генерал Симовић, додајући да су мост дужине 30 метара, ширине 3,6 метара и носивости 10 тона, градили припадници мешовите инжењеријске групе 410. инжењеријског батаљона Четврте бригаде, од 24. до 31. маја.

народу и држави, већ за ту службу добија и новац којим издржава породицу, постајући њен стуб, што је императив данашњег времена.

– Министарство одбране и Војска Србије су претходних дана спајали Србију са светом, данас повезујемо Владичин Хан са Врањем, а сутра већ неке друге обале, и само на тај начин перспектива и југа Србије и наше војске је загарантована – закључио је министар Шутановац.

Обраћајући се окупљенима, председник општине Владичин Хан Ненад Митровић истакао је да је велика част присуствовати историјском тренутку отварања моста на који је локално становништво чекало пуних 36 година.

– Мост је срушен далеке 1975. године. Уз огромно залагање Четврте бригаде, генерала Симовића и подршку министра одбране Драгана Шутановца, ми сада стојимо на мосту који спаја обалу општине Владичин Хан и град Врање, мосту који спаја људе, а који ће живети и после нас – поручио је Митровић.

Отварању моста, 16. јуна, присуствовао је и командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић, представници Министарства одбране и Војске Србије, локалне самоуправе и многобројни грађани. ■

Биљана МИЉИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ
Снимио Горан СТАНКОВИЋ

Одговарајући на питања новинара министар Шутановац нагласио је да недавна Стратегијска конференција за партнере неће променити политику у односу на земље НАТО-а или земље које су присуствовале том скупу.

Он је нагласио да Војска Србије током ове године очекује добре вести у модернизацији, наставља са обуком, а ту је и пријем нових војника у септембру.

– Ушли смо у динамички процес који је веома квалитетан, при чему бих нагласио да се овде на југу Србије осећам веома комотно, јер управо на овим просторима влада велико интересовање за пријем у професионалну војну службу – рекао је Шутановац. – Неко ће рећи да је то због тешке економске ситуације, али ја мислим да сви ови момци који су данас овде у униформи имају велику дозу патриотизма. Плате, нажалост, нису на нивоу на којем бисмо желели да буде, али се трудимо да буду што пристojније.

Говорећи о безбедносним аспектима и улози Војске Србије у овој области, министар Шутановац је рекао да Копнена војска испуњава своје задатке у односу на околности и да нема угрожавања безбедности ни на југу Србије нити на некој другој територији Републике.

– У 21. веку сведоци смо да смо ушли у проблеме због тога што нисмо прибегавали дијалогу као начину решавања проблема. Данас је Србија посвећена управо том средству, јер је то нешто што карактерише модеран свет. Боље сто година преговарати, него један дан водити рат, и то је стара српска пословица коју морамо уважити – нагласио је Шутановац.

Када је реч о ревизији Кумановског споразума, министар Шутановац је истакао да је Србија до сада развила потребне капацитете да релаксира уговор донет 1999. године.

Пети стручни скуп „Безбедност војних учесника у саобраћају“

Нове смернице

У Министарству одбране и Војсци Србије дневно се прати стање безбедности војних учесника у саобраћају, како у војним возилима, тако и ван њих, у својству пешака, путника или возача возила у приватном власништву. Значајну улогу у томе има Савет за безбедност војних учесника у саобраћају који на својим редовним седницама, али и на стручним скуповима истиче да је безбедност у саобраћају један од најважнијих предуслова за извршење свих других задатака.

На Петом стручном скупу о безбедности војних учесника у саобраћају, одржаном недавно у Војној академији, поред представника организатора – Управе за општу логистику Сектора за материјалне ресурсе, учествовали су водећи стручњаци из области саобраћаја и транспорта у Министарству одбране и Војсци Србије, представници Министарства за инфраструктуру и енергетику, Министарства унутрашњих послова, Агенције за безбедност саобраћаја, Саобраћајног факултета у Београду, Техничког факултета у Новом Саду, Привредне коморе и других образовних и струковних институција Београда и Србије, одговорних за унапређење безбедности саобраћаја у Србији. Међународни карактер том саветовању дало је учешће представника Европске организације за безбедност друмског саобраћаја у оружаним снагама.

Скуп је отворио начелник Управе за општу логистику Сектора за материјалне ресурсе бригадни генерал др Срђан Новаковић, истичући да Војска последњих пет деценија улаже огромне напоре како би повећала безбедност војних учесника у саобраћају.

– Поред конкретних позитивних резултата, с циљем превентивног усмеравања рада, у Војсци се периодично организују стручно-научни скупови и саветовања о безбедности саобраћаја. Први такав скуп који је промовисао савремени приступ области безбедности саобраћаја био је у Војсци давне 1985. године, други је организован 1989. године, трећи тек 2001, а четврти 2006. године. На скупу посвећеном безбедности војног путног саобраћаја у систему одбране који је одржан јуна 2006. године учествовао је значајан број стручњака из Војске и друштва, са више од 60 радова. Од тада је прошло пет година и време је да се сумирају резултати рада у области безбедности саобраћаја за период 2006–2010. године, да се извуку позитивна и негативна искуства, дефинишу циљеви и одговори на питање како и куда даље – истакао је генерал Новаковић.

У уводном излагању о безбедности војних учесника у саобраћају за последњих пет година, пуковник др Жељко Ранковић навео је податак да је од 2006. до 2011. године у саобраћајним незгодама погинуло шест особа, док је 140 војних учесника у саобраћају имало теже или лакше телесне повреде.

– Безбедност војних учесника у саобраћају није циљ сам по себи, већ један од основних услова за реализацију свих других, веома значајних и одговорних задатака. Анализе које редовно спроводимо показују да су најчешћи узроци саобраћајних незгода, чак 63 одсто, непажња и непоштовање саобраћајних прописа. Због тога се понављају сличне врсте удеса, попут налета на возило и бочних судара. То нам говори да морамо још већу пажњу да посветимо обуци професионалних возача војних возила, која се не сме завршити њиховим запошљавањем – рекао је пуковник Ранковић

Безбедност војних учесника у саобраћају на путевима прати се, иначе са два аспекта, преко учешћа припадника Министарства одбране и Војске Србије у саобраћају са војним возилима и њиховог учешћа у саобраћају ван војних возила, у својству путника, пешака или возача возила у приватном власништву. Безбедност војних учесника у саобраћају анализира се периодично, а на основу података из анализа дефинишу се превентивне мере за побољшање безбедности.

Анализа претходног периода

Тематске целине Петог стручног саветовања биле су посвећене систему безбедности војних учесника у саобраћају, основним чиниоцима безбедности саобраћаја у Министарству одбране – човеку, возилу, путу и околини – транспорту опасног терета, обуци и усавршавању војних возача саобраћајној војној полицији, стратегији, програму и организацији кампања у безбедности војних учесника у саобраћају. У обиљу пристиглих радова, најчешће се истицало да су бројне

СТАТИСТИКА

У саобраћајним незгодама војних возила, у периоду од 2006. до 2010. године, погинуло је шест лица (два припадника МО и ВС и четири лица ван МО и ВС), а повређено је 140 лица: 28 лица теже и 112 лица лакше (72 припадника МО и ВС и 68 лица ван МО и ВС).

Процењено је да су возачи војних возила одговорни за настајање 300 саобраћајних незгода војних возила или 46,1% од укупног броја, што је знатно мање у односу на период 2001–2005. године, када је тај удео износио 57,2%. У овим незгодама погинуло је пет лица (или 83,3% укупног броја), а 60 лица задобило је теже и лакше повреде (или 42,9% укупног броја).

Најзаступљенија врста саобраћајних незгода била је „налет на возило“ (28,3%), а затим „бочни судар“ (23%) и „паралелни судар“ (17,8). У односу на период 2001–2005. година, идентичан је проценат заступљености незгода по врстама, са напоменом да је проценат врсте незгода „налет на бицикlistу“ повећан за 3,9%, а смањен је проценат заступљености „налет на пешака“ за 1,5% и „слетање“ за 4%.

превентивне мере предузимане претеклом периоду дале очекиване резултате, али да још није достигнут најважнији циљ – година без жртава у саобраћајним незгодама.

На скупу је било речи и о постојећем систему безбедности војних учесника у саобраћају, разлозима са-

обраћајних незгода, нормативној регулативи, последицама новог Закона о безбедности саобраћаја на путевима, организацији транспорта у МО и ВС, обуци и усавршавању војних возача...

О стању безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији у периоду 2006–2010. године говорио је Стеван Спасић, представник Министарства унутрашњих послова, који је презентовао најважније статистичке податке из којих произлази да је у том периоду било више од 315.000 саобраћајних незгода у којима је настрадало укупно 108.026 лица, од чега је 4.253 лица погинуло. Посматрајући стање у периоду 2009–2010. година, видљиво је да је стање безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији знатно побољшано, посебно ако се има на уму да је број погинулих лица у 2010. мањи за 18,4% у односу на 2009. годину. Укупан број саобраћајних незгода у 2010. години мањи је за 26,4%.

Повољније стање безбедности саобраћаја у 2010. резултат је пре свега медијске кампање која је настављена и у 2011. години. Објављивање података о броју задржаних возача који су затечени да управљају возилом под дејством алкохола, броју лица санкционисаних због насилничке вожње, те промоција одредби Закона

СМАЊЕНА НЕИСПРАВНОСТ ВОЗИЛА

Анализом процењених узрока за настајање саобраћајних незгода утврђено је да су најзаступљенији узроци „непоштовање прописа“ (46,7%) и „непажња“ (36,7%). Подаци указују на чињеницу да је проценат заступљености возача који управљају војним возилима под дејством алкохола већи у односу на период 2001–2005. година за 1,9% (1,8/3,7), док је као процењени узрок за настајање незгода „неисправност возила“ смањен са 5,6% на 2,7%. Поред непоштовања прописа, непажње и неисправности возила, као узроци за настајање саобраћајних незгода наводе се недостатак искуства, конзумирање алкохола, умор или болест, недостаци пута, па чак и самовољно узимање возила.

о безбедности саобраћаја на џуџевима, утицали су на подизање свести учесника у саобраћају а тиме и на њихово одговорније понашање у саобраћају, истакао је представник Министарства унутрашњих послова.

Постојеће стање

У трагању за одговором на питање куда иде безбедност саобраћаја, Драгољуб Цветковић из Инспектората одбране у свом раду анализира факторе који утичу на безбедност војних учесника у саобраћају, са посебним освртом на возаче војних возила и на стање војних моторних возила. Посебна анализа посвећена је односу броја возила на коришћењу и потреба команди, јединица и установа за возачима. Поред тога, анализирани су старост возног парка у МО и ВС и њен утицај на безбедност учесника у саобраћају.

Инспекторат одбране истиче да је у већини војних објеката, стање саобраћајне инфраструктуре незадовољавајуће, да је након организацијско-формацијских промена смањен број и утицај лица саобраћајне струке на спровођење усвојених превентивних мера за унапређење безбедности саобраћаја војних учесника у саобраћају. Ризици у саобраћају повећани су генерално, али у мањим, издвојеним и удаљеним саставима, доходовним војним установама и оним који немају

адекватно решена постављења лица саобраћајне струке.

– Објективних проблема је јак пуно и они сигурно неповољно утичу на безбедност војних учесника у са-

ПРОФЕСИОНАЛНИ ВОЈНИЦИ

Кад је реч о односу учешћа различитих категорија возача војних возила и одговорности за настајање саобраћајних незгода, може се рећи да су у периоду између 2006. и 2010. године најзаступљенија категорија возача војних возила у незгодама били професионални војници. У односу на период 2001–2005. година знатно је смањен проценат учешћа у незгодама и у одговорности за настајање саобраћајних незгода војника возача (са 30,9% на 13,4% у укупном броју незгода и са 32,9% на 16,3% у незгодама у којима је процењена одговорност возача војног возила), док је проценат учешћа осталих категорија у порасту.

Учешће путничких возила у саобраћајним незгодама војних возила идентично је учешћу у периоду 2001–2005. година, али знатно је смањено учешће теретних возила и аутобуса у незгодама војних возила.

браћају. Али, пропусти у раду су великим делом и последица недовољног уважавања и познавања саобраћајне струке, непримењивања прописане регулативе, неодговорности појединих органа управљања, површних и формалних унутрашњих контрола, одсуства свеобухватности и континуитета војно полицијске контроле саобраћаја – истакао је Цветковић.

Значај превентиве

На крају стручног скупа, као резултат више десетина излагања на различите теме и проблеме из области безбедности војних учесника у саобраћају, закључено је, између осталог, да обука возача представља најважнију меру превенције и да је, поред основне обуке, потребно дефинисати и програме едукације возача за безбедну, дефанзивну и економичну вожњу, те едукацију осталих припадника МО и ВС с циљем смањења јавног и саобраћајног ризика.

Поред тога, у 2012. и 2013. години нужна је реализација активности саобраћајног уређења унутар војних објеката, као и улаза/излаза из војних објеката на јавне путеве и улице. Потребно је наставити са развојем и увођењем у опрему ВС нових теренских возила, а истовремено започети поступак занављања возила комерцијалног дизајна, која се могу набавити на тржишту и дефинисати поступак и обавезу праћења експлоатације новонабављених возила.

И у наредном периоду велики значај биће посвећен нормативном уређењу области безбедности војног саобраћаја, а неће бити заборављене ни различите кампање, које, доказано, доприносе побољшању безбедности војних учесника у саобраћају. При томе се подсећа на кампање „Вежи појас, дај шансу животу“ и „Војни учесници у саобраћају без алкохола“.

Све то, очекује се, помоћи ће остваривање визије Министарства одбране да 2012. буде година без погинулих војних учесника у саобраћају. ■

Душан ГЛИШИЋ

Нови регрути за добровољно служење војног рока

Друга генерација младића и девојака, са територије Регионалног центра Београд, потписала је уговоре за добровољно служење војног рока. Уговоре је у Дому Гарде у Топчидеру потписало 50 будућих војника, који ће се од 1. септембра обучавати у центрима за обуку, а њих једанаест ће похађати Курс резервних официра.

– Не сумњам да ћете постићи врхунске резултате на обуци. Они ће свакако зависити од ваших способности, залагања и опредељења већине вас да своју професионалну каријеру наставите у Војсци – обратио се будућим војницима пуковник Небојша Глигоријевић, начелник Регионалног центра Београд.

Њихова обука трајаће три месеца – прву половину провешће на војној, а другу на специјалистичкој обуци у центрима за обуку Војске Србије.

– Војска ме је одувек привлачила и одлучио сам да се пријавим на конкурс. Планирам да и након одслужења војног рока останем у униформи – каже Драган Бракус из Батајнице.

Већина кандидата жели да своју професионалну животну каријеру настави у систему одбране – или као војници по уговору или као официри након завршеног Курса резервних војних официра који траје шест месеци.

– Одлучио сам се на овај корак да бих након служења рока наставио да радим у Војсци и да, ако то буде потребно, браним своју земљу – рекао је Немања Ћирић који наставља стопам свога оца, такође, војног лица.

– Војнички посао ме привлачи због изазова и вежби које ћемо имати у природи, а и мој деда је био војно лице. Жеља ми је да останем у Војсци и да напредујем што боље могу – прича Маја Стојичевић из Лазаревца.

Ово је друга генерација регрута која ће добровољно служити војни рок Од прошле генерације и жене могу да обуку униформе и да буду равноправне са колегама мушког пола, а ове године оне чине 10 одсто укупног броја кандидата. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимио Ј. МАМУЛА

55

Вежба „Пролеће 2011“

На полигону „Карапанца“ код Краљева изведена је вежба „Пролеће 2011“, на којој су припадници Друге бригаде Копнене војске, симулирајући ситуације које су могуће у ратним и мирнодопским условима, извршили планирање и расељавање у пољска складишта дела ратних материјалних резерви убојних средстава и погонских материјалних средстава.

– Циљ вежбе био је практично увежбавање поступка у расељавању складишта убојних и погонских материјалних средстава – припремање терена, формирање стокова и рад у овим пољским складиштима, довођење и претакање горива у ситну амбалажу, као и његово касније прослеђивање до јединица којима је оно неопходно – рекао је мајор Томислав Алимпић, начелник Одсека за оперативне послове и обуку у Централној логистичкој бази.

У реализацији вежбе учествовали су припадници команди 1. и 2. складишног батаљона, 102. складишта убојних средстава и 202. складишта погонских материјалних средстава.

Вежба „Пролеће 2011“ одвијала се у две фазе. У прва два дана припадници команди 1. и 2. складишног батаљона радили су на планирању операције расељавања, а у наредна два дана у практичном делу на полигону „Карапанца“ придружиле су им се и остале јединице.

Командири јединица упознали су војнике са начином рада при оваквим расељавањима, као и са мерама заштите на раду. Вежба је показала да су команде и јединице које су биле ангажоване у извођењу вежбе обучене за планирање и реализацију расељавања ратних материјалних резерви. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимио И. ИВАНОВ

Заједничка обука српских и америчких падобранаца

Нови садржаји

Америчке старешине и војници прикључени су редовној обуци 63. падобранског батаљона у садржајима који за њих, ипак, представљају новину.

Обука у исхрани у природи обухватила је прикупљање намирница из природе (дивље флоре и фауне) и обучавање у припреми хране и њеном конзервисању за каснију употребу, начинима пречишћавања воде за пиће и првој помоћи у случају тровања.

Током обуке у верању, српски и амерички падобранци увежбавали су се за различите начине кретања и верања у планини лети, спуштање по ужету, организацију спасавања са неприступачних терена, изради сталних и привремених прелаза, за прву помоћ у случају повреда приликом верања и извлачења болесних и повређених са неприступачних терена.

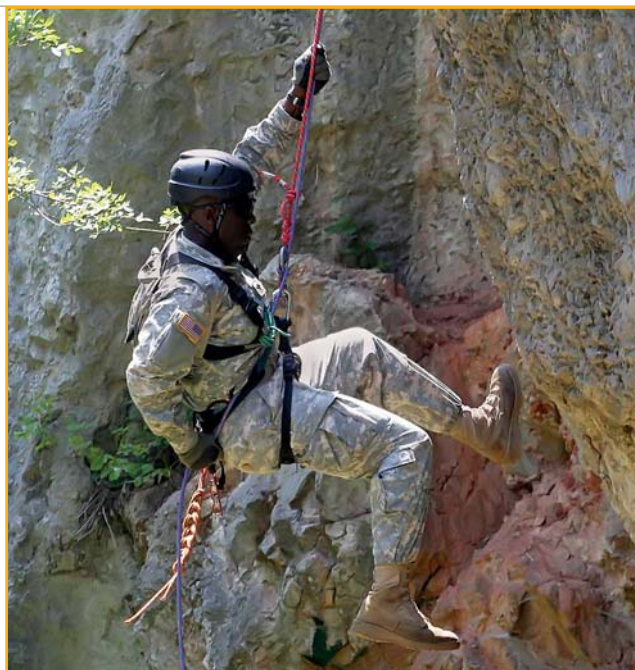
Војницима из САД наше поднебље јако је занимљиво, а посебно занимање показали су обуку у исхрани у природи, пошто они не раде овакву врсте обуке, јер се највећим делом ослањају на своју логику и не предвиђају екстремне услове снабдевања. Комплетна обука изведена је на енглеском језику.

– Доста се постигло у заједничкој обуци – рекао је начелник штаба Специјалне бригаде пуковник Миролуб Чупић. – Имамо искусне инструкторе, који су се оспособљавали у земљи и иностранству. Међуљудски односи били су одлични, што и не чуди, јер падобранци, без обзира на националне и језичке разлике, пронађу заједнички језик.

Ове речи потврђује и командир америчког тима поручник Мика Линдерман.

Припадници 63. падобранског батаљона Специјалне бригаде Војске Србије и 173. падобранске бригаде Европске команде ОС САД извели су заједничку обуку у исхрани у природи на Малом Јастрепцу и Радан планини и обуку у верању у Јелашничкој клисури, на Борачком кршу код Груже и на планини Стол код Бора

– Обука је била одлична и сигурно је да су амерички војници научили доста новог. Обука у исхрани у природи је за нас прво такво искуство и стекли смо веома корисне вештине. Научили смо да разликујемо отровне и јестиве биљке. Неки од нас су први пут на верању, док су други обновили

знања. Са српским војницима смо преживљавали заједно, скупљали храну и дружили се. Обука је једна од најбољих коју смо у нашој каријери до сада доживели, а Србија је једна од најлепших земаља у којима смо до сада били, а били смо у доста њих – оцењује поручник Линдерман.

У оквиру планиране сарадње Војске Србије и Европске команде САД заједничка падобранска обука је прва активност, а следе рад команди батаљона у процесу доношења одлуке у Немачкој и још једна падобранска обука у Нишу и Немачкој. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Војни посматрачи у Либерии

Мајори Душан Дробац, Горан Веселић и Игор Јанковић и капетан Игор Саиловић допутовали су из Либерии 13. јуна, док је три дана раније у мировну мисију у ту афричку земљу стигла нова четворочлана екипа Војске Србије која ће такође бити у улози војних посматрача.

– Задовољни смо учињеним, остварили смо циљеве, стекли нова искуства, поготово у раду са припадницима осталих контингената који су такође учествовали у мисији – из Пакистана, Бангладеша, Сједињених Америчких Држава, Нигерије, Гане, Етиопије, Египта, као и из Европе – Румуније, Бугарске, Данске, Норвешке... – рекао је мајор Јанковић на евалуацији учешћа припадника Војске Србије у мисији УН у Либерии која је одржана у Центру за мировне операције.

Нову екипу чине мајори Мирко Јовановић, Игор Филиповић и Бојан Спасић и капетан Дејан Милошевић. Они су

у Либерии два дана провели са својим претходницима, што им је умногоме помогло у привикавању на тамошње услове живота.

– Прво постављење нам је било у такозваној „Црвеној зони“ која је удаљенија од Монровије, главног града Либерии. Ту су били изузетно тешки и оскудни услови за живот – без текуће воде и електричне енергије. Потом смо пребачени у непосредну близину престонице и ту смо имали знатно боље услове – објашњава мајор Јанковић.

Војска Србије од 2003. године учествује у мисији Уједињених нација у Либерии, а замена војних посматрача се врши након истека мандата од годину дана. Главни задаци посматрача састоје се од патролирања и интервјуисања локалног становништва, те имплементације мировног процеса и мандата мировне мисије. ■

З. КОМНЕНИЋ

Безбедност летења

На Тари је одржан Основни курс о безбедности летења намењен припадницима Ваздухопловства и противваздухопловне одбране свих родова који учествују у ваздухопловним операцијама. Курс су заједно организовале Команда ВиПВО и Тактичка ваздухопловна команда Краљевине Данске.

Основни циљ петодневног курса био је, како каже потпуковник Милан Јелић, начелник Одсека за безбедност летења у Команди ВиПВО, промоција свести и одговорности за безбедност летења, те идентификација чинилаца који се могу позитивно одразити на тај проблем.

Током презентација и дискусија било је речи о објектима, средствима и процедурама важним за ефикасан развој безбедности летења.

Дански потпуковник Хансен оценио је да је курс о безбедности летења један од успешних корака сарадње ваздухопловства Србије и Данске.

Учесници курса имали су прилику да стекну основна знања о суштинским елементима безбедности летења – улози безбедности летења у смањивању акцидентата и инцидената, идентификацији и управљању ризиком, развоју ефикасног система извештавања, користима примене система квалитета и контроле ISO 9001, ваздухопловно-медицинским процедурама и дијагностици као алату безбедности летења.

Сви учесници по завршетку курса добили су Сертификат Краљевског данског ваздухопловства. ■

А. П.

Понтонирци спојили Земун и Лидо

Први понтонирски батаљон Речне флотиле из Шапца премостио је Дунав понтонским мостом од Земунског кеја до плаже Лидо. Мост је постављен на основу уговора Министарства одбране и општине Земун. Према речима команданта батаљона потпуковника Синеше Маринковића, постављање 270 метара дугог понтонског моста одлична је прилика за проверу оспособљености јединице.

Мост до Лидо остаје до 12. септембра. ■

П. В.

Извиђачи Копнене војске на Власинском језеру

Припадници извиђачких јединица Прве, Друге, Треће и Четврте бригаде Копнене војске и извиђачко-диверзантске јединице Специјалне бригаде, налазе се на обуци у преживљавању у природи и савлађивању водених препрека, у региону Власинског језера.

Професионални војници ових јединица, који уче како да преживе користећи у исхрани што се може наћи на терену, први пут се сусрећу са оваквом врстом обуке. На менију су жабљи ба-

таци, гулаш од дивљачи, салата од шумског биља...

– Циљ обуке је да се припадници извиђачких и извиђачко-диверзантских јединица обуче за обављање сложених задатака у теренским условима и да се оспособе за самостално припремање хране од намирница које се могу наћи у природи. Савлађивање водених препрека увежбава ли смо коришћењем формацијских чамаца, којима овим јединице располажу и сплавовима направљеним од приручног материјала – објашњава потпуковник Небојша Мичић, командант логорске просторије.

Специјалце на обуци обишао је командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић. Том приликом најбоље веслаче наградио је одсуством. ■

М. МИЛОЈЕВИЋ

Бојна гађања Мешовите артиљеријске бригаде

Припадници Мешовите артиљеријске бригаде извели су на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“, артиљеријска бојна гађања у склопу тактичке вежбе „Батерија у подршци моторизованих оклопно-механизованих јединица у одбрани“.

Поступак и рад батерије на маршу, поседање елемената борбеног распореда и дејства батерије за подршку јединицама у одбрани показали су да нишки артиљерци, којима командује пуковник Саша Недељковић, владају свим потребним вештинама, као и да су достигли висок ниво ватрене и тактичке обучености.

Професионални војници су на делу доказали оспособљеност за рад у улогама послужилаца у батерији и извођење борбених дејстава у борби, што су потврдиле и оцене припреме почетних елемената, просечног времена реаговања у коректури и ефеката ватре.

Посебно радује што су одличне резултате оствариле и младе старешине, попут поручника Радивоја Стојчевића, којима је гађање на Пасуљанским ливадама било прво ватрено крштење после завршетка Војне академије.

Вежбовним активностима и бојним гађањима присуствовали су помоћник команданта Копнене војске за подршку пуковник Стојан Милановић, заменик команданта Мешовите артиљеријске бригаде пуковник Слободан Илић, док је радом на полигону координирао начелник штаба нишке артиљеријске јединице потпуковник Горан Стаменковић.

Пуковник Стојан Милановић пажљиво је пратио гађање јединице којом је командовао девет година и своје задовољство изразио речима: „Имајући у виду да је први топовски хаубичко-артиљеријски дивизион недавно преформиран и да је током протекла три месеца извођена интензивна преобука људства са артиљеријских топова 130 мм на топове хаубице 152 мм, изузетно радују врло добри и одлични резултати старешина и војника, од којих већина први пут гађа норама“.

Посебно је значајно и што су припадници Мешовите артиљеријске бригаде, после пет година, извели специјална гађања помоћу осматрачког радара СНАР-10, која обухватају обухватају рикошетна, вертикална, темпирна, гађања пројектилама специјалне намене и гађања у условима слабије видљивости. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ

Обезбеђење приступа „глобалним добрима“

Изазов

НОВЕ ДЕЦЕНИЈЕ

Разумевање заједничких интереса у погледу развоја способности за осигурање приступа „глобалним добрима“ – морима, међународном ваздушном простору, космосу и сајберпростору – допринеће унапређењу управљања у сва четири домена и ојачати међународне норме одговорног понашања држава

60

Пишу

мр Бранкица ПОТКОЊАК ЛУКИЋ
Саша НИКОЛИЋ

Обезбеђење приступа глобалним добрима представљаће централни изазов у предстојећој деценији. Појава хибридних претњи (комбинација конвенционалних и неконвенционалних претњи) и проблеми повезани са slabим или пропалим државама добро су познати, с обзиром на то да представљају кључне карактеристике данашњих ратова. Поред њих, присутне су и друге, мање очигледне, које се односе на коришћење „глобалних добара“, а све више добијају на значају.

Појам означен термином „глобална добра“ (Global Commons), разматран са аспекта безбедности и одбране, подразумева међународни ваздушни простор и мора који нису под јурисдикцијом ниједне државе, космос и сајберпростор. Све државе чланице НАТО-а ослањају се на „глобална добра“, како за трговину, транспорт и комуникације, тако и за широки опсег војних и комерцијалних потреба. Велика мора и океани, међународни ваздушни простор, космички и сајберпростор, у суштини, омогућавају државама повезивање и просперитет. Обезбеђење слободног и сигурног приступа „глобалним добрима“ свим корисницима представља основу за очување глобалног система. У коначном, архитектура модерног међународног система, у својој основи, почива на глобалној економији која захтева слободан, стабилан и правичан приступ „глобалним добрима“.

Са војног аспекта, у савременом свету, процењује се да ће често избегавати употребу конвенционалне војне силе у отвореном конфрон-

тирању државама Алијансе. Уместо тога, будући противници НАТО-а вероватно ће користити директне и индиректне асиметричне методе, односно фокусираће се на области где војна моћ није увек најбоље одговарајуће средство за заштиту и безбедност.

НАТО и „глобална добра“

Процес глобализације који је својствен савременом свету омогућава убрзани развој технологије која је све јефтинија и све више доступна. Стога НАТО предвиђа да ће будући противници настојати да онемогуће, поремете или ограниче приступ „глобалним добрима“. Уколико се, на пример, пиратством, пролиферацијом балистичких пројектила, кршењем споразума, услед природних катастрофа или компјутерских вируса, поремети или онемогући функционисање интегрисаног глобалног ланца снабдевања, последице ће бити испољене у читавом ланцу. У том контексту, чланице НАТО-а, као најумреженије државе света, изузетно су осетљиве на војне, економске и социјалне штете које могу да настану услед евентуалног губитка приступа „глобалним добрима“.

Неадекватна важећа правила и споразуми доводе до тога да чак и они који их се придржавају могу да нанесу штету „глобалним добрима“. Стога је кључни корак у обез-

беђењу сигурног приступа „глобалним добрима“ и њиховог коришћења, координација активности заинтересованих корисника на изналажењу заједничке основе за остваривање интереса, улога и одговорности. На пример, отварање Арктика за све веће истраживање представља област где надметање за ресурсе, уколико не буде на одговарајући начин решавано, може да доведе до неодговорног понашања.

НАТО, као савез великог броја држава, залаже се да има руководећу улогу у промовисању дијалога и консултација о тим питањима. Представници Бразила, Русије, Индије и Кине (БРИК) указују да би мудро лидерство, заснивано на најбољој пракси и формалним споразумима за осигурање приступа „глобалним добрима“ свим легитимним корисницима, било добродошло.

НАТО, као савез великог броја држава, залаже се да има руководећу улогу у промовисању дијалога и консултација о тим питањима. Представници Бразила, Русије, Индије и Кине (БРИК) указују да би мудро лидерство, заснивано на најбољој пракси и формалним споразумима за осигурање приступа „глобалним добрима“ свим легитимним корисницима, било добродошло.

Дијалог

У протеклом периоду, дијалог и сарадња довели су до успостављања формалних меморандума о разумевању и споразума о широком распону питања у поморској, ваздушној и космичкој области. Ово, међутим, не треба да буде у потпуности (или највећим делом) процес који се спроводи одозго на доле. Моћне државе, као што су чланице Г-20, представљају примарне кориснике добара. Међутим, ситуација се у том погледу мења с обзиром на то и да развијене и земље у развоју убрзано настоје да се придруже глобализованој економији. И, као што је то случај са

актуелним напорима да се регулише приступ и коришћење космичког простора, иницијативе треба да потекну од заједнице корисника. У неким деловима света сведоци смо постојања покрета који се залажу да приступ и коришћење интернета буду једно од људских права.

Партнерство

По дефиницији, сувереност државе не односи се на „глобална добра“. Све више, међутим, државе, организације попут НАТО-а, УН и ЕУ, невладине организације, комерцијални субјекти и академска заједница постају партнери у тражењу решења за проблеме коришћења тих добара, свесни чињенице да, ради очувања вредности „глобалних добара“, морају да уступе део слободе деловања и да воде рачуна о ограничењима у свом понашању када користе заједничке ресурсе. Одговорно коришћење промовише норме и најбоље праксе за дугорочну одрживост, на супрот унилатералним мерама које доносе само краткорочну добит.

Будући противници НАТО-а могли би да покушају да онемогуће приступ „глобалним добрима“ на начин који угрожава стратегијске интересе Алијансе. Да би били у стању да ефикасно функционишу у комплексном безбедносном окружењу НАТО настоји да обезбеди свеобухватне стратегије, политике и способности да би одбранио и реаговао на претње које се појављују у поморском, ваздушном, космичком и сајберпростору.

Из војне перспективе, постоји неколико питања које НАТО и његови партнери и савезници разматрају да би се припремили за такав случај: да ли НАТО има адекватну доктрину и политику, ситуационе планове, планске сценарије и ратне игре у оквиру команди здружених снага који се заснивају на приступу „глобалним добрима“; да ли планери одбране раде процену добијених резултата и разматрају способности које су потребне за извођење таквих операција у комплексном окружењу далеко од матичне територије; да ли поморске снаге имају одговарајућа правила за ангажовање и способности које су потребне за насилно отварање затворених поморских рута; да ли су регуларне и специјалне снаге адекватно интегрисане; да ли је извршена припрема за извођење дејства без подршке из космоса или сајберпростора, без система глобалног позиционирања (GPS) и без глобалних комуникација; и да ли су снаге НАТО-а спремне да делују у окружењу где немају приступ „глобалним добрима“.

Све су то веома важна питања, јер се НАТО ослања на приступ свим доменима „глобалних добара“ да би испунио своје кључне задатке колективне одбране, управљања кри-

зама и кооперативне безбедности. Снажна савремена поморска и ваздушна моћ у подршци копненим снагама, повезана кроз космос и сајберпростор, остаје примарно средство Алијансе за одржавање стабилности и кредибилно одвраћање, пројектовање моћи и одговор на кризе било да су оне природне или изазване деловањем човека. Губитак приступа неком од тих домена неповољно би утицао на способност ефикасног деловања и у било ком другом.

Чланице НАТО-а настојале су, у организацији Савезничке команде за трансформацију (АСТ), током седам радионица које су одржане 2010. и 2011. године, да одговоре на питања која се односе на улогу Алијансе у обезбеђењу сигурног приступа „глобалним добрима“. У извештајима са радионица у којима је сваки од четири домена „глобалних добара“ разматран посебно, наглашена је њихова међузависна и комплексна природа. Током радионица дошло се до одређених закључака који ће помоћи у даљем разматрању овог питања, те у процесу планирања током имплементације новог Стратегијског концепта НАТО-а.

Слобода мора

Домен међународне воде светских океана најстарији је и најпознатији од четири домена „глобалних добара“. Више од четири миленијума он се користи за трговину и освајања.

Холандски теоретичар у области права Хуго Гроцијус (Hugo Grotius, 1583–1645), у својој књизи „Слобода мора“ (Mare Liberum) објављеној 1609.

године, залаже се да све државе имају слободан приступ поморском домену. У том контексту, ово дело сматра се темељем модерног приступа „глобалним добрима“.

Конвенција Уједињених нација о праву мора (United Nations Convention on the Law of the Sea), донета 1982. године, која је ступила на снагу 1994. године, јесте, попут Повеље УН, кровни споразум у смислу да представља основу за одређени број споразума и закона који су уследили, а који регулишу деловање и у поморском и домену ваздушног простора.

Данас, у условима глобализоване економије и постојања тржишта широм света, када се 85% робе транспортује морем, од чега три четвртине терета пролази кроз међународне контроле станице, канале или мореузе, и када више од половине светске нафте путује океанима, ово

У условима глобализоване економије и постојања тржишта широм света, када се 85% робе транспортује морем, од чега три четвртине терета пролази кроз међународне контролне станице, канале или мореузе, и када више од половине светске нафте путује океанима, ово „глобално добро“ све више добија на значају.

„глобално добро“ све више добија на значају. И као што је то случај са свим системима где је време од критичне важности, и систем транспорта океанима осетљив је на поремећаје, било природне или изазване деловањем човека, с обзиром на то да могу да изазову негативне ефекте по читав систем снабдевања. У овој сложеној међузависној сфери светске трговине, ниједна национална економија не може остати изолована.

Поред тога, војни ланац снабдевања, чије је ефикасно функционисање нужни предуслов за извођење операција које подразумевају размештање снага широм света, у великој мери ослања се управо на модел интегрисања приватног сектора. Стога, претње и цивилним и војним ланцима снабдевања треба да буду брига војних планера који утврђују фазе реализације и временску динамику модела размештања снага.

Као војно-политички савез са дугом поморском историјом, обавезан уговором и уједињен заједничким циљевима, НАТО настоји да преузме кључну улогу у поморском домену „глобалних добара“.

Контрола

Величина и комплексност поморског домена онемогућавају успостављање команде над њим. Међутим, контрола у одређеном времену и простору је достижна. Услед тога, безбедносни напори фокусирани су не само на заштиту лука и поморских рута, већ и на отпорност читавог система.

Мултилатерална партнерства могу да буду од помоћи да се достигне овај циљ и то би требало да буде заједнички напор свих држава које деле овакав став.

Циљ НАТО-а је да брани своја успостављена правила и одређује приоритете међу активностима за постизање заједничког разумевања о томе шта та правила значи за државе, да их промовише како би их други прихватили као заједничку основу за међународне односе. НАТО је постигао консензус о заједничким интересима у оквиру овог домена и детерминисао како они треба да буду осигурани. Уз то, мора да буде спреман да делује против претњи безбедности на мору и ради осигурања приступа, онда када су интереси Алијансе угрожени.

Индиректно, делујући са својим партнерима и другим државама које нису чланице Алијансе, НАТО може снажно да се залаже, заступа и подржава успостављање и поштовање правних норми и одговорног и прихватљивог понашања. Између осталог, операције против пиратства на Рогу Африке добар су пример кооперативног приступа између

НАТО-а, Европске уније, Уједињених нација, локалних власти, комерцијалних оператера и регионалних сила за решавање проблема са глобалним импликацијама. Исто тако, требало би охрабрити државе које имају излаз на море да усвоје закон против пиратства сходно резолуцији СБ УН, да се у оквиру те организације залажу да се нађу начини за решавање узрока пиратства.

Отворена питања

Такође, питања која се отварају у вези са Арктичким океаном истовремено представљају и озбиљан разлог за забринутост, али и пружају добре прилике Алијанси. Лед на мору неће се истопити одједном, а то даје довољно времена да се предупредне озбиљни конфликти или да се наруши постојећи поморски режим. Четири од укупно пет држава које полажу право на део територије Арктика (Канада, САД, Норвешка и Данска) чланице су НАТО-а. Русија, пак, има статус специјалног партнера НАТО-а од 2002. године. Будући да је тако, НАТО би могао да буде место где би се повела расправа о њиховим интересима у вези са будућношћу Арктика.

Стављање нагласка на одвраћање и колективну одбрану, као кључне мисије Алијансе у новом Стратегијском концепту, ограничава енергију и ресурсе НАТО-а који су расположиви за операционализацију свеобухватног приступа за обезбеђење поморског домена. Треба узети у обзир да географски домет Алијансе такође делује као ограничавајући фактор. ■

(Наставак у следећем броју)

Припрема Мирјана САНДИЋ

АНТИТЕРОРИСТИЧКЕ ВАЗДУХОПЛОВНЕ ВЕЖБЕ

У Пољској је одржана прва вежба заједничких ваздухопловних антитерористичких снага Русије и НАТО-а „Будно небо 2011“ и усмерена је на увежбавање спречавања терористичких напада уз употребу цивилног ваздухопловства.

Пилоти пољског ваздухопловства заједно са руским колегама тренирали су пресретање авиона који је скренуо од планиране маршруте летења. Ово је први пут да руски ловачки авиони учествују у НАТО вежбама. Руски и НАТО

ловци учествују у заједничкој демонстрацији Иницијативе за сарадњу у ваздушном простору (Cooperative Airspace Initiative) у оквиру Савета Русија–НАТО.

У Москви је речено да се спречавање напада остварује путем размене информација о летовима у ваздушном простору Русије и земаља НАТО и координације пресретања авиона који наруше њихов ваздушни простор. Иницијатива ће повећати безбедност хиљада путника, који свакодневно користе ваздушни саобраћај за међународне летове, као и милиона грађана који живе на земљи. ■

ОПАСНОСТ ОД ВИШКА НАОРУЖАЊА

Црногорски министар одбране Боро Вучинић указао је да проблем вишка наоружања у Црној Гори мора бити решен у наредне две године и упозорио да би у супротном Црна Гора била суочена са опасношћу каква није забележена у региону.

Министар одбране је у интервјуу телевизији „Ин“ између осталог навео да се у Брезовику код Никшића налази око 700 тона чистог експлозива који би у случају да експлодира, уништио све у пречнику од једног до два и по километра. „У случају да дође до инцидента у складишту, ниједан објект на удаљености од две и по хиљаде метара не би остао, а на удаљености до километра не би остало ниједно живо биће. Тога морамо бити свесни“, упозорио је Вучинић. ■

НОВИ ШЕФ ЗДРУЖЕНОГ ШТАБА ОС САД

Амерички председник Барак Обама именовao је генерала Мартина Демпсија за новог шефа Здруженог штаба оружаних снага САД, чиме је заокружио кадровске промене у систему националне безбедности.

Обама је прошлог месеца именовao Леона Панету за новог секретара за одбрану, а на његово место на челу Централне обавештајне службе (CIA) поставио генерала Дејвида Петреуса.

Генерал Демпси долази на место адмирала Мајка Малена, коме мандат истиче 1. октобра. Демпси је тек недавно, 11. априла, постао начелник штаба Копнене војске САД и био је Маленов заменик.

Демпсија ће на месту заменика шефа Здруженог штаба наследити адмирал Џејмс Вајнефелд, а на месту начелника штаба копнене војске генерал Реј Одијерно. Сва предложена именовања треба да потврди Сенат. ■

ПОРАСТ ШПИЈУНАЖЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Амерички произвођач наоружања Локид Мартин потврдио је да је био на мети „великог и снажног“ напада преко електронске комуникационе мреже, али, заједно с министарством за унутрашњу безбедност, тврди да је напад одбијен пре него што је било какав важнији податак украден.

Аналитичари наглашавају да се ова година издваја по нападима преко мреже и да листа мета непрекидно расте. Локид Мартин каже да је напад од 21. маја откривен „готово одмах“ и да су предузете противмере.

Последњи напад ће, кажу аналитичари, навести и ривалске компаније које производе наоружање за државу, да додатно појачају обезбеђење својих система. Безбедност на електронској мрежи проглашена је за приоритет владе САД, одмах после избора Барака Обаме за председника.

Пентагон је прошлог маја основао нову „Сајберкоманду“, док министарство за унутрашњу безбедност уводи аутоматизовани систем – познат као Ајншвајн 2 и Ајншвајн 3 – за заштиту компјутерских система државних агенција. ■

Пише
Александар РАДИЋ

Модернизација без корупције

О сада је руска војска користила готово искључиво наоружање наслеђено из времена СССР-а, а нови производи којима су се хвалили руски трговци оружјем долазили су само у руке страних корисника у замену за доларе.

Први проблем који руске извршне власти сада покушавају да савладају на путу модернизације је изражена корупција

војно-индустријског комплекса. Фирме навикле на лак новац из државног буџета сада су суочене са одлуком Кремља да се казни бахатост. Председник Дмитриј Медведев је недавно отворио питање због чега није остварено 30 одсто планова набавке за 2010. годину и ко су кривци за то. Одмах је смењено пет важних личности, а 11 је добило „жути картон“.

На листи бивших кадрова су генерални директор једне од водећих фирми „Ижмаш“, затим неки од генерала задужених за истраживања и развој и набавке наоружања. Из активне службе је отишао адмирал због непрофесионалног вођења преговора за набавку француске лиценце за брод класе Мистрал, јер је потписао за Русију штетан протокол по којем су са брода искључени неки софистицирани електронски системи, а цена је остала висока.

Они су кривци, према процени руских политичара, за то што руска морнарица

није добила једну корвету пројекта 20380 и три нуклеарне подморнице пројекта 955 Бореј и 885 Јасен, у РВ није дошло планираних шест школских авиона Јак-130, КоВ није добила 76 борбених возила пешадије БМП-3, а космичка војска пет сателита.

Раније су прилике биле и горе. Према званичним подацима план наоружавања за

2009. годину био је финансиран у потпуности, али је извршено 41,9 одсто задатака, а затражена фундаментална истраживања за Министарство одбране спроведена су само 14,3 одсто од плана.

Фирме се бране тврђом да се процедура уговарања спроводи са превише одлагања па остају без времена за производњу, али за владу ради се једноставно о високом нивоу корупције.

Руске власти сада су одлучне у настојању да рашчисте до сада недодирљиве мреже корупције у војној индустрији која је један од

најпроблематичнијих делова привреде, готово недодирљив у прошлости и још увек затворен у старим навикама. Дуго времена се чекало да се створе прилике за чистћење и зато, када се већ кренуло у акцију, она ће бити готово сигурно спроведена да се не би довео у питање обимни план модернизације. ■

Руско Министарство одбране намерава да од 2011. до 2020. године за наоружање потроши 20 трилиона рубљи у складу са наменским државним планом. Замах серијске производње нових система треба да се подржи са 700 милиона рубљи улагања у фирме до 2015. године, са резултатима који би требало да се осете у преосталих пет година плана. Модернизација индустрије биће финансирана са три трилиона рубљи, од тога 1,8 трилиона из буџета, а остатак од 1,2 трилиона из средстава фирми.

Листе нове технике су дугачке – од нових нуклеарних подморница, фрегаја и корвета, преко тенка нове генерације Армада, ракетног система ПВО С-500, ловачких авиона Су-35С и у скорој будућности ПАК-ФА.

Руској војсци је из Кремља обећано да ће драстичним растом одбрамбеног буџета предвиђеног за набавке надокнадити заостајање за савремених армија у техничком погледу. После две декаде чекања коначно су наручене озбиљније количине средстава ратне технике нове генерације.

Промоција књиге Моме Капора у Дому Војске

ОЧЕКИВАЊЕ ЧУДА

На промоцији је говорила и глумица Рада Ђуричин, која је читала одломке из књиге „У склоништу душе“.

– Стално се надам да ће се догодити чудо. Када станем пред празно платно са четком и бојама крај себе, имам исте шансе какве је имао Тицијан, Моне или неко други. То је увек један квадрат белог платна и иста четка у руци. Онда чекам да се догоди чудо, да се боје распореде на одређени начин који ће открити лепоту и суштину мог бивствовања на свету. Ако направим чудо, оно ће увек бити чудо, а ако ме питате да ли сам успео у том чуду, рећи ћу вам да наравно нисам, али лепо је очекивати га – читала је Рада Ђуричин речи Моме Капора који је одговарао на питање новинарке Драгане Марковић – „Чему се надате“.

У СКЛОНИШТУ ДУШЕ

Књига „У склоништу душе“, у издању Медија центра „Одбрана“, садржи колумне из рубрике „Склониште 011“ које је Момо Капор писао за ратна издања листа „Војска“ у време бомбардовања Србије 1999. године. У другом делу књиге су интервјуи новинарке Драгане Марковић са писцем, који су објављивани од 1992. до 2010. године, прво у „Војсци“, а касније у магазину „Одбрана“.

У Великој галерији Дома војске у Београду, 15. јуна, одржана је промоција књиге колумни и интервјуа Моме Капора „У склоништу душе“. Тог дана затворена је и изложба Моминих слика „Београдске приче“, коју је за нешто више од месец дана посетило преко 14.000 људи.

– Желели смо да се на свечан начин растанемо од Моминих слика с искреном надом да нећемо тако дуго чекати на нови сусрет. Књигом „У склоништу душе“ поново смо открили и новинарску димензију стваралаштва Моме Капора, који је и у војном новинарству оставио изузетно наслеђе, сачињено од духовитих коментара, озбиљних анализа и само њему својствених одговора на живот – рекао је на промоцији књиге потпуковник Славољуб Марковић, директор Медија центра „Одбрана“.

– Дирљиво је оно што су посетиоци изложбе записали у књизи утисака – колико љубави према Моми и колико носталгије и жала што га више нема. Мислим да би он, да је видео све ово, а можда и јесте, био пресрећан и задивљен свима вама. Хвала вам и у његово име – обратила се окупљенима Љиљана Капор, уметникова супруга.

Потпуковник Славољуб Марковић рекао је да ће у Великој галерији Дома војске, од 21. јуна до 28. јула, бити отворена изложба посвећена обележавању 70. годишњице устанка у Народноослободилачком рату, на којој ће посетиоци моћи да виде шездесетак графика, цртежа, слика и скулптура Ђорђа Андрејевића Куна, Божидара Продановића, Бранка Шотре, Мерсада Бербера и других аутора. ■

Сергеј КОМНЕНИЋ
Снимео З. МИЛОВАНОВИЋ

Отворена изложба „Устанак 1941“

Поводом обележавања 70. годишњице од устанка народа Србије у Народноослободилачком рату, у Дому војске у Београду, 21. јуна, отворена је изложба графика, цртежа, скулптура и слика – „Устанак 1941“.

На отварању је говорила историчарка уметности Мира Кун, кћерка чувеног професора и академика Ђорђа Андрејевића Куна.

– Последњих тринаест година наш град није видео изложбу овакве садржине. Предлажем да она у овој јубиларној години обиђе веће градове у Србији – казала је Мира Кун.

Професор Милорад Зечевић, председник Републичког одбора Савеза удружења бораца НОР-а Србије, који је покренуо иницијативу за организовање изложбе, рекао је да

види симболику у томе што баш Мира Кун отвара изложбу, јер она је кћерка великог југословенског сликара и легендарног „Шпанца“, учесника шпанског грађанског рата, као и српског устанка 1941. године.

Поставка је сачињена од четрдесетак дела из збирке Медија центра „Одбрана“, а аутор концепта је Милорад Бубања, руководилац Галерије Дома војске. Изложба садржи радове сликара ратника, као и потоњих генерација уметника који су инспирацију нашли у бурним догађајима из Другог светског рата. Међу њима се налазе и великани југословенске ликовне уметности – Петар Лубарда, Милић Станковић од Мачве, Ђорђе Андрејевић Кун, Мерсад Бербер...

Изложба „Устанак 1941“ отворена је до 28. јула, а за то време публика ће моћи да погледа сцене и мотиве из Другог светског рата – збегова из Шпаније, ослобођења Јајца, Козарске битке, живота Ане Франк... ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимио Д. БАНДА

Србији на дар

На Видовдан, 28. јуна, у Малој галерији Дома Војске у Београду отворена је традиционална изложба слика ликовне групе Војне академије. Поставка носи назив „Србији на дар“, а селекцију радова обавили су историчар уметности Бранка Гостовић и академски сликар Алфред Пезељ.

– Ми сликари, да бисмо обележили Видовдан, у немоћи речи прешли смо на слике. Због тога, наша група сваке године своју годишњу продукцију дарује онима који цене наше сликарство. Ова изложба се одржава у години обележавања 70. годишњице устанка народа Србије у народноослободилачком рату 1941. године, те је ово и наш поклон једном храбром, поносном и часном поколењу које је отпочело борбу против фашизма и ропства – рекао је генерал у пензији Љубиша Стојимировић, председник ликовне групе Војне академије.

Изложба „Србији на дар“ биће отворена до 12. јула, а публика ће имати прилику да погледа слике које приказују различите мотиве - од ратних сцена, преко војвођанских олуја и Београда ноћу, до портрета патријарха Павла и супова са Увца.

Неки од аутора представљених радова су Јозеф Баруховић, Зорица Мајсторовић, Љубиша Стојимировић, Радинка Урошевић, Живојин Ћосић... ■ С. К.

Обележавањe 70. годишњице устанка народа Србије

Чланови Савеза удружења бораца народноослободилачког рата Србије 1941–1945 године окупили су се у Дому Војске Србије у сусрет обележавању 4. јула, датума на који је пре 70 година подигнут устанак народа Србије.

Присутне је поздравио председник СУБНОР-а Србије, проф. др Миодраг Зечевић, који је подсетио на значај тог датума за Народноослободилачку борбу народа на овим просторима.

Састанку су присуствовали начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић, начелник Управе за људске ресурсе бригадни генерал Добривоје Вељковић, учесници Народноослободилачке борбе и бројни гости. ■

За част и отаџбину

Слика Уроша Предића „Косовка девојка“ је изузетно уметничко дело које, уз низ осталих слика, дају представу и симболику, дух и поруку везану не само за Косовски бој 1389. године, већ пре свега за косовски феномен, односно Косовски завет и њихову етичку основу добра

Симболика слике „Косовка девојка“ јединствена је и комплексна. Она се може потпуније објаснити и разумети уколико је то из угла познавања косовског феномена, односно Косовског завета с једне, а потом и са аспекта познавања етике, морала, култа, духа и закона части уопште, а посебно витешке, односно војничке части, с друге стране.

Њена симболика је нарочито значајна за кадете Војне академије и поруке које се односе на официрски позив и мисију официрског кора у оружаним саставима.

Рањени јунак је витез Павле Орловић. Под његовом симболиком и рангом, обухваћени су сви витезови од владара као најодговорнијег и највишег по рангу, преко 24 великаша који су били чланови Великашког већа (данас би оно одговарало нивоу Владе), потом витезова средњег и нижег племства који су били најбројнији. Павле Орловић индиректно представља и све друге српске ратнике који су се јуначки и витешки борили у Косовској бици. Пошто је он витез, то је њиме представљена витешка част тадашње, а по завету и наше војске. Мач је један од главних симбола

витешке части. Његов мач је окрвављен и поломљен у жестокој борби у Косовском боју. С обзиром на то да је овај мач без каније, он представља уједно и Божији мач (има облик сличан крсту), односно мач Божије правде у хришћанском смислу.

Нарочито је значајно разумети да је Косовка девојка симбол Србије, односно Отаџбине. Будући да се Србија бранила на Косову пољу, и како је њена част сачувана, Косовка Девојка симбол је сачуване части Отаџбине. Ту част њој је обезбедио („венчан“ својом чашћу и златним појасом) витез Павле Орловић.

Симболи витешке службе

Златни појас на Павлу Орловићу је витешки појас који је он у име државе, односно Отаџбине добио од владара, односно цара. Треба подсетити да је по Душановом законику, властелин добијао од цара златни појас, бисерну свиту и оружје, односно мач. Овај појас је пре свега симбол витешке службене части. Представља с једне стране онога ко је златни

појас доделио, и с друге, симболизује службену верност носиоца који га је „венчањем“ својом витешком чашћу заслужио. Његову симболику и дух по завету носи ешарпа од позлаћене срме. Исту симболику и дух имају ешарпе и у другим војскама.

Овакав појас, односно ешарпу од позлаћене срме у држави и друштву не добија ни једна друга професија, служба, струка или занимање, осим официра који су завршили Војну академију. На основу те неоспорне чињенице професионални официри су по завету једини заклетни чувари, браниоци и заштитници државе, нације и Отаџбине. У вези ешарпе треба истаћи да је њена копча урађена у облику државног грба Републике Србије. Из претходно наведеног, јасно је да у официрској ешарпи представљен отаџбински идеал официрске службе. Идеали части официрске службе различити су у другим државама. Тако је на пример у Русији то „Отаџбински дуг“, у Енглеској је „Империјални интерес“, у САД је „Праведна ствар“.

По духу наведене симболике која је заветно дата сликом „Косовка девојка“, добијање ешарпе за новопроизведене официре је симбол њиховог „венчања“ за државу, односно Отаџбину с једне, и поштовања и признања њих као јединих правих професионалаца у војсци с друге стране. Дакле, ту, не само свету и узвишену обавезу већ и државну привилегију, а преко Војне академије и ешарпе, има право да добије само свршени студент, односно кадет Војне академије – будући официр. Ово је и због тога што је он једини прави и истински професионалац у свакој, па и нашој војсци.

Лепотом и обликом приказан је златни кондир из којег Косовка Девојка напаја вином Павла Орловића. Тим предметом и чином напајања, представљено је њено признање за часну, тешку и ипак успешну борбу на бојном пољу (испод њега је мртав спахија, односно непријатељ), али и брижна жеља да га опорави за нове борбе и прегнућа. Вино, поред хришћанске, у овој слици има и другу симболику, Косовка Девојка му на јединствен начин указује поштовање, брижно му наздравља, крепи га и тако помаже да се опорави и настави своју свету, узвишену и праведну службу и отаџбинску мисију. Други, златни кондир са пешкиром на којем се виде од крви обриси, постављен је нешто даље с десне стране и иза леђа Косовке Девојке. Тиме се показује претходно указана помоћ Павлу Орловићу, да би га потом, придигнувши га, напајала вином.

Ово указивање прве помоћи погрешно се тумачи у смислу да је Косовка Девојка једна врста болничарке, односно медицинске сестре. Она је симбол Отаџбине и не сме се сводити на ниво медицинске сестре, односно Кола српских сестара, нарочито због тога што слика „Косовка девојка“

КОСОВСКИ ЗАВЕТ

Слика Уроша Предића „Косовка девојка“ урађена је 1919. године. У том актуелном времену, она на свој начин оживљава косовски феномен исказујући поштовање славној српској војсци, што је након пробоја Солунског фронта, ослободила Отаџбину по духу Косовског завета и створила победоносне услове за уједињење српских земаља под један државни кров. Како је Косовски завет чисто и недвосмислено јасно српски, он нема никакве везе са братством Срба, Хрвата и Словенаца, односно са југословенством и касније комунизмом.

Из данашњег угла посматрано, одступање од Косовског завета, односно основа националног програма након Првог светског рата, чиме је тешко стечени и сачувани државни суверенитет наивно гурнут у сумњиве братске и југословенске опције, као да је одмах и на време најављивала ова необично вредна и поучна слика.

подсећа, афирмише и актуелизује веома моћне садржаје из комплексног косовског феномена. Међутим, у вези са претходним кондиром на којем је описани пешкир, ваља закључити да је држава дужна да у миру и рату свом најоданијем делу друштва, официрском кору као једином професионалном и заклетом чувару интереса државе, нације и вере, обезбеди најбољу и непрекидну здравствену заштиту, да би он што способнији (у смислу здравља) могао да оствари своју свету мисију у условима када се могу потпуно урушити интереси Отаџбине.

Добро против зла

Да би се истакла симболика достојанства и части високог ранга, поједини вредни предмети праве се од злата и других племенитих метала и украшавају дијамантима и драгим камењем. Тако је украшен бодеж на појасу Павла Орловића. Он је симбол витешког достојанства, и представља виши симбол од витешког мача због тога што поред симболике части обухвата и симболику достојанства високог ранга. Важно је уочити да је овај бодеж у канији. Он није оружје за самоодбрану. Његова намена је посебна и само једна. Он јасно опомиње да лице које носи златни појас, никада и ни под којим условима не сме издати Отаџбину.

Када је реч о бодежу, треба имати у виду да је центар слике, односно да се њене дијагонале секу баш на врху дршке овог бодежа, што наравно није случајно. Како је тај врх сјајан, он указује на драги камен (могуће и дијамант), који је најчешће највећи драги камен на целом бодежу. Све то само потврђује, односно појачава значај, озбиљност и узвишену симболику овог „појасног оружја“.

Презиме и име Павла Орловића такође заслужује објашњење. Презиме Орловић може да се везује, с једне стране, за Немањиће и њихове беле двоглаве орлове, а с друге, што је очигледније, и за његов штит на коме је витешки знак по којем је добио презиме. Дакле, он је представљен црним орлом на чијим грудима је крст са четири слова „С“. Како је по симболици орао познатији као царска птица, Орловић се индиректно везује за Душаново царство. По томе је он витез моћне Немањићке традиције. Име Павле је хришћанско. Апостол Павле симболично представља осветљен пут хришћанског учења (Павле – осветљен пут). Према томе, име јунака Павла Орловића има симболично значење које одговара високим захтевима хришћанске војске, односно указује на „пут идеалног војника српске војске“. ■

(Насџавак у следећем броју)

Ружица Тодоровић,
иконописац

Позив дара

Ружица Тодоровић једна је од ретких жена у Србији, а једина у Јужнобанатском округу, која се бави живописањем и иконописањем.

Занат је учила по манастирским атељеима, а не на академији, али је ликовна критика цени јер је успела да изгради препознатљив стил, остваривши својствен уметнички печат инспирисан црквеним догађајима и личностима.

Радећи као учитељица у Планишћу, често је посећивала манастир у Хајдучици, у коме је упознала монаха Григорија. На његово инсистирање почела је да слика иконе. Схвативши да сликарство испуњава њену сензибилну душу, решава да остави просветни позив и посвети се искључиво сликању.

Касније је често одлазила у манастир Месић, где је постојала иконописачка радионица, и заједно са монахињама откривала тајне заната.

Ружица је до сада осликала иконостас у цркви свети Рафаило Банатски у Планишћу, храму свете Марине у Делиблатској пешчари, који је и једина црква брвнара у Војводини, као и иконостас у цркви светог Николе у Брезови. Овај последњи је, уједно, и њен најрепрезентативнији рад. Часне двери које је рестаурирала, осликала и позлатила, датирају из 14. века и налазе се под заштитом Завода за заштиту споменика. Владика Хризостом дао је благослов да се овај иконостас рестаурира.

После десет самосталних изложби и више од 15 заједничких са међународним учешћем, потврда о значају њеног рада стигла је из Њујорка где је недавно приредила самосталну изложбу у галерији српске православне цркве.

– Када сам добила позив да свој рад представим у изложбеном простору нашег храма у Америци, била сам одушевљена. То је знак да моје иконе не познају границе и потврда да налазе пут до верујућих на било којој страни света – каже Ружица, а после Њујорка очекује пресељење изложбе у Бостон. ■

Н. А.

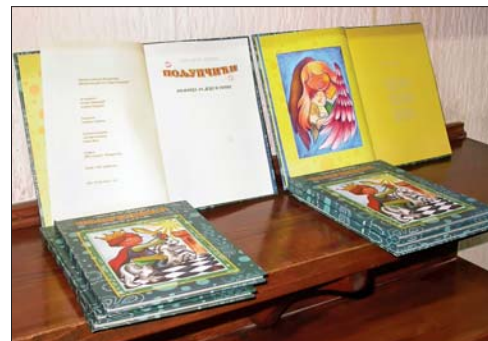

Збирка песама
Миодрага Лекића

ПОКЛОН ДЕЦИ

Песме сабране у збирци за децу „Пољупчићи“, Миодраг Лекић писао је од младости. Посветио их је свој деци, али посебно тек рођеном унуку Дамјану.

Лекић је каријеру започео као стипендиста „Бека“ за модни дизајн, затим је уписао Правни факултет у Крагујевцу, али га је живот, ипак, повео ка војној служби. Као војни намештеник у војсци је на разним дужностима већ тридесет и једну годину. Тренутно је запослен у 205. складишту у Младеновцу, али ништа

од тога није га одвојило од прве љубави – писања.

– Када је моја ћерка била мала често сам јој читао књиге за децу. Када би нестало прича и песама, ја сам их измишљао. Доста тих песама и прича нашло се баш у збирци „Пољупчићи“. Одувек ми је било најлепше да некоме поклоним књигу или да му посветим песму коју бих ја написао – каже Лекић.

Објављивање збирке помогао је Културни центар Младеновац, рецензију књиге написала је професор Јасмина Чабрило, а богатим илустрацијама „Пољупчиће“ је украсио Зоран Фила.

На промоцији у Младеновцу, о збирци су осим аутора говорили и рецензент и илустратор књиге, а све је пригодно пропраћено рецитовањем песама и културно-уметничким програмом музичке школе „Стеван Христић“. ■

Н. Д.

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ

1 – 15. јул

✠ Православни

- 3. јул – Преподобни Наум Охридски
- 5. јул – Преподобна Анастасија Српска
- 7. јул – Рођење светог Јована Претече – Ивањдан
- 11. јул – Свети новомученици Дабробосански и Милешевски
- 12. јул – Свети апостоли Петар и Павле – Петровдан
- 14. јул – Свети мученици и бесребреници Козма и Дамјан

✠ Римокатолички

- 1. јул – Пресвето Срце Исусово
- 2. јул – Пречисто Срце Маријино
- 5. јул – Св. Ђирил и Метод, славенски апостоли

☾ Муслимански

- 15. јул – Lejletu-l-berat

СВЕТИ АПОСТОЛИ ПЕТАР И ПАВЛЕ

Свети апостол Петар рођен је у Витсаиди, био је рибар и прво се звао Симон. Господ му је дао име Киф или Петар. Он је први од ученика јасно изразио веру у Господа Исуса Христа рекавши: „Ти си Христос, син Бога живог“. Његова се вера постепено утврђивала, јер када је Господ изведен пред суд, Петар га се три пута одрекао, али се касније тешко покајао и постао неустрашиви проповедник Јеванђеља.

После једне његове беседе три хиљаде људи се преобратило у хришћанску веру. Проповедао је у Палестини, Малој Азији, Илирику, Италији. Помагао је и вером исцељивао људе.

По заповести цара Нерона Петар је запет на крст, а он сам је молио целате да га распну главом окренутом на доле, сматрајући себе недостојним да умре као његов Господ.

Свети апостол Павле рођен је у Тарсу и звао се Савле. Био је фарисеј и прогонитељ хришћана. Када се чудесно преобратио у веру постао је апостол и ватрени поборник и проповедник Јеванђеља. Много је страдао и стрпљиво подносио муке говорећи: „Не живим ја, него Христос живи у мени“.

Посечен је у Риму у време цара Нерона. ■

1. јул

Дан Ваздухопловног завода „Мома Станојловић“. Обележава се у знак сећања на дан када је 1916. у Микри поред Солуна формирана „Аеропланска радионица“ српске војске. Од 1. јануара 1973. године радионица је лоцирана на аеродрому Батајница, а од 13. децембра 1976. године носи назив „Мома Станојловић“.

1. јул 1807.

Код села Малајница у источној Србији вођена је битка у којој је око 2100 српских устаника и око 1000 руских добровољаца потукло око 5000 турских војника.

1. јул 1991.

Престаје да постоји Варшавски уговор, чиме престаје и блоковска подела света.

2. јул 1882.

Донет Закон о грбу Краљевине Србије. Грб је урађен тако да се на њему види да Немањини двоглави орао и грб Кнежевине Србије укомпоновани су у нови грб Краљевине Србије. Грб је у Бечу изradio барон Штрел.

3. јул 1940.

Француско-британски сукоб у поморској бази Мерс Ал-Кебир у Оранском заливу. У тежњи да после капитулације Француске спречи да њена морнарица доспе у руке нацистичкој Немачкој, британски војни састав је у оквиру операције „Катапулт“ напао француску ескадру. У тој борби Французи су изгубили 2 бојна брода, 1 разарач и 1279 људи.

9. јул 1791.

Вођена битка код тврђаве Мачин (Мачин), Румунија, између Руса и Турака. Руске снаге (око 30000) уз садејство дунавске флотиле (око 50 бродова) савладале су отпор турске војске (око 60 000) и заузеле тврђаву.

9. јул 1913.

Завршена једна од највећих и одлучујућих битака у Другом балканском рату, вођена је између српске

и бугарске војске на реци Брегалници од 30. јуна до 9. јула 1913. Овом битком је решен исход Другог балканског рата у корист Краљевине Србије. Срби су имали 16.200 погинулих и рањених, од чега 11.350 у Трећој армији, а Бугари око 25.000. Обе стране претрпеле су знатне губитке и од колере, коју су Бугари пренели од Турака.

12. јул

Дан Друге бригаде Копнене војске. Обележава се у знак сећања на победу српских устаника под командом Карађорђа Петровића над Турцима у боју код Краљева 1805. године.

13. јул 1878.

Уз учешће представника Немачке, Аустро-Угарске, Француске, Велике Британије, Италије, Русије и Турске, завршио је заседање Берлински конгрес. Одлукама конгреса Кнежевина Србија постала је независна држава и територијално проширена на нишки, пиротски, врањски и топлички округ. Одлукама конгреса Аустро-Угарска је добила право да окупира Босну и Херцеговину, као и дозволу да држи своју војску у гарнизонима у Рашкој области.

15. јул 1944.

Америчка 5. флота (130.000 људи, 535 бродова, 2.000 авиона) кренула у освајање Маријанских острва. До 2. августа 1944. америчке снаге овладале су острвима Сајпан, Гвам и Тинијан, пробиле јапански унутрашњи одбрамбени појас с мора и образовале базе за надирање ка Филипинима и Јапану. ■

Припрема мр Миљан МИЛКИЋ

Четврто спортско првенство Војске Србије

Физичка обука пом

Победник у укујном џласману је екипа Команде за обуку

У одличној организацији Ваздухопловства и ПВО, на теренима Војне академије је од 20. до 24. јуна одржано Четврто спортско првенство Војске Србије

Војно спортско првенство отворио је и затворио начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, истичући да савремена искуства потврђују да је физичка способност неопходан услов изградње оперативних и функционалних спо-

собности сваке војске, а да важан део у припремама за извршавање задатака чине физичка обука и спортска такмичења.

На свечаном отварању, поред представника Министарства одбране и Војске Србије, гости су били промотери војног спорта Аца Ковачевић, промотер фудсала, Вук Рашовић, промотер џудоа, Слободан Бранковић, промотер атлетике, Ивана Горановић, промотер оријентиринга и представници Олимпијског комитета Србије Ђорђе Вишацки и Обрад Стевановић, који је уједно и промотер стрељаштва.

У току првенства снагу, издржљивост, прецизност и вештину одмериле су екипе Министарства одбране, Генералштаба, Копнене војске, Ваздухопловства и ПВО и Коман-

Победник у војном вишебоју је ђошћоручник Бранислав Тошић из Ваздухопловства и ПВО

ера границе

СПОМЕН-МЕДАЉА МИШЕЛУ ВАН МЕРСУ

Свечаном отварању присуствовао је пуковник холандске војске у пензији Мишел ван Мерс, бивши генерални секретар Међународног савета за војне спортове – CISM, коме је генерал Милоје Милетић уручио Војну спомен медаљу за изузетан допринос систему одбране Републике Србије.

де за обуку. Више од 400 припадника Министарства одбране и Војске Србије такмичило се у војном вишебоју, стрељаштву, оријентирингу, џудоу, атлетици, одбојци и фудзалу. Ове го-

ВРЕДНИ РЕЗУЛТАТИ

Професионални војник То-ман Калезић из Команде за обуку освојио је две златне медаље у атлетици, на 100 метара и 4x400 метара.

Потпоручник Сава Ковачевић Сава из Команде за обуку освајач је златне медаље у бацању бомбе са изузетним резултатом и освајач бронзане медаље у скоку у даљ.

Наташа Јовановић из Генералштаба освојила је две златне медаље у стрељаштву, у појединачној и екипној конкуренцији.

Кадет Оливер Милановић из Министарства одбране има две сребрне медаље у појединачној конкуренцији и златну медаљу екипно у оријентирингу.

дине први пут је реализовано промотивно такмичење у тенису које је окупило 20 такмичара.

У војном вишебоју, стрељаштву, џудоу и атлетици најуспешнији су били припадници Команде за обуку.

У фудзалу најбољи пласман остварила је екипа Ваздухопловства и ПВО.

Копнена војска била је најбоља у одбојци, док је екипа Генералштаба заузела прво место у оријентирингу.

На спортском првенству такмичиле су се и припаднице Министарства одбране и Војске Србије у стрељаштву и оријентирингу. Такмичарке Генералштаба биле су најбоље у гађању пиштољем, припаднице Копнене војске у гађању аутоматском пушком, а женска екипа Министарства одбране у оријентирингу.

Прво место у укупном пласману и прелазни пехар првака спортског првенства Војске Србије освојила је екипа Команде за обуку. На победничком постољу, пехар је примио потпуковник Данило Симоновић из Команде за обуку, који је и руководио припремама најуспешније екипе на овом спортском првенству.

Друго место заузела је екипа Копнене војске, док је треће место припало екипи Генералштаба Војске Србије. Награда за фер плеј припала је Ваздухопловству и ПВО. ■

Горан ЧЕГАР
Сергеј КОМНЕНИЋ

Најуспешнија у фудзалу је екипа Ваздухопловства и ПВО

Физичка обука и спорт у војсци

Нови стандарди

У организацији Управе за обуку и доктрину ГШ ВС (Ј-7) одржана је Стручна расправа о достигнутом степену развоја и управљања физичком обуком и спортом у Војсци Србије, у којој су учествовали најстручнији људи за те делатности у Министарству одбране и Генералштабу и референти за физичку обуку у Копненој војсци, ВиПВО, Команди за обуку, Гарди и Војној академији

Расправљајући о стању физичке обуке и спорта у јединицама ВС и примени Упутства за физичку обуку у планирању, организовању и извођењу физичке обуке, учесници скупа истакли су да је недавно тестирање достигнутог нивоа физичке способности професионалних војних лица по новим стандардима, поред добрих резултата, показало и неке слабости. Оне су настале, углавном, због недовољне посвећености физичком оспособљавању, односно због слабог присуства на јутарњем вежбању, редовним часовима физичке обуке, спортским данима и другим облицима физичког вежбања који се, однедавно, практикују у јединицама и установама Војске.

У уводном реферату капетан Предрог Зељковић из Управе за обуку и доктрину истакао је да су током последње две године уложени значајни напори за промену стања физичке способности припадника Војске Србије, који је у претходном периоду, према свим параметрима био доста низак.

Са становишта оперативне и функционалне способности јединица, промена стања физичких способности професионалних војних лица постао је наш основни задатак. Зато смо средином 2009. године израдили Приручник за подизање физичких способности професионалних војних лица, с планом мера за његово остваривање, програмом физичког вежбања и стандардом за оцењивање способности. На резултате нисмо дуго чекали. Повећана је улога референата за физичку обуку, јутарњим вежбањима почиње сваки радни дан, у јединицама се свакоднев-

Усклађивање обавеза

У расправи је указано на проблем великог броја ванпланских задатака који многе припаднике Војске онемогућавају да присуствују часовима физичке обуке и спречавају неопходно континуирано вежбање. То се, касније, недовољно одражава на оцену физичке способности, која улази у службену оцену и тако онемогућава или отежава напредовање онима који су, заправо, најангажованији на својим функционалним задацима.

но, а у командама бар три пута недељно, реализују и часови физичке обуке. У неким се организују и спортски дани. Све то потврђује да се физичкој обуци у Министарству одбране и Војсци Србије поклања знатно већа пажња него раније – рекао је капетан Зељковић.

Пуковник Звонко Остојић из Команде Копнене војске истакао је да је вредан пажње утисак да су одељења и водови чији командири постижу боље резултате на физичкој провери обично бољи и у укупним резултатима од јединица чији командири у физичкој обуци постижу слабије резултате.

Мајор Небојша Добријевић из ВиПВО нагласио је да бројни задаци, редовни и ванплански, знатно отежавају континуирано присуство на часовима физичке обуке, што онемогућава постизање бољих резултата на тестирању и достизање стандарда прописаних Упутством.

Потпуковник Данило Симоновић из Команде за обуку истакао је да присутност на часовима физичке обуке у центрима за обуку знатно повећана, док се, према речима мр Радоја Роглића, у Гарди томе придаје велики значај.

Говорећи о условима за реализацију физичке обуке у јединицама Војске Србије, учесници у расправи истакли су да је у многим касарнама слабо развијена инфраструктура за физичку обуку, а у неким јединицама нема ни довољно стручних извођача те врсте обуке. Ипак, како је нагласио пуковник Бошко Зорић, из Управе за обуку и доктрину, стање се мења на боље.

Истичући да је, професионализацијом војске, у Министарству одбране и Војсци Србије дат знатно већи значај физичкој оспособљености професионалних војних лица, а то значи и физичкој обуци, као интегралном делу обуке, учесници у расправи закључили су да ће предстојећа потпуна и свеобухватна анализа резултата постигнутих на првом тестирању физичке способности у јединицама, према новим стандардима, дати одговор на многа постављена питања и решити бар неке недоумице. ■

Душан ГЛИШИЋ

Осми „Меморијал хероја Тепића“

Сомборци најуспешнији

Победници релија са бригадним генералом Данком Јовановићем и поручником Александром Тејићем после уручивања пехара

Иако су специјални испити вожени на истом полигону као прошле године (паркинг Ваздухопловног завода „Мома Станојловић“ у Батајници), многим такмичарима искуство са прошло-годишњег релија, изгледа, није много помогло у жељи да се домогну највишег пласмана. По свему судећи, прилично се грешило на испитима спретности који су, истини за вољу, у појединим деловима били доста тешки, тако да су захтевали изузетну вештину и брзину реаговања, посебно када је требало (од)возити два пуна круга.

Била је то још једна прилика да такмичари покажу колико су спретни када се нађу за управљачем моторног

Најуспешнијим такмичарима у класи возила до 1200 кубика признања је уручио пуковник Милош Баковић

Капитен победничке екипе Душан Пејровић пехар је примио из руку угледног привредника Максе Ђукића

Најуспешнији такмичари

1. Александар Дробина (Сомбор),
2. Зоран Павков (Сомбор),
3. Борислав Исаков (Панчево),
4. Слободан Јаковљевић (Ужице),
5. Марјан Митричевић (Земун)

Првопласирана такмичарка је Милена Петковић (Београд).

возила и колико брзо могу и умеју да реагују у тренуцима у којима су не само секунде, него и десетинке важне за освајање једног од прва три места у класи и у генералном поретку.

Победнику у класи возила са моторима запремине до 1.200 кубика – Зорану Павкову из Сомбора, пехар је уручио пуковник Милош Баковић из Управе за логистику (Ј-4). Првопласирани такмичар у класи возила преко 1.200 кубика, Александар Дробина из Сомбора, пехар је примио из руку поручника Александра Тепића, сина народног хероја Милана Тепића.

Најпрестижније признање, велики пехар релија, свеукупном победнику Александру Дробини уручио је бригадни генерал др Данко Јовановић, председник Организационог одбора, док је вредне награде најуспешнијим појединцима поделио Максо Ђукић, директор и власник београдске „Центротехнике“ и потпредседник Уније послодаваца Србије. ■

В. РИСТИЋ
Снимио И. ИВАНОВ

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

КОНКУРС

за попуну радних места у Центру
војномедицинских установа
Београд, пријемом лица из
грађанства у својству војних
службеника и војних
намештеника

1. један (1) фармацеут – биохемичар, С2С (ВСС);
2. један (1) лекар - специјалиста неурологије, С2С (ВСС);
3. два (2) возача, ВКВ;
4. три (3) лабораторијска техничара, ССС;
5. један (1) електроинсталатер, КВ;
6. један (1) инсталатер водовода и канализације, КВ;

7. један (1) молер – фарбар, КВ;
8. један (1) руковалац парних котлова са АТК, КВ;
9. три (3) радника за спремање просторија, ПКВ.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да су кандидати држављани Републике Србије;
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци;
- да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да су здравствено способни за дужности у Министарству одбране и Војсци Србије.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- за радно место под редним бројем 1. завршен Фармацеутски факултет, положен стручни испит;
- за радно место под редним бројем 2. завршен Медицински факултет и

- специјализација из неурологије – неуропсихијатрије, положен стручни испит;
- за радно место под редним бројем 3. ВКВ радник саобраћајне струке, возачка дозвола „Б” и „Ц” категорије;
- за радно место под редним бројем 4. завршена Средња медицинска школа, смер лабораторијски техничар, положен стручни испит;
- за радно место под редним бројем 5. неопходан образовни профил КВ радник електро струке;
- за радно место под редним бројем 6. неопходна школа за КВ раднике, занимања инсталатер водовода и канализације;
- за радно место под редним бројем 7. неопходан образовни профил КВ радник грађевинске струке;
- за радно место под редним бројем 8. завршена средња школа усмереног образовања, образовног профила руковалац парних котлова са положеним испитом за руковање котловима са АТК;
- за радно место под редним бројем 9. завршена основна школа.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

КОНКУРС

за попуну радних места у
Техничком ремонтном заводу
НХ „Ђурђе Димитријевић – Ђура“
Крагујевац, пријемом лица из
грађанства у радни однос на
одређено време:

1. један (1) конструктор-технолог, ВСС, ЕС 62179 и
2. један (1) конструктор хидраулике и пнеуматике, ВСС, ЕС 62179.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да су кандидати држављани Републике Србије,

- да су здравствено способни за службу у Војсци Србије,
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- да су кандидати (мушког пола) одслужили војни рок са оружјем.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- За радно место на редном броју 1:
 - завршен Машински факултет – смер производно машинство или машинске конструкције,
 - знање енглеског језика,
 - знање рада на рачунару: програмски пакет Office и 3D моделирање (CAD),
 - радно искуство на пословима конструкције алата од најмање 1 године.
- За радно место на редном броју 2:
 - завршен Машински факултет – смер процесна техника,
 - знање енглеског језика,

- знање рада на рачунару: програмски пакет Office и 3D моделирање (CAD),
- радно искуство на пословима конструкције хидрауличних и пнеуматских инсталација од најмање 1 године.

У поступку пријема по огласу предвиђена је провера знања енглеског језика, провера знања рада на рачунару и провера психофизичких способности кандидата које комисија за пријем уврсти у ужи избор.

Пре пријема у радни однос за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност, биће извршена безбедносна провера.

Уз молбу кандидати прилажу следећа документа:

- пријаву са биографијом и наводима о досадашњем радном искуству,
- оригинал или оверену фотокопију уверења о држављанству,
- доказ о завршеној школи или стеченом звању,

Сагласно одредбама члана 125. Закона о Војсци Србије, између кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, првенство под једнаким условима има супружник, односно члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност биће извршена безбедносна провера.

Сва примљена лица која се први пут примају у службу на неодређено време у државном органу подлежу пробном раду у трајању од 6 (шест) месеци. Пробни рад прати њихов претпостављени, који ће по окончању истог надлежном руководиоцу дати писано мишљење о томе да ли је примљени војни службеник и војни намештеник

– извод из матичне књиге рођених,

– уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак,

– уверење надлежног органа МУП-а да кандидат није кривично осуђиван и

– потврда о регулисаној војној обавези под оружјем (за кандидате мушког пола),

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

Молбу са траженим прилозима доставити на адресу: **ТЕХНИЧКИ РЕ-МОНТНИ ЗАВОД, 34000 КРАГУЈЕВАЦ**, са назнаком „За пријем лица по огласу“.

Неблаговремене и некомплетне молбе неће бити разматране.

Рок за подношење молби за пријем је 15 (петнаест) дана од дана објављивања. ■

задовољио на пробном раду. Лицу које не задовољи на пробном раду отказује се радни однос без права на новчану накнаду због отказа.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

– CV или кратку биографију;
– оверену фотокопију дипломе о стеченом образовању (оверену у суду или општини);

– оверену фотокопију доказа о положеном стручном испиту (оверену у суду или општини);

– фотокопију радне књижице;

– фотокопија возачке дозволе (за кандидате који конкуришу на радно место под редним бројем 3.);

– за радно место под редним бројем 3. потврда о радном искуству возача;

– уверење о држављанству (не старије од шест месеци);

– извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старије од шест месеци);

– уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);

– уверење надлежног МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не старије од шест месеци);

– уверење државног органа у којем је кандидат био у служби да му радни однос у државном органу није престајао због теже повреде дужности из радног односа.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, кон-

курсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остале преписке упућују се кандидату на адресу коју наведе у пријави за јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и са садржајем исте биће упознати сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса подносе молбу са наведеном документацијом по конкурс, достављањем поштом препоручено на адресу:

**Центар војномедицинских установа Београд,
Пастерова 3, Београд,
са значком „За конкурс
за пријем у службу“**

или лично у канцеларију деловодства Управе ЦВМУ Београд, 3 спрат, канцеларија 309, од 11.00 до 14.00 часова.

У пријави за конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство кандидата, подаци о посебним знањима и вештинама и доказ у смислу члана 125. Закона о Војсци Србије.

Рок за подношење пријава за пријем на службу је 15 (петнаест) дана од дана објављивања конкурса.

Неблаговремене, недопуштене, некомплетне и непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће се узимати у разматрање и биће одбачене закључком против кога се може изјавити жалба.

Додатне информације могу се добити на број телефона: 011/3203-564 ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

КОНКУРС

за попуну радних места у Војномедицинском центру Нови Сад,
пријемом лица из грађанства у својству војних службеника и војних
намештеника

НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ:

1. један (1) лекар – специјалиста радиологије, С2С (ВСС),
2. један (1) лекар – специјалиста урологије, С2С (ВСС),
3. један (1) лекар – специјалиста неурологије, С2С (ВСС),
4. један (1) лекар – опште медицине, С2С (ВСС),
5. један (1) лабораторијски техничар, ССС,
6. два (2) радиолошка техничара, С1С (ВШС),
7. један (1) радиолошки техничар, ССС,
8. један (1) стоматолошки техничар, ССС,
9. један (1) берберин, КВ,
10. један (1) механичар за возила точкаше (уједно возач), КВ,
11. један (1) кувар, КВ,
12. два (2) радника за спремање просторија, ПКВ.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да су кандидати држављани Републике Србије;
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци;
- да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да су здравствено способни за дужности у Министарству одбране и Војсци Србије.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- за радно место под редним бројем 1. завршен Медицински факултет и специјализација из радиологије, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 2. завршен Медицински факултет и специјализација из урологије, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 3. завршен Медицински факултет и специјализација из неурологије – неуропсихијатрије, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 4. завршен Медицински факултет, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 5. завршена Средња медицинска школа, смер лабораторијски техничар, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 6. завршена Виша медицинска школа, смер радиолошки техничар, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 7. завршена Средња медицинска школа, смер радиолошки техничар, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 8. завршена Средња медицинска школа, смер стоматолошки техничар, положен стручни испит;

– за радно место под редним бројем 9. неопходна школа за КВ раднике, занимање берберин-фризер;

– за радно место под редним бројем 10. неопходна школа за КВ раднике, занимање механичар за возила точкаше и положене „Б“ категорије;

– за радно место под редним бројем 11. неопходна школа за КВ раднике, занимање кувар;

– за радно место под редним бројем 12. завршена основна школа.

Сагласно одредбама члана 125. Закона о Војсци Србије, између кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, првенство под једнаким условима има супружник, односно

члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност биће извршена безбедносна провера.

Сва примљена лица која се први пут примају у службу на неодређено време у државном органу подлежу пробном раду у трајању од 6 (шест) месеци. Пробни рад прати њихов претпостављени, који ће по окончању истог надлежном руководиоцу дати писано мишљење о томе да ли је примљени војни службеник и војни намештеник задовољио на пробном раду. Лицу које не задовољи на пробном раду отказује се радни однос без права на новчану накнаду због отказа.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

- CV или кратку биографију;
- оверену фотокопију дипломе о стеченом образовању (оверену у суду или општини);
- оверену фотокопију доказа о положеном стручном испиту (оверену у суду или општини);
- фотокопију радне књижице;
- уверење о држављанству (не старије од шест месеци);
- извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старије од шест месеци);
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);
- уверење надлежног МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не старије од шест месеци);
- уверење државног органа у којем је кандидат био у служби да му радни однос у државном органу није престајао због теже повреде дужности из радног односа.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остале преписке упућују се кандидату на адресу коју наведе у пријави за јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и са садржајем исте биће упознати сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса подносе молбу са наведеном документацијом по конкурс, достављањем поштом препоручено на адресу:

Војномедицински центар Нови Сад, Трг Владике Николаја бр. 5, Петроварадин-Нови Сад, са знаком „За конкурс за пријем у службу“

или лично у канцеларију деловодства Управе ВМЦ Нови Сад, од 09.00 до 14.00 часова.

У пријави за конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство кандидата, подаци о посебним знањима и вештинама и доказ у смислу члана 125. Закона о Војсци Србије.

Рок за подношење пријава за пријем на службу је 15 (петнаест) дана од дана објављивања конкурса.

Неблаговремене, недопуштене, некомплетне и непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће се узимати у разматрање и биће одбачене закључком против кога се може изјавити жалба. ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

КОНКУРС

за попуну радних места у Војној болници Ниш, пријемом лица из грађанства у својству војних службеника

НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ:

1. један (1) лекар – специјалиста пнеумфтизиологије, С2С (ВСС),
2. један (1) лекар – специјалиста психијатрије, С2С (ВСС),
3. један (1) дијететичар, С2С (ВСС),
4. два (2) виша радиолошка техничара, С1С (ВШС),
5. пет (5) медицинских техничара – општег смера, ССС,
6. један (1) лабораторијски техничар – биохемијског смера, ССС,
7. један (1) молер фарбар, ВКВ,
8. један (1) радник за спремање просторија, ПКВ.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да су кандидати држављани Републике Србије,
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- да су здравствено способни за дужности у Министарству одбране и Војсци Србије,
- да им раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа,

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- За радно место под редним бројем 1: завршен медицински факултет и специјализација из пнеумфтизиологије, положен стручни испит;
 - За радно место под редним бројем 2: завршен медицински факултет и специјализација из психијатрије, положен стручни испит;
 - За радно место под редним бројем 3: одговарајући факултет са стеченим звањем дијететичар – смер дијететичар;
 - За радно место под редним бројем 4: завршена виша медицинска школа – смер радиолошки, положен стручни испит;
 - За радно место под редним бројем 5: завршена медицинска школа, медицински техничар општег смера, положен стручни испит;
 - За радно место под редним бројем 6: завршена медицинска школа – лабораторијски техничар биохемијског смера, положен стручни испит;
 - За радно место под редним бројем 7: ВКВ радник молер-фарбар, или ВКВ радник стручно оспособљен за послове молер-фарбара;
 - За радно место под редним бројем 8: завршена школа основног образовања и одговарајуће стручно оспособљавање уз рад, односно непотпуна средња школа.
- Сагласно одредбама члана 125. Закона о Војсци Србије, између кандидата који испуњавају опште и посебне услове конкурса, првенство под једнаким условима има супружник, односно члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања.
- Пре пријема у радни однос, за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову писану сагласност биће извршена безбедносна провера.

Сва примљена лица која се први пут примају у службу на неодређено време у државном органу подлежу пробном раду у трајању од 6 (шест) месеци. Пробни рад прати њихов претпостављени, који ће по окончању истог надлежном руководиоцу дати писано мишљење о томе да ли је примљени војни службеник и војни намештеник задовољан на пробном раду. Лицу које не задовољи на пробном раду отказује се радни однос без права на новчану накнаду због отказа.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

- CV или кратку биографију;
- оверену фотокопију дипломе о стеченом образовању (оверену у суду или општини);
- оверену фотокопију доказа о положеном стручном испиту (оверену у суду или општини);
- фотокопију радне књижице;
- уверење о држављанству (не старије од шест месеци);
- извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старије од шест месеци);
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од шест месеци);
- уверење надлежног МУП-а да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање 6 (шест) месеци (не старије од шест месеци);
- уверење државног органа у којем је кандидат био у служби да му радни однос у државном органу није престајао због теже повреде дужности из радног односа.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за при-

јем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остале преписке упућују се кандидату на адресу коју наведе у пријави за јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата доноси надлежни старешина и са садржајем исте биће упознати сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса подносе молбу са наведеном документацијом по конкурс, достављањем поштом препоручено на адресу:

**Војна болница Ниш,
Булевар др Зорана Ђинђића бб,
Ниш, са назнаком „За конкурс за
пријем у службу“**

или лично у канцеларију деловодства Војне болнице Ниш, од 11.00 до 14.00 часова.

У пријави за конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство кандидата, подаци о посебним знањима и вештинама и доказ у смислу члана 125. Закона о Војсци Србије.

Рок за подношење пријава за пријем на службу је 15 (петнаест) дана од дана објављивања конкурса.

Неблаговремене, недопуштене, некомплетне и непотпуне пријаве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин неће се узимати у разматрање и биће одбачене закључком против кога се може изјавити жалба. ■

**МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ**
расписује

допуну интерног КОНКУРСА

**за доделу стипендија
професионалним припадницима
Војске Србије за усавршавање
и државним службеницима
Министарства одбране за додатно
образовање на ванредним студијама
другог и трећег степена на
факултетима у грађанству**

Интерни конкурс за доделу стипендија професионалним припадницима Војске Србије за усавршавање и државним службеницима Министарства одбране за додатно образовање на ванредним студијама другог и трећег степена на факултетима у грађанству објављен у магазину „Одбрана“ број 138 од 15. јуна 2011. године допуњује се по следећем:

**1) СТУДИЈЕ II СТЕПЕНА
Б) ДИПЛОМСКЕ АКАДЕМСКЕ
СТУДИЈЕ – МАСТЕР**

**1. ОБРАЗОВНО-НАУЧНО ПОЉЕ
ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НАУКА**

1.3. Област Организационе науке (1 кандидат) за следећи смер-усмерење:

Менаџмент и организација (1 кандидат).

В) СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ У ЗДРАВСТВЕНОЈ СТРУЦИ

**1. ОБРАЗОВНО-НАУЧНО ПОЉЕ
МЕДИЦИНСКИХ НАУКА**

1.1 Област: Медицинске науке (7 кандидата) за следеће смерове-усмерења:

- Педијатрија (1 кандидат),
- Гинекологија (1 кандидат),
- Спортска медицина (1 кандидат),
- Фармакоэкономија (1 кандидат),
- Ургентна медицина (3 кандидата),

Остала обавештења у вези са конкурсом могу се добити у Управи за кадрове, на телефон: 23-691, односно 011/3201-691. ■

ВОЈНОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЈА
расписује

КОНКУРС

За избор и реизбор лица у наставничка, научна
и сарадничка звања Војномедицинске академије у Београду

а) И з б о р – на формацији ВМА

1. Једног наставника за предмет АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА СА РЕАНИМАТОЛОГИЈОМ у звање редовног професора

2. Једног наставника за предмет ПСИХИЈАТРИЈА у звање редовног професора

3. Једног наставника за предмет ТОКСИКОЛОШКА ХЕМИЈА у звање редовног професора

4. Једног наставника за предмет МЕДИЦИНСКА БИОХЕМИЈА у звање редовног професора

5. Три наставника за предмет ИНТЕРНА МЕДИЦИНА у звање ванредног професора

6. Једног наставника за предмет ПАТОЛОГИЈА у звање ванредног професора

7. Једног наставника за предмет МЕДИЦИНА РАДА у звање ванредног професора

8. Једног наставника за предмет ХИРУРГИЈА у звање доцента

9. Једног сарадника за предмет ИНТЕРНА МЕДИЦИНА у звање асистента.

б) Реизбор – на формацији ВМА

10. Једног наставника за предмет ФАРМАЦЕУТСКА ТЕХНОЛОГИЈА у звање ванредног професора

11. Једног наставника за предмет ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА у звање доцента

12. Једног наставника за предмет ИНТЕРНА МЕДИЦИНА у звање доцента

13. Три сарадника за предмет ПЛАСТИЧНА И РЕКОНСТРУКТИВНА ХИРУРГИЈА у звање асистента

14. Једног сарадника за предмет ИНТЕРНА МЕДИЦИНА у звање асистента

15. Једног сарадника за предмет ФАРМАКОЛОГИЈА у звање асистента

УСЛОВИ КОНКУРСА

На конкурс се могу јавити професионални припадници Војске Србије на служби у Војномедицинској академији која испуњавају ове услове:

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА

– да су завршили одговарајући факултет и здравствену специјализацију за предмет за који конкуришу, да испуњавају услове прописане Законом о војним школама и војним научноистраживачким установама и ближе услове дефинисане Одлуком Наставно-научног већа Војномедицинске академије број 8/491 од 27.12.2007. године за избор или реизбор у одговарајуће наставно, научно или сарадничко звање;

– да су у последња два периода оцењивања оцењена службеном оценом најмање „врло добар“;

– да се против њих не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности односно који нису осуђивани за таква дела казном затвора дуже од шест месеци;

– Предност при избору имају кандидати који имају више објавље-

них научних и стручних радова из области предмета за који конкуришу.

НАЧИН КОНКУРСАЊА

Молбе се подносе Војномедицинској академији Београд, Црнотравска број 17 (преко деловодства).

Уз молбу се прилаже:

– оверена фотокопија дипломе о завршеном факултету;

– оверена фотокопија дипломе о стеченом називу специјалисте за предмет за који се бира

– оверена фотокопија дипломе магистра и/или доктора наука;

– копија службене оцене за два последња периода оцењивања;

– списак објављених стручних и научних радова са радовима у прилогу;

– попуњен образац о испуњености услова за избор/реизбор у звање (потписан од стране шефа матичне Катедре);

– потврда да није осуђиван;

– оцену Катедре о способности за наставни рад по Одлуци Наставно-научног већа ВМА број 8/491 од 22.01.2008. године.

Фотокопије докумената се оверавају код персоналног органа јединице – установе у којој је кандидат на служби.

Непотпуне и неблаговремено достављене молбе неће се разматрати.

Конкурс је отворен 30 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“.

Све информације могу се добити у Секретаријату Наставно-научног већа ВМА на телефон 2661-122, локал 26-384. ■

ИЗАБРАНА ПАРТИЈА ИЗУЗЕТАН РЕЗУЛТАТ

Сакаев – Морозович
Кишињев, 1998.

1. д4 д5 2. ц4 ц6 3. Сф3 Сф6 4. Сц3 дц4 5. а4 Лф5

То што се догодило у Кишињеву (Молдавија) заиста је сензација.

Пред крај двадесетог века двадесетогодишњи младић Александар Морозович, иначе руски велемајстор, освојио је прво место на турниру 12. категорије (просечан рејтинг 2.541) са три поена предности (8,5 из 9). Тиме је остварио резултат, који је мерен бројкама Арпада Елоа вредео 2.979 рејтинг-бодова, што је било знатно изнад рејтинга свих играча света, па и светског првака. Можда бројке у рејтинг-листи ипак не говоре све о снази појединих играча, можда је ово био тре-

нутни блесак једног несумњиво јаког играча, али је чињеница да тако нешто до тада није било забележено.

Партија је почела потезима карактеристичним за Словенску одбрану, а Константин Сакаев (познат нашим шахистима са бројних турнира у Југославији) примењује Алехинову варијанту коју препознајемо по петом потезу.

6. Се5 Сбд7 7. Сц4 Дц7 8. г3 е5 9. де5 Се5 10. Лф4 Сфд7 11. Лг2

Јасно је да су актери одлични познаваоци овог отварања и све што су до сада одиграли важи као најбоље што се данас игра. Иако играју опрезно, партија је живахна.

11...ф6 12. 0-0 Сц5

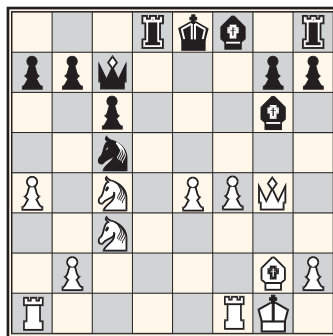
Морозович зна да је ту без успеха испробано и 12...Ле6.

13. е4 Лг6 14. Ле5

Не располажемо податком о стању на сатовима, али је можда бели имао на располагању и потез 14. Се5. Лако је сада критиковати играча који је партију изгубио. Уосталом, партија и није изгубљена због тог потеза.

14...фе5 15. ф4 Тд8 16. Дг4 еф4 17. гф4

Бели има више простора.

Бели: Кг1, Дг4, Та1, Тф1, Лг2, Сц3, Сц4, а4, б2, е4, ф4, х2
Црни: Ке8, Дц7, Тд8, Тх8, Лф8, Лг6, Сц5, а7, б7, ц6, г7, х7

17...Сд3

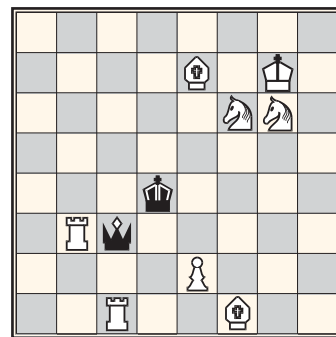
Црни „пипа“ слабо поље б4, а намерава да темпом изврши рокаду и склони краља из центра.

18. Кх1 Лц5 19. ф5 Лф7 20. е5 Храбра жртва фигуре, али се показује да је некоректна.

20...Лц4 21. ф6 Де5 22. Тф5 Де6 23. фг7 Тг8 24. Дх5 Дг6 25. Де2 Ле7 26. Тф8 Тф8 27. гф8Д Кф8 28. Ле4 Дф7

0:1

ПРОБЛЕМ Ј. ПЛАХУТКА, 1868

Бели: Кг7, Тб3, Тц1, Ле7, Лф1, Сф6, Сг6, е2

Црни: Кд4, Дц3

Мат у два потеза.

1. Тц2!

Изнуђено је 1...Ке3, после чега је 2. Лц5 мат.

На 1...Кц4 2. Т264 мат.

На 1...Дц2 2. е3 мат.

На 1...Дб3 2. Лц5 мат.

Припремио

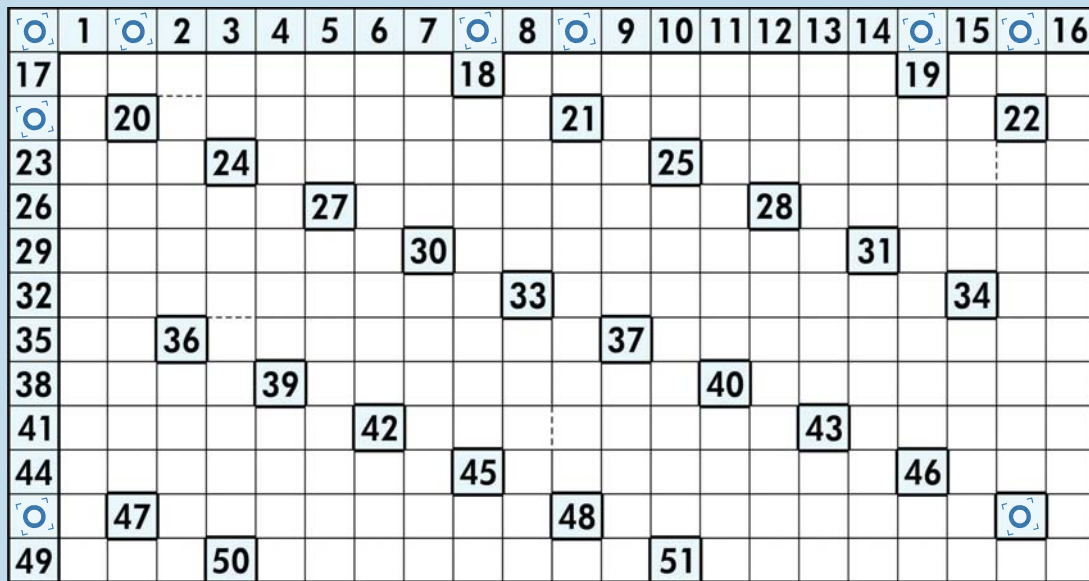
Раде Милосављевић, мајстор Фиде

РЕКАИ СУ...

Моја супруга и ја били смо као разновидни ловци.

Б. Спаски

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ВОДОРРАВНО: плавакст, наменити, УНС, л, баратаги, Ацетисал, п, УРО, атакамит, Мориконе, Томск, памфлети, алавац, Одбрана, неуморан, пити, креаторка, Макарска, еј, Ри, Винковици, Ана Карина, агон, пашканат, минерал, Тетида, терати се, Трани, изотерма, Станојка, Нес, ј, кисеоник, катартик, т, Ана, Алтамира, оцветати.

Припремио Жарко ЋОКИЋ

ВОДОРРАВНО:

17. Пракса, начин поступања, 18. Доста исковати, 19. Масноћа биљног порекла, 20. Врста украсне биљке, 21. Има нашег прослављеног одбојкаша Грбића, 23. Грчки префикс: исти, 24. Трећа жена римског цара Клаудија, 25. Бацакати се ногама, 26. Немачки фудбалер, Дитмар, 27. Први, основни, почетни (лат.), 28. Посед, имовина, 29. Назив нашег магацина, 30. Ишчезнуће, нестајање, 31. Бивши светски првак у аутомобилизму, Јохен, 32. Струјни инвертор, 33. Женска особа која стално негде иде, стокућа, 34. Симбол иридијума, 35. Иницијали књижевника Жида, 36. Име тенисерке Вознијацки, 37. Учинити сакатим, 38. Планина близу Бајине Баште, 39. Друго презиме руског сликара Авилова, 40. Становник Пачира, 41. Прилично танак, 42. Псеудоним Бранислава Нушића, 43. Бивши номадски народ, Обри, 44. Одузимати, 45. Спољни, спољашњи (лат.), 46. Конац, 47. Легура никла и гвожђа, замена пластине за техничке сврхе, 48. Справе за нивелацију, 49. Област у Индији, 50. Лилихип, 51. Руска лука у Финском заливу.

УСПРАВНО:

1. Специјалист психопатологије, 2. Атомске бомбе, 3. Симбол криптонеа, 4. Област и река у Србији, 5. У староримској месечевој години: дан пуног месеца, 6. Бивши светски првак у шаху, Гари, 7. Аварин, Обар, 8. То јест, дакле, 9. Четврти тон по реду почет од основног тона (муз.), 10. Иницијали вајара Лога, 11. Најфинији амерички дуван, 12. Мађарски песник, Ендре, 13. Велико језеро у Јужној Америци, 14. Муслимански свештеник, 15. Забости у нешто, 16. Врста силе у природи, 18. Велики клинови, 19. Учестали глагол (лат.), 20. Довести до одлагања, 21. Продужетак, 22. Радници у санитету, 24. Домаћи ТВ канал, 25. Посебни, специјални, 27. Нарицати, 28. Шпекулант (стр.), 30. Израелска певачица, Иштар, 31. Становник Чачка, 33. Композиције за девет гласова (муз.), 34. Врста минерала, 36. Врста обле турпије, 37. Лимени одвод на крову, 39. Потпис жиранта на меници, 40. Словеначки писац, Франце, 42. Текстилна индустрија Земун (скр.), 43. Телефонски позив, 45. Симбол илинијума, 46. Рударска школа (скр.).

МЕДИЈА ЦЕНТАР

ОДБРАНА

АРСЕНАЛ МАГАЗИНА ОДБРАНА:

- Десет специјалних прилога.
- Преглед најновијих достигнућа војне технике у свету и код нас.
- О савременом оружју: оклопним борбеним возилима, хаубицама, авионима, хеликоптерима, беспилотним летелицама, сателитима, бродовима, подморницама,
- Из пера познавалаца, конструктора, испитивача, новинара.
- Развој, техничке карактеристике, борбена употреба, али и историја.
- Опремање армија света.

Цена :

- Појединачни број 400,00 динара
- Два броја 700,00 динара
- Три броја 1.000,00 динара
- Четири броја 1.300,00 динара
- Пет бројева 1.600,00 динара

НАРУЏБЕНИЦА

Медија центар „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд
Тел. 011/3201-995, 3241-009, телефакс : 011 / 3241-363
Жиро-рачун : 840 – 312849 – 56

Наручујем следеће бројеве „Арсенала“:

у укупној вредности од _____ динара.

Издања се плаћају унапред.

Послати доказ о уплати целокупног износа, након чега испоручујемо издања.
Купљена издања биће достављена путем *Посиј експреса*, на терет купца.

Купац _____

ЈМБГ _____

Адреса становања: Улица и број _____

Место _____ Телефон _____

Потпис наручиоца _____

КАКО RASTE ŠKOLA

**Za 100 sekundi, šestogodišnji arhitekta nacрта školu,
Beograd može da je napravi za 100 dana**

PONEDELJKOM - SREDOM - PETKOM

u okviru programa:

Beograde, dobro jutro PLUS 9.15
i u terminima 17.35 i 22.30

ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Вил
Дјурант

- КОМПЛЕТ
- 12 ТОМОВА
- 10500 СТРАНА

- класично ремек дело историје настанка и развоја људског друштва
- историја древне и модерне цивилизације
- источна и западна цивилизација
- историјски подаци
- мудри закључци
- занимљиви, драматични, једноставни и духовити догађаји
- бројне личности

1. ИСТОЧНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ
2. ЖИВОТ ГРЧКЕ
3. ЦЕЗАР И ХРИСТ
4. ДОБА ВЕРЕ – први део
5. ДОБА ВЕРЕ – други део
6. РЕНЕСАНСА
7. РЕФОРМАЦИЈА
8. ПОЧЕТАК ДОБА РАЗУМА
9. ДОБА ЛУЈА XIV
10. ДОБА ВОЛТЕРА
11. РУСО И РЕВОЛУЦИЈА
12. НАПОЛЕОНОВО ДОБА

НАРУЧБЕНИЦА

МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд, тел/факс 011/3241-009
Жиро-рачун : 840 - 49849 - 58

Наручујем _____ комплета едиције „ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ“ по повлашћеној
цени од 19.440,00 динара.

Издања ћу платити на кредит у _____ рата (највише 18), путем административне
забране.

Попуњену наручбеницу послати на адресу МЦ „Одбрана“, након чега ће купцима бити
достављена административна забрана ради овере.

Након прихватања забране и уплате прве рате од стране исплатиоца зараде, издања ће бити
достављена путем Пост експреса, на терет купца.

Купац : _____ Телефон : _____

ЈМБГ : _____ Број личне карте : _____

Издате од МУП : _____

Улица и број : _____ Место : _____

Потпис наручиоца: